№101

dOCUMENTA (13)
An Art Exhibition in Kassel . . . and in Kabul 20/06 – 19/07/2012

dOCUMENTA (13)

HATJE CANTZ

№101

dOCUMENTA (13)
An Art Exhibition in Kassel . . . and in Kabul 20/06–19/07/2012

dOCUMENTA (13)

HATJE CANTZ

KABUL—BAMIYAN

Seminars and Exhibition: A Position of dOCUMENTA (13) Kabul, Bamiyan, 2012 7/6/2010 – 19/7/2012

This publication introduces the exhibition dOCUMENTA (13) in Kabul as well as documents the preliminary seminars that were held between 2010 and 2012. The four main positions around which dOCUMENTA (13) is articulated—Siege, Hope, Retreat, and Stage—correspond to four possible conditions in which artists and thinkers find themselves acting in the present. These positions are not comprehensive and acquire their significance through their mutual interrelation and resonance. Kabul and Bamiyan together constitute a crossroad of these conditions. Here, simultaneously with the state of hope, artists frequently experience the condition of being under siege, as well as that of withdrawal and exposure. *The Seminars* described in the following pages, initiated by dOCUMENTA (13) and Goethe-Institut Afghanistan, ran throughout spring and summer 2012, with a first meeting in June 2010, and conclude with a related exhibition at the Queen's Palace and the surrounding Bagh-e Babur, organized curatorially by dOCUMENTA (13) member of Core Agent Group Andrea Viliani and artist Aman Mojadidi. As part of a constellation of events, the seminars were held with a group of more than twenty-five Afghan art students to foster discussions of key questions; they were led by international and Afghan participants. The aim of both the seminars and the exhibition is to share artistic practices with the local community and to present artistic practice through a participatory process of creation and learning.

Involving artists, art writers, and thinkers, the seminars were organized in partnership with several Afghan public cultural institutions active in different fields, such as visual arts, music, theater, and film. In the seminar *Art Histories in the Form of Notes*, held in February 2012, notions such as art, history, tradition, the contemporary, the experimental, life, and imagination were examined from different points of view, taking the device of the written note to represent a condition in which concepts, ideas, and memoranda are jotted down in a provisional way, which underlines their potentiality. Subsequent seminars focused on different, entangled areas of artistic reflection and intervention:

— how to deal with language, translation, and mediation as hypothetical switches between understanding and misunderstanding, and as critical actions where truth is constantly negotiated (*seeing studies/translation as artistic practice*, a new project by the institute for incongruous translation, conceived by artist Natascha Sadr Haghighian and writer Ashkan Sepahvand in close collaboration with the National Gallery of Kabul; *Creating an Art Magazine: Testing the Grounds/Finding the Language*, a seminar centering on a collaboration between Mousse Publishing, Milan, and the Pakistan-based magazine *Sepida*, published in the 1980s and recently republished by The Killid Group, Kabul).

— how to transcend geopolitical categories of inclusion and exclusion; how to connect, in an age of frequent counter-diaspora and advanced digital practices, to a broader discourse, keeping in balance the criteria of belonging and change (*Perspectives on the Art of Today*, hosted at the CCAA—Center for Contemporary Arts Afghanistan).

— how to explore archives as a public site; how to connect archival material to shared public memory; how to increase the circulation of lesser-known histories, taking the archive as an operative base (*Archive Practicum*, a seminar led by Mariam Ghani and Ashok Sukumaran and Shaina Anand—CAMP and Pad.ma, at Afghan Film); how photographs are archived, organized, and their conservation; how to look at the relationship between language and images, both in still and moving images; how digital images are captured, manipulated, stored, and mediated (*Photographic Information*, a seminar led by Masood Kamandy at the Faculty of Fine Arts, Kabul University).

— how simple material taken from the everyday environment, or the body, can enlighten an approach that provides an unexpected space of radical freedom, increasing states of emancipation and empowerment and exploring notions of transformation and embodiment; how to reconnect the contemporary with the traditional in ways that challenge old dichotomies, notions of durability and the "handmade" and that emphasize topical meanings found in traditional materials and objects; how theatrical or choreographic practices reveal the personal as well as the political; how theatrical aesthetics are intertwined with historical moments; how the actor's biography is linked to theater history but also to history more generally; how to create an artwork that is based on revealing the hidden but shared history of a community; how to deal with limits; how to create a monumental, visionary experience from almost nothing (*Acts, Gestures, Things and Processes: Material and Performance*, a multiple seminar led by artist and filmmaker Barmak Akram, artist and choreographer Jérôme Bel, and artists Lara Favaretto and Adrián Villar Rojas, held at the Bagh-e Babur, Institut Français d'Afghanistan, in Istalif, at the National Theatre, and the Faculty of Fine Arts, Kabul University).

In parallel, two seminars were held in Bamiyan. *What Dust Will Rise?* led by Michael Rakowitz in a cave on the mountainside where the Bamiyan Buddhas once stood, works in an imaginative way to recuperate fading stone-carving skills and restore a possible heritage for the future. *Re-reading Shahnameh* by Khadim Ali re-enacts the traditional practices of storytelling and miniature painting to connect different generations, and to understand how our past was told for centuries and became our present.

Stemming from these seminars, the exhibition in Kabul comprises works mainly produced in Afghanistan, engaging the audience in a dialogue full of correspondences—between siege and diaspora, collapse and recovery, memory and fantasy, past and future—as well mutual evocations of the history of two cities, Kabul and Kassel, both of which have witnessed destruction through war and the need for physical reconstruction and mental retrieval, becoming stages where our present is represented (as in the works by Tacita Dean and Goshka Macuga) or transcended (as in the two tree sculptures of Giuseppe Penone installed in Kassel's Karlsaue park and in Kabul's Bagh-e Babur). Evoking a condition where conflict and peace co-exist (as in Zalmaï's photographs and Francis Alÿs' paintings and his new film) and forms of worldly imagination explore commitment, matter, things, embodiment, and active life, dOCUMENTA (13) locates artistic research at a precarious and at the same time engaging point—one of poetic exploration and adventurous concentration, insightful motivation, and meditative ambition.

Myths, speculation, rumors, and facts can overlap. Prototypes for the future and symbols of the past, plans and failures, can coexist, in a "selective, associative way," as in Ghani's own video, which turns Dar ul-Aman, the royal palace destroyed in Kabul during the recent thirty years of civil war in Afghanistan, to the Fridericianum in Kassel, bombed in 1941 and 1943. Other projects, such as that developed by Mexican artist Mario Garcia Torres, for example, should be viewed in this light. Garcia Torres has reactivated the One Hotel, an initiative developed in Kabul from 1971 to 1977 by Italian artist Alighiero Boetti, who moved to Afghanistan to reinvent his own identity as artist and his own notion of art by running a hotel called One Hotel on Shar-e Naw with Gholam Dastaghir, but probably never conceived of opening a hotel as an artwork. Nor does Garcia Torres—restoring and reactivating these abandoned and forgotten premises, planting roses and offering tea to guests in the garden—create what we would usually call an artwork; it is more an imaginary space-time continuum—partly real, partly fictional—to be experienced and shared; an occasion to reposition our agency through a perception of art. This blurred, narrative approach to what art is allows conventional distinctions between guest and host, or now and then, to soften, echoing the welcoming multiverse of artistic gestures that is at the heart of dOCUMENTA (13) in Afghanistan. AV

SEMINARS AND LECTURES IN KABUL

7/6/2010

On documenta and Its History

Timur Shah Mausoleum

Public lecture by Carolyn Christov-Bakargiev, followed by presentations by Michael Taussig, Francis Alÿs, and Mario Garcia Torres

5/2–8/2/2012

The launch of the lecture series and seminars in 2012 is accompanied by a public reception organized by artist Goshka Macuga on February 5, 2012, at the Bagh-e Babur, where members from Afghan civil society informally meet and talk. Photographs are taken to produce the tapestry that the artist exhibits in the Fridericianum in Kassel for dOCUMENTA (13). Students participating in the seminars (first group): Abdul Momen Hamidy, Abul Qasem Foushanji, Ahmad Wali Akbar, Amin, Arzoo Waseeq, Asadullah Bromand, Ayaatullah Ahmady, Farzana Maani, Ghulam Reza, Gull Bida, Jahan Ara, Karima Hasanzada, Liza Hasanzadah, Mariam Nabilkamal, Mehdi Amini, Mohammad Ameen, Mohammad Juma, Mohd Reza, Mohammad Tamim Sahebzada, Mehdi Hassanzadeh, Ali Aklaqi, Mohsen Wahidi, Nabila Horakhsh, Najibullah, Sayed Dawood, Shahla Rashidi, Shamsia Ommalbanin Hassani, Tamanna Barekzai, Yalda Noori, Zahra Mohabatzada, and Zainab Haidary.

Art Histories in the Form of Notes

Held at Queen's Palace and Pavilion at the Bagh-e Babur, Faculty of Fine Arts, Kabul University, One Hotel

5/2/2012

Public lectures **Art, Imagination, Experiment, Life** (Christoph Menke) and **The Art of Goshka Macuga** (Carolyn Christov-Bakargiev), followed by a seminar led by Christoph Menke

6/2/2012

Public lecture **Interpreting Art: Keys and Positions** (Carolyn Christov-Bakargiev), followed by a seminar led by Goshka Macuga

7/2/2012

Public lecture **The Introduction of Western Styles of Art in Afghanistan from the Late Nineteenth to the Early Twentieth Century and Their Impact** (Hameed Naweed), followed by a seminar led by Hameed Naweed

8/2/2012

Public lecture **When Is It Art? When It Makes the Heart Grow** (Chus Martínez), followed by a seminar led by Chus Martínez and Mario Garcia Torres and a visit to the former One Hotel of Alighiero Boetti

11/2–18/2/2012

Creating an Art Magazine: Testing the Grounds/Finding the Language

Held at ACKU—Afghan Centre at Kabul University, CCAA—Center for Contemporary Arts Afghanistan, and The Killid Group

Seminars with *Mousse* magazine staff (Edoardo Bonaspetti, Stefano Cernuschi, Francesco Valtolina), dOCUMENTA (13) Agent Leeza Ahmady, artist Jeanno Gaussi, dOCUMENTA (13) member of Core Agent Group Raimundas Malašauskas, artist Aman Mojadidi, artist Rahraw Omarzad, and The Killid Group

This seminar revolves around the collective effort of making an art magazine in Kabul, aiming to understand the words and the materials that could be part of its content. Seeking the active involvement of local students, this editorial initiative is conceived as multi-platform: as printed monthly bulletins, as a blog where it is possible to find selected and edited information on dOCUMENTA (13) activities in Afghanistan, and as a final magazine prototype, which incorporates the previous bulletins and also documents the exhibition in Kabul.

19/2–26/2/2012

Perspectives on the Art of Today

Held at CCAA—Center of Contemporary Arts Afghanistan, and Faculty of Fine Arts, Kabul University

Seminars led by Leeza Ahmady, Aman Mojadidi, and Andrea Viliani

These seminars focus on reasons for and means of connectivity, on the conditions for contemporary culture in relation to the nature of space and time, linking Afghanistan and the world at large today, through the lens of dOCUMENTA (13). During the seminars, various art practices are presented that feature contemporary art discourse beyond the logic of geopolitics by screening a large variety of materials.

1/4–10/4/2012

seeing studies/translation as artistic practice

Held at the National Gallery (including visits to the National Museum of Afghanistan and AKTC—Aga Khan Trust for Culture) Seminar led by Natascha Sadr Haghighian and Ashkan Sepahvand (for the institute for incongruous translation)

What happens when we want to translate an image into an object, or a miniature painting into a sound, or an event from a long time ago into the now? Sadr Haghighian and Sepahvand look at translation—radical, incongruous, disharmonious translations—as a way of relating different languages, concrete ones such as images, sounds, words, but also abstract notions such as history and the contemporary, tradition, heritage, modernity, and their representations. Images are not words, sounds are not objects, tradition is not memory. This seminar refers to *seeing studies*, a bilingual Farsi/English publication produced by dOCUMENTA (13) in 2011. The book is an artistic research project departing from the translation of a schoolbook published by the Iranian Ministry of Education and used to teach the subject of art in public middle schools.

The seminar is concluded by the group exhibition "incongruous translation—seeing studies seminar: presentation" held at the National Gallery of Kabul and conceived by Sadr Haghighian and Sepahvand with the participating students. The exhibition, which opens on June 21, 2012, and runs in parallel with the exhibition at the Bagh-e Babur and Queen's Palace, will be documented by one of the monthly bulletins published in the context of dOCUMENTA (13) in Afghanistan by Mousse Publishing, Milan, and the Pakistan-based magazine *Sepida*, recently republished by The Killid Group, Kabul.

11/4–14/4/2012

Archive Practicum

Held at Afghan Film, Kabul

Seminar led by artist Mariam Ghani with Ashok Sukumaran and Shaina Anand (CAMP and Pad.ma)

The seminar is situated within the theoretical context of open-source media-archive initiatives represented by Pad.ma and the historical context of the Afghan Film archive, which includes thousands of reels of film that cover much of Afghanistan's twentieth-century history. The seminar leaders work with the Afghan Film archive team to choose and digitize selected reels from the archive, primarily from the rich stock of documentary and newsreel shorts, and to organize both newly and previously digitized files within the open-source database architecture developed by Pad.ma. The seminar then opens up to include additional Afghan Film staffers and participating students from the dOCUMENTA (13) student group with interesting insights into or perspectives on the archival footage. This group is trained in and begins the open-ended process of annotating digitized footage with information that gives it a richer context and meaning, including subtitles, production notes, personal reminiscences or responses, and standardized tags that can help people find particular films or clips in online databases.

15/4–21/4/2012 and various dates—June 2012

Acts, Gestures, Things, and Processes: Material and Performance

Held at the Bagh-e Babur, Institut Français d'Afghanistan, in Istalif, at the National Theatre, and the Faculty of Fine Arts, Kabul University

Seminars and public lectures by artists Barmak Akram, Jérôme Bel, Lara Favaretto, Giuseppe Penone, and Adrián Villar Rojas

The seminars focus on performance and sculptural materials taken from the everyday environment and refer also to recent performance-based practice in post-traumatic contexts. The first seminar is conceived as a collective improvisation, driven by the artist and filmmaker Barmak Akram, who for the first time is working with ceramics, exploring notions of transformation and embodiment. Additionally, artist and choreographer Jérôme Bel works with actors in Kabul starting, as a reference point, from his piece made in 2004 for a ballerina of the Paris Opera, called *Véronique Doisneau*, linking the personal and the historical, the theatrical and the political, the role of the dancer and the one of the spectator. Artists Lara Favaretto and Adrián Villar Rojas share the conception and production process of their works with the participants in their seminars, transforming them into a material and a component of the work itself. Giuseppe Penone presents his own intervention in the Bagh-e Babur and refers to his parallel intervention in Kassel's Karlsaue park.

12/5–17/5/2012

Photographic Information

Held at the Faculty of Fine Arts, Kabul University

Seminar led by artist Masood Kamandy

The seminar is a reprise of and follow-up to a previous seminar on analog photography held by the artist at the Faculty of Fine Arts in 2005. Kamandy approaches the seminar with a self-inquiry and an analytic rather than technical lens, utilizing institutions in Kabul such as the National Archives to address issues of image production and appropriation.

SEMINARS IN BAMIYAN

1/5–7/5/2012

What Dust Will Rise?

Archaeological area and UNESCO/MoIC Training Centre in Bamiyan

Open-call seminar led by artist Michael Rakowitz, co-organized by Bert Praxenthaler with the participation of Abbas Allah Dad

This seminar focuses on re-enacting the old tradition of stone carving, using the stone of the Bamiyan area as well as lime tuff stone from Dragon Valley nearby and Band-e Amir. The title is derived from a proverb on cooperation, *What dust will rise from one horseman?* / چه خاکی بر می خیزد؟. The seminar takes place in the archaeological area of Bamiyan, inside a large upper "cave" close to one of the two niches on the Bamiyan cliff where the renowned giant Bamiyan Buddha sculptures stood for centuries. The final results of the seminar are presented in the dOCUMENTA (13) exhibition in Kabul, together with a small stone book carved by the artist himself.

12/6–19/6/2012

Re-reading Shahnameh

UNESCO/MoIC Training Centre in Bamiyan

Closed seminar led by artist Khadim Ali

The seminar reflects on the vanished culture of storytelling of Shahnameh. In Khadim Ali's words: "The Shahnameh's sweeping epic tells of kings, kingdoms and demons, darkness and light. The epic poem was written in the court of Sultan Mehmood Gaznavi in the province of Ghazni in Afghanistan around A.D. 1010 by the poet Hakim Abol-Qasem Ferdowsi. The Shahnameh is the unifying cultural narrative of Central Asia and Afghanistan and crosses ethnic and religious boundaries. . . . The illustrations were my first lessons in art history and beginnings as an artist. I want to conduct a seminar in the schools to revive the lost culture of storytelling."

Bamiyan Valley

MAP, KABUL

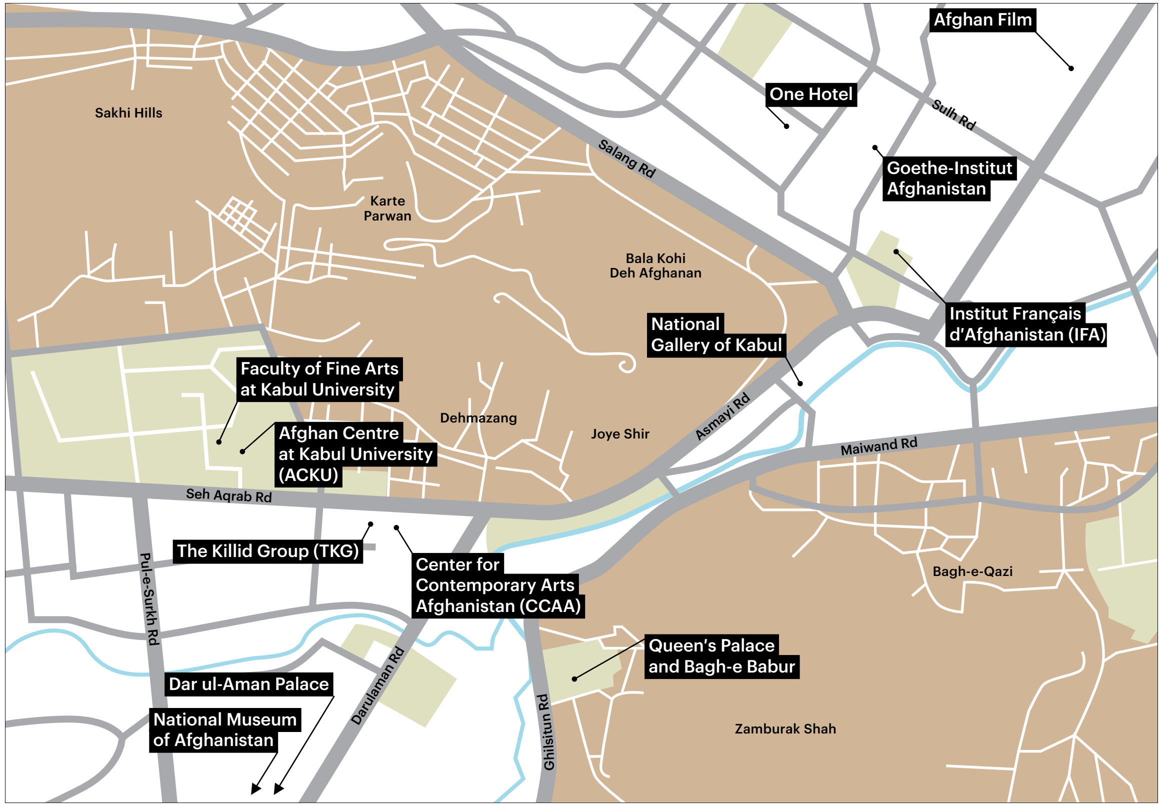

EXHIBITION KABUL

dOCUMENTA (13)
20/6 – 19/7/2012

Bagh-e Babur
Queen's Palace
National Gallery of Kabul

Bagh-e Babur, Kabul, 2011

QUEEN'S PALACE
BAGH-E BABUR AND PAVILION
NATIONAL GALLERY OF KABUL

▼ **ARTISTS**
GROUND FLOOR

▷ **69** Mario Garcia Torres
▷ **71** Jeanno Gaussi
▷ **72** Mariam Ghani
▷ **91** Masood Kamandy
▷ **118** Aman Mojadidi
▷ **143** Walid Raad
▷ **184** Clemens von Wedemeyer
▷ **AF** Afghan Film

▼ **ARTIST**
COURTYARD

▷ **179** Adrián Villar Rojas

▼ **ARTIST**
BASEMENT

▷ **162** Wael Shawky

▼ **ARTISTS**
FIRST FLOOR

▷ **1** Lida Abdul
▷ **6** Barmak Akram
▷ **7** Khadim Ali
▷ **10** Francis Alÿs
▷ **26** Jérôme Bel
▷ **34** Andrea Büttner
▷ **48** Tacita Dean
▷ **61** Lara Favaretto
▷ **64** Abul Qasem Foushanji
▷ **75** Zainab Haidary
▷ **106** Goshka Macuga
▷ **128** Rahraw Omarzad
▷ **144** Michael Rakowitz
▷ **163** Zolaykha Sherzad
▷ **169** Mohsen Taasha
▷ **191** Zalmaï
▷ **CS** Ceramics Seminar Students

▼ **ARTISTS**
BAGH-E BABUR AND PAVILION

▷ **93** William Kentridge
▷ **133** Giuseppe Penone

▼ **ARTISTS**
NATIONAL GALLERY OF KABUL

▷ Participants in Seminar *seeing studies*

Queen's Palace

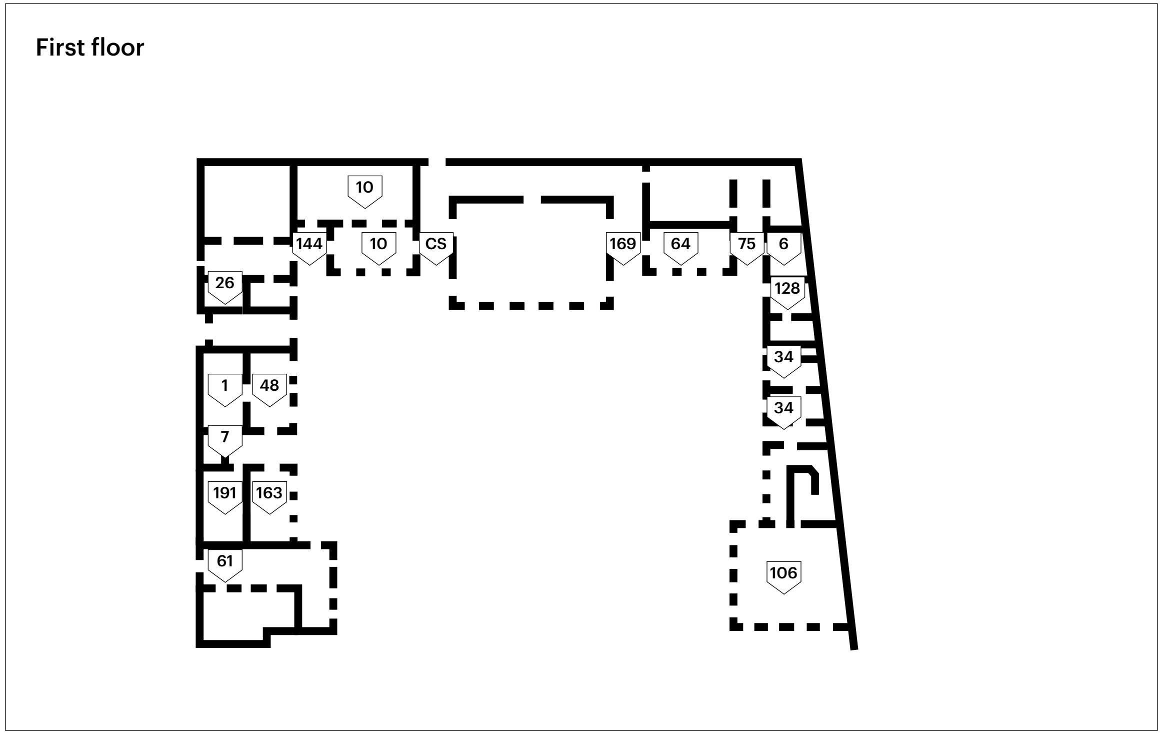

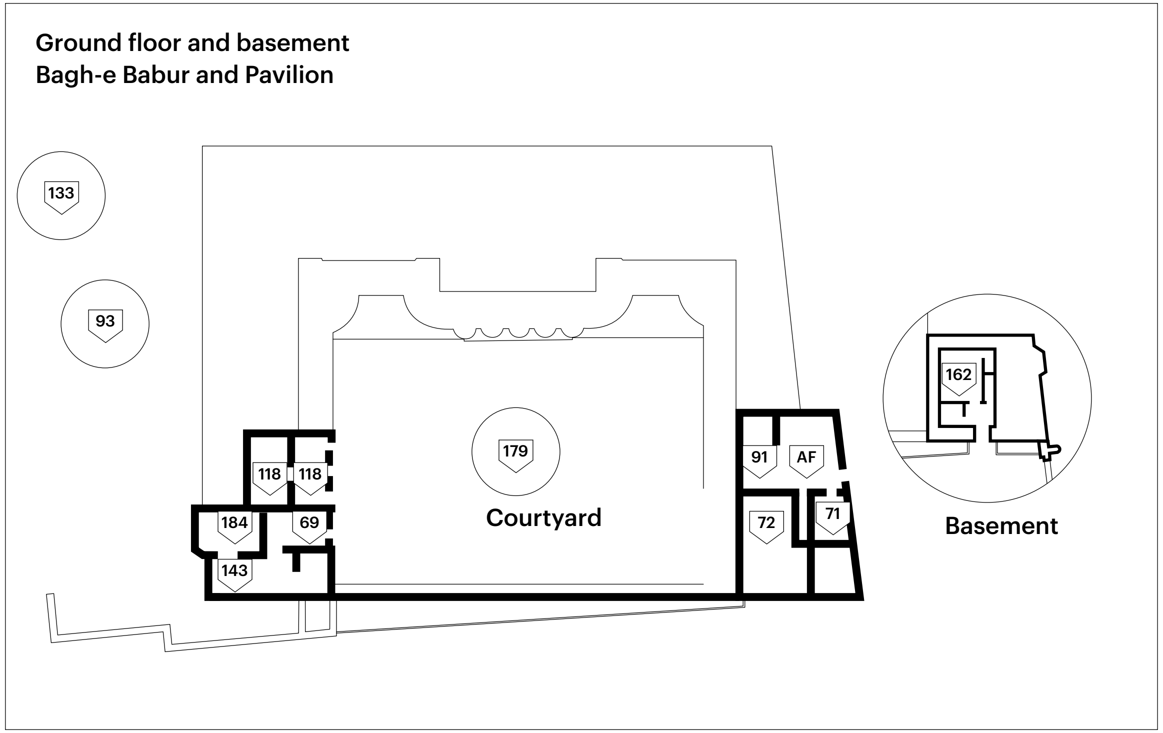

Lida Abdul

b. 1973 in Kabul
lives in Los Angeles and Kabul

Lida Abdul's poetic videos and performances fuse Western concepts with aesthetic traditions from Islam, Buddhism, and Hinduism that have influenced Afghan art and culture. Architectural mutations and human destruction are central motifs in many of her films, meditations on the aftermath of war and the current condition of her home country, Afghanistan.

What We Saw upon Awakening (2006) presents a group of men pulling on long white ropes tied to the remnants of a house destroyed by a recent bombing near Kabul. They then bury a stone from the building—a ritualistic gesture associated in Islam with resurrection. Often working with groups of people, Abdul allows the narratives of her videos to evolve naturally, as in *In Transit* (2008), where Afghan children innocently play on the skeleton of a Russian plane.

Filmed by a lake near Kabul, *What We Have Overlooked* (2011) deals with the contrast between the promises of nationalistic ideology and its ultimate futility. A man holds up a flagpole as he wades into the lake. Every now and then, he loses his balance and becomes submerged. Working with images of proximity and distance, shifting between feelings of pride and anxiety, Abdul examines the relationship between the individual and the abstract symbols of a nation, the question of identity and the rituals that this relationship demands. ES

***What We Have Overlooked*, 2011**
2-channel video installation, 16mm film transferred to Blu-ray
3.44 min.

Barmak Akram

b. 1966 in Kabul
lives in Kabul and Paris

The artist, film director, screenwriter, and composer of the music for one of the most renowned Afghan films of the past decade, *Kabuli Kid* (2008), and author of various documentaries, Barmak Akram combines different media in his practice.

In what he calls his "phytomorphistic" works, he reacts to the way in which the human persona is systematically depersonalized, disempowered, and exploited in the mass media. Cutting carefully by hand hundreds of advertisements and magazine covers, he transforms faces, arms, legs, eyes, ears, lips, into leaves, trees, fruits, clouds, waves. Presented on a table, a selection of these cuttings is accompanied by a new short film. *Ka Ka Ko* (2012), which was shot midway between the provinces of Kabul and Bamiyan, where the artist came upon a human figure sculpted naturally by rains and winds on a rocky cliff. In the video, Akram focuses on the casual passerby who encounters this anthropomorphic apparition projected onto a slab of local stone. Reversing the fate of the giant sculptures of the Bamiyan Buddhas, it maintains an ambiguous consistency. Several works in ceramic are also displayed randomly in the exhibition, as the result of a seminar conducted in Kabul by the artist while completing his multiform project. AV

***Ka Ka Ko*, 2012**
Video projection on stone
10 min., loop

Khadim Ali

b. 1978 in Quetta (Pakistan)
lives in Sydney and Bamiyan

Having grown up in Pakistan as a refugee, Afghan artist Khadim Ali was trained in classical miniature painting at the National College of Arts in Lahore and in mural painting and calligraphy in Teheran. His family came from Bamiyan (Hazarajat region) where in 2001 the colossal sixth-century Buddha statues were destroyed.

As the unifying cultural narrative of Central Asia, the Shahnameh (Book of Kings) was read to Ali by his grandfather, and its illustrations were his first lessons in art. Its hero Rostam is a mighty warrior who upholds honor through glorious deeds. In Ali's series of delicate, gilded miniatures in the style of Indian Mogul painting, begun in 2007, he explores and updates the poem; Rostam turns into a horned demon, with a long beard.

Ali's project for dOCUMENTA (13) is in two parts. In Kassel, four miniature paintings further explore the mythic tales of the Shahnameh in a contemporary context. The second part is a seminar for children, conceived as a prototype for an art school, that takes place in Bamiyan during summer 2012. It focuses on the lost culture of storytelling through the Shahnameh. ES/AV

***The Haunted Lotus*, 2011–12 (detail)**
Gouache, ink, and gold leaf on wasli paper
70 × 54 cm

Francis Alÿs

b. 1959 in Antwerp (Belgium)
lives in Mexico City

Francis Alÿs began to make art in 1990 by walking the streets of Mexico City, documenting everyday life through slide projections, videos, and postcards and by turning his observations into performative interventions that are as simple as they are poetic. The act of walking is also the central motif in many of his drawings, laconic paintings, and animated films.

Produced in Afghanistan for dOCUMENTA (13), Alÿs' film *REEL–UNREEL* (2011) derives from his interest in children's street games, such as the art of rolling a wheel with a stick, which he witnessed in Bamiyan and Kabul. The title alludes to the real/unreal image of Afghanistan conveyed by the media in the West: how the Afghan way of life, along with its people, has gradually been dehumanized and, after decades of war, turned into a Western fiction. Yet "real" turns into "reel," since the object being rolled around the undulating streets of Kabul's old town is a reel of film.

Alÿs' films are often accompanied by postcard-size studies on paper and canvas, which in this work mirrors the tradition of war artists, drawing on his several journeys to enchanted, mountainous areas of Afghanistan that are at the same time war zones. His intention is to explore how wartime conditions may alter artists' perceptions and output. ES/AV

***REEL–UNREEL*, 2011**
Video, color, stereo sound, 16:9
c. 20 min.
In collaboration with Julien Devaux and Ajmal Maiwandi

Jérôme Bel

b. 1964 in Paris
lives in Paris

Jérôme Bel is interested in what stands beyond representation. In his choreographies, the rules of dance and theater are treated like the syntax of a language. Danced and spoken by professional as well as by amateur performers, they can be seen as statements in favor of the democratization of dance.

In Kassel, Bel presents the performance *Disabled Theatre* and a cinematic version of the piece, *2 Dances* (both 2012), working with the mentally disabled actors of the Theatre HORA, based in Zurich. Mental disability is generally thought of in terms of complete otherness to the condition of the intellectually keen public of contemporary art. Bel chooses to bring this handicap to the attention of this audience, opening up a space where disability is not expelled from visual and discursive practices or hidden behind the screen of political correctness.

In parallel, Bel has developed a seminar in Kabul based on a piece he made in 2004 for Véronique Doisneau, a ballerina of the Paris Opera. Unfolding "how theatrical and choreographic practices reveal the personal but also the political, how theatrical aesthetics are intertwined with historical moments, how the actor's biography is linked to theater history but also History alone," Bel questions his own aesthetic in relation to the knowledge and the reality of the actors, while exploring problematic notions such as Eurocentrism, inter-culturalism, and cultural globalization. In the exhibition, a new short film is presented, shot by the artist on the last day of his seminar in the theater of the former Russian Cultural Center in Kabul. CV/AV

***Cédric Andrieux*, 2009**
Performance, Teatro Comunale di Ferrara, Italy, 2010

Andrea Büttner

b. 1972 in Stuttgart (Germany)
lives in London and Frankfurt/Main

At the core of Andrea Büttner's work is the practice of printmaking. It is her very specific understanding of this language of producing image, color, and above all surface that allows her to explore other media as well, such as photography, surfaces covered by cloth, glass works, and even moss.

Büttner is preoccupied with the question, what is it that renders human life superfluous or desensitizes people to its value? She attempts to address this question through her interest in the simplicity of gesture and of language, which, in art as in life, provides a way to look attentively at things, enhancing methods of seeing the familiar and therefore helping us to get closer to the unfamiliar. An examination of these elements allows Büttner to conceive of a multifaceted critique of modernity, based on its notions of expansionism and capital, its bureaucratic rationality, and its obliviousness to the immaterial properties of humans, animals, and plants.

In Kabul, Büttner presents a selection from a new series of twenty woodcuts, titled *Kabul Portfolio* (2012). The set is conceived as an index of the fields in which the artist is currently working: "donkeys, tents, circuses, art and shame, notions of poverty, community, *Fallenlassen* (letting fall), moss and sensuality, the images in Immanuel Kant's *Critique of Judgment*." CM/AV

***A stone Schwitters painted in the Lake District*, 2005**
Woodcut on paper
95 × 140 cm

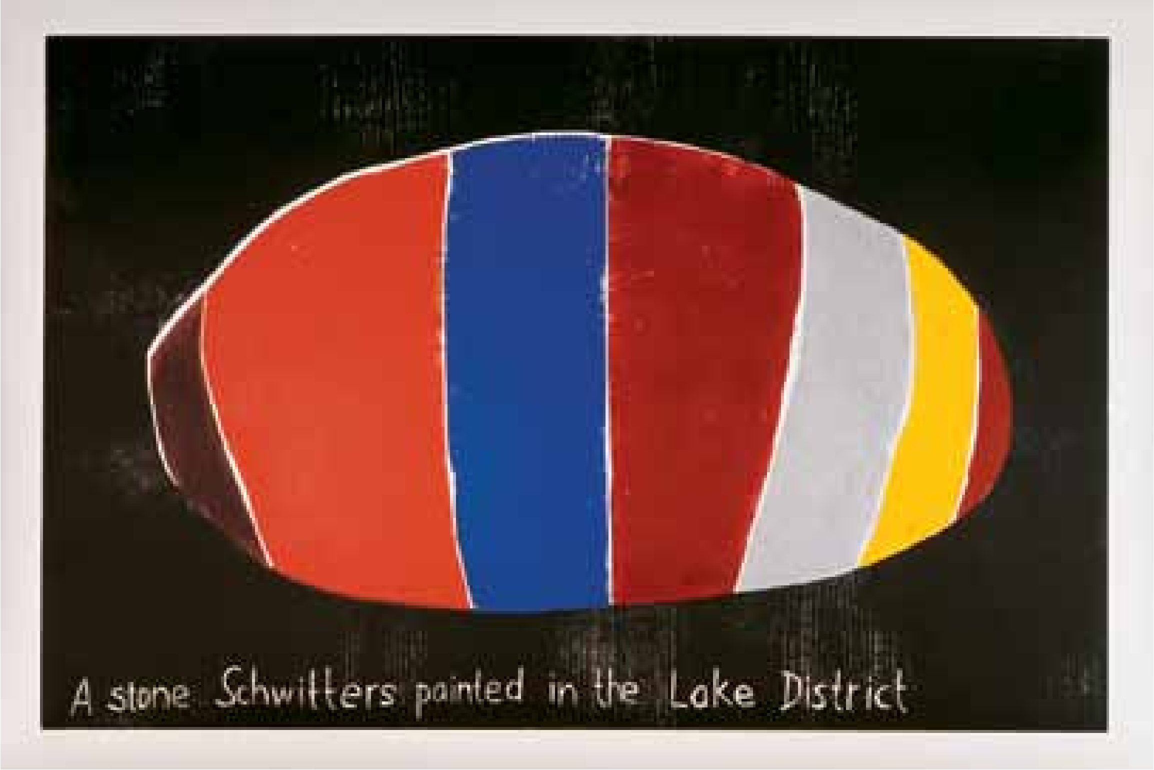

Tacita Dean

b. 1965 in Canterbury (England)
lives in Berlin

Though also working in mediums such as drawing and photography, Tacita Dean gained recognition for her unique use of film. Her hauntingly beautiful 16mm films are painterly studies in time, place, and history.

Dean's two projects for dOCUMENTA (13), connecting Kassel and Kabul and shown in both cities, are concerned with the histories and visibility of spaces destroyed, inaccessible, or hidden, linked with personal experience. *c/o Jolyon* (2012) consists of 100 found postcards of prewar Kassel, which the artist has painted over with contemporary views of the same sites and mailed to Kabul's Jolyon Leslie, former CEO of the Aga Khan Trust for Culture, whose name Jolyon has a significance for Dean. On show in a former tax office in Kassel is a blackboard-drawing project entitled *Fatigues* (2012). Dean commissioned a "blind" film in Afghanistan, inviting an Afghan cameraman to film in various Kabul locations. In the end, Dean was unable to use the footage, which was irredeemably flawed, but she took several ideas for drawings from the sequences, such as the motif of the flash flood and the annual rise of the Kabul River's waters, caused by melting snow. ES/AV

***c/o Jolyon*, 2012**
Gouache on found postcard
8.9 × 13.9 cm

Lara Favaretto

b. 1973 in Treviso (Italy)
lives in Turin

Lara Favaretto's installations, videos, sculptures, drawings, actions, and archive-based projects analyze our belief systems. Recuperating a wide range of social, philosophical, narrative, and folkloristic references, she turns them into political and aesthetic alternatives and forms of resistance.

For dOCUMENTA (13), the parallels between Kassel and Kabul are underlined through the two-part project *Momentary Monument IV* (2012). In Kassel, metallic material recuperated from landfill and recycling centers is violently unloaded onto a disused square. She then retrieves several objects from the pile and places in the empty spaces elements made out of rough cement. The removed findings are installed within a context that conveys the key concepts of museum display: value and conservation.

In Kabul, Favaretto drafts another momentary "portrait" through researching the stories that constitute the city's cultural, historical, and social layers. The result is a frail and surreal image, a paradoxical approach to reality. After researching the history of Kabul through written texts and oral stories, she identified areas of the city that might highlight a common ground, but had perhaps disappeared from collective awareness. There, she conducted soil-core extractions that make tangible, like an archaeological find, the city's collective memory and self-perception. The cylindrical extractions are installed parallel to one another in the Bagh-e Babur. AV

Photograph for *Momentary Monument IV (Kabul)*, 2012

Abul Qasem Foushanji

b. 1987 in Herat (Afghanistan)
lives in Kabul

Zainab Haidary

b. 1990 in Kabul
lives in Kabul

Mohsen Taasha

b. 1991 in Kabul
lives in Kabul

The three artists presented here participated in Seminars organized by dOCUMENTA (13) in Kabul in spring 2012. They share an approach to contemporary art practices, as they attempt to express the dynamics of inner and outer experiences of being in contemporary society. Traditionally trained in artistic practices such as miniature and easel painting, they develop modes of indirect speech through their spatial and acoustic works. Abul Qasem Foushanji, having briefly studied realist painting while living in Iran, later discovered music and subsequently views his mixed-media work through the lens of psychedelic heavy metal, creating works that evoke and explore the darker sides of human nature. Foushanji presents a sound piece that will be randomly played into the space as a means of turning an otherwise ordered interior environment into one that mimics the chaotic urban drum of a world outside the four walls. In her paintings and photographs, Zainab Haidary, in her third year at the Faculty of Fine Arts, Kabul University, analyzes the shifting relation between conflict and rescue, bringing inner emotions into "motion" through an often intimate point of view on everyday reality. Haidary presents a work that reinterprets poetic narratives into visual torrents of shapes and colors as a means towards visualizing the otherwise inexplicable inner emotions evoked through poetry of the region. Mohsen Taasha, also a graduate of the Faculty of Fine Arts in Kabul, reinterprets the tradition of miniature painting with an almost natural surrealistic approach, seeing it as the only place in a natural and artificial world that does not provide the answers being sought, where one can reach an understanding of self. Ultimately, by focusing a distinct approach to contemporary artistic production on the understanding of human nature and the almost esoteric mysteries and contradictions inherent within it, Taasha echoes the timeless search for answers by mystics not only in Afghanistan but around the world. AM/AV

From left to right:
Abul Qasem Foushanji, *Melting Words*, 2011
Zainab Haidary, *Untitled*, 2010
Mohsen Taasha, *Untitled*, 2012

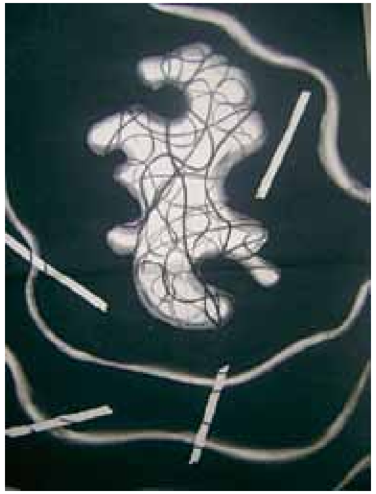

Mario Garcia Torres

b. 1975 in Monclova (Mexico)
lives in Mexico City

Mario Garcia Torres investigates the blind spots in recent art history. By reactivating lost threads associated with other artists, he opens up spaces for reflection about the nature of art and its relation to life.

Ever since he came across Alighiero Boetti's One Hotel, which the Italian artist ran in Kabul between 1971 and 1977, Garcia Torres has repeatedly returned to this place. It was here that, in 1971, Boetti conceived his first *Mappa*, an embroidered world map that was meant to become his contribution to documenta 5 but was replaced by another work. More than thirty years later, after the Soviet occupation, Boetti's death, the Taliban regime, and the U.S. invasion, suspecting that One Hotel had disappeared, Garcia Torres wrote a series of fictional faxes in which he informed the deceased artist about an imaginary journey to Kabul, during which he went in search of the building. The actual quest, via archives and the Internet, continued over four years and gave birth in 2010 to an audio-visual essay. That year, Garcia Torres finally visited the building that once housed One Hotel, which he has since temporarily taken over, making repairs, welcoming guests, and hosting a rock concert, seminars, and meetings. In Kassel, Garcia Torres exhibits his One Hotel works and finally brings *Mappa* (1971) to the Fridericianum. ES/AV

Tea*, 1391
Video projection, sound
57 min.

*** (Iranian calendar)**

Jeanno Gaussi

b. 1973 in Kabul
lives in Berlin and Kabul

Jeanno Gaussi's films, videos, photographs, and installations explore undefined spaces and times, embodying the dynamics of the diaspora, both personal and social. Brought up in Kabul, Delhi, and Berlin, Gaussi attempts to reconstitute a possible identity made up of multiple fragments and colliding memories.

Gaussi presents two projects in Kassel and Kabul. In *Family Stories* (2011–12), she asked Kabul-based painter Ustad Sharif Amin, whom she met in 2008 during her first trip back to Afghanistan since 1978, to re-create a number of her family photographs in an attempt to reconstruct her disjointed background. A counterpart to this work, *Peraan-e-Tombaan (Pant and Shirt)* (2012) is a video installation where a group of dancers appear to be dressed in traditional Afghan men's clothing, a combination of loose pants and a wide, knee-length shirt with an embroidered yoke. The costumes are in fact stitched from fabric used for military and police uniforms, and the embroidered pattern is made up of a combination of military insignias. Confronting past (represented by the folk dance *attan*, now considered Afghanistan's national dance) and present (symbolized by the fabric and insignias, which reflects the massive change in Kabul's urban landscape and social behavior, militarized by security rules and the scars of war), Gaussi again faces her own blurred understanding of a reality that escapes her, but with which she nevertheless attempts to connect. AV

***Peraan-e-Tombaan (Pant and Shirt)*, 2012**
Performance-based video installation
Traditional Afghan men's clothing with military-insignia pattern

Mariam Ghani

b. 1978 in New York
lives in Brooklyn and Kabul

Mariam Ghani's often collaborative work encompassing videos, photographs, installations, publications, performances, and conversations investigates the border zones where disparate phenomena intersect, from post-conflict interventions to immigration laws to the increasingly fine line between natural and constructed landscapes.

A Brief History of Collapses (2011–12) portrays two buildings that, though constructed in different centuries and on different continents, share significant parallels not only in their architectural style but also in their symbolic roles within their historical and contemporary contexts: landmarks for modernity and enlightenment when built, they became monuments to the fall of civilization through the destruction of war and revolt. While the Fridericianum in Kassel is now a symbol for postwar recovery through the reintroduction of avant-garde culture, the Dar ul Aman Palace in Kabul is still a ruin. Ghani's two-channel video installation stages parallel journeys through their interiors. In long, carefully choreographed tracking shots, a person seems to flee from the camera, escaping the frame of image or architecture. The subtle staging of objects refers to former uses of the buildings, while a voice-over narration loops from place to place, interweaving historical fact with myth and speculation and creating a dialogue between the films. ES

Film still from *A Brief History of Collapses*, 2011–12
2-channel HD-video installation, color, sound
24 min.

Masood Kamandy

b. 1981 in Fort Collins (Colorado)
lives in Los Angeles

Masood Kamandy is an interdisciplinary artist working in photography, computer programming, and video. His work began as a documentary exploration of his family history in Afghanistan and has evolved into an examination of post-processing video and photography.

In series such as *Kabul Diary* (2002–05), *Ariana Graveyard* (2002), *My Grandfather's Factory* (2002), *Kabul Zoo* (2004), and *Kabul Bodybuilders* (2004), the photographs he takes—often of sites in Kabul, from where his family comes—function as a diary, capturing the daily life of the place as well as his own relation to it. In 2005, Kamandy helped raise funds to build a darkroom and teach photography to the students of the Kabul University's Faculty of Fine Arts, and subsequently curated at the Visual Arts Gallery (the School of Visual Arts) in New York a group show of some of their work entitled "First Light: Teaching Photography in Kabul." For dOCUMENTA (13), Kamandy has organized a second seminar, titled "Photographic Information," examining the status of photography in the digital age, as well as involving the use of digital photography, programming, and the appropriation of archival images. Kamandy also presents a new series of photographs and a project specifically conceived for the dOCUMENTA (13) website. AV

***Botanical*, 2012**
Pigment print
111.8 × 167.6 cm

William Kentridge

b. 1955 in Johannesburg
lives in Johannesburg

Since the late 1970s, William Kentridge has developed an outstanding oeuvre that is rooted in avant-garde theater and the politically engaged art forms of the early twentieth century. Growing up in Johannesburg during the apartheid regime and witnessing its collapse in 1994, he has been strongly informed by the social realities of South Africa, but his observations serve as allegories for the human condition and the world at large.

Kentridge became known through his *Drawings for Projection* (1989–2003), nine animated films based on charcoal sketches. For Kentridge, charcoal drawing reflects the world as process rather than fixed fact. In his animations, the visible traces of constant erasure and redrawing depict a fractured, unfinished history. The opposing alter egos in these films, the entrepreneur/capitalist Soho Eckstein and the poet/lover Felix Teitelbaum, interact during the rise and fall of Johannesburg, a city penetrated by mines and marked by decades of suppression and violence.

Constantly questioning his own position, Kentridge has over the years expanded his media, employing a wide range of techniques such as shadow puppetry, sculpture, live-action film, and opera productions. In Kabul, his animated video *Shadow Procession* (1999) will be screened in a pavilion in the Bagh-e Babur. A dreamlike procession of black puppets, made from cardboard cutouts, slowly makes a collective exodus, a ghostly reminder of the violence of a land plagued by oppositions but exorcized by a need for reconciliation and change. ES/AV

***Shadow Procession*, 1999**
Animation, 35mm film transferred to video
7 min.

Goshka Macuga

b. in Warsaw
lives in London

Working in an unlimited array of media, Goshka Macuga re-contextualizes historic events in a subjective way, suggesting that history is never written objectively and that truth is defined by context. For her contribution to dOCUMENTA (13), the Rotunda in the Fridericianum inspired the idea of creating a twin space—another semicircle representing a possible half truth. The work consists of two tapestries on whose panoramic backgrounds many historical references are superimposed as coexisting realities. The image for the first tapestry was photographed in Kassel during the award ceremony of the Arnold-Bode-Preis in October 2011. Macuga montaged this meeting into the grass of the Karlsaue park to create a semi-fictional event in an idyllic setting, to be installed on a curved wall at the Queen's Palace in Kabul. The second tapestry is a parallel portrait of people attending a banquet in the Bagh-e Babur, ranging from workers and representatives of institutions like the Afghan Ministry of Information and Culture to UNESCO archaeologists, journalists, and intellectuals. This peaceful garden reception becomes an ambiguous background for dealing with political and economic issues of collapse and recovery, fake and truth, in the complex context of contemporary Afghanistan. Covering the entire wall of the Rotunda, it mirrors the other semicircle in Kabul—a double and skeptical attempt to represent the unrepresentable. ES/AV

Digital collage for *Of what is, that it is; of what is not, that is not 2*, 2012
Tapestry
3.2 × 11.6 m

Aman Mojadidi

b. 1971 in Jacksonville (Florida)
lives in Kabul, Dubai, and Paris

Aman Mojadidi's practice is based on his personal experiences and his research into cultural studies. Having grown up as a U.S. citizen in a world that is simultaneously globalized and fractured, Mojadidi combines traditional story lines and postmodern strategies to approach themes such as belonging, identity politics, and conflict.

Resolution (2012) is a sound installation conceived for the Weinberg Bunker, Kassel, and a print publication in German and Dari. Both tell a story that draws upon German and Afghan folk stories and the cultural understandings and histories rooted within them, confronting the current political relationship between Germany and Afghanistan. Mojadidi refers to theories of *wasf* in Arabic and Persian literary traditions, as well as Greco-Roman oratorical traditions, in order to heighten the viewer's sensory experience while walking through the Bunker, a loaded and dislocated place.

Our Memories Are Not Related (2012) is a parallel mixed-media installation conceived for Kabul. Migration out of Afghanistan has created a global diaspora of Afghans, whose connections with their home country are often confusing. By juxtaposing images of a ruined fort in Alghouey with audio recordings made on the beaches and environs of Jacksonville, where Mojadidi spent his youth, he seeks a way to highlight the connections between his memories and familial narratives that are shared but ultimately incompatible. AV

***Our Memories Are Not Related*, 2012**
Mixed-media installation, video, photograph, sound
Dimensions variable

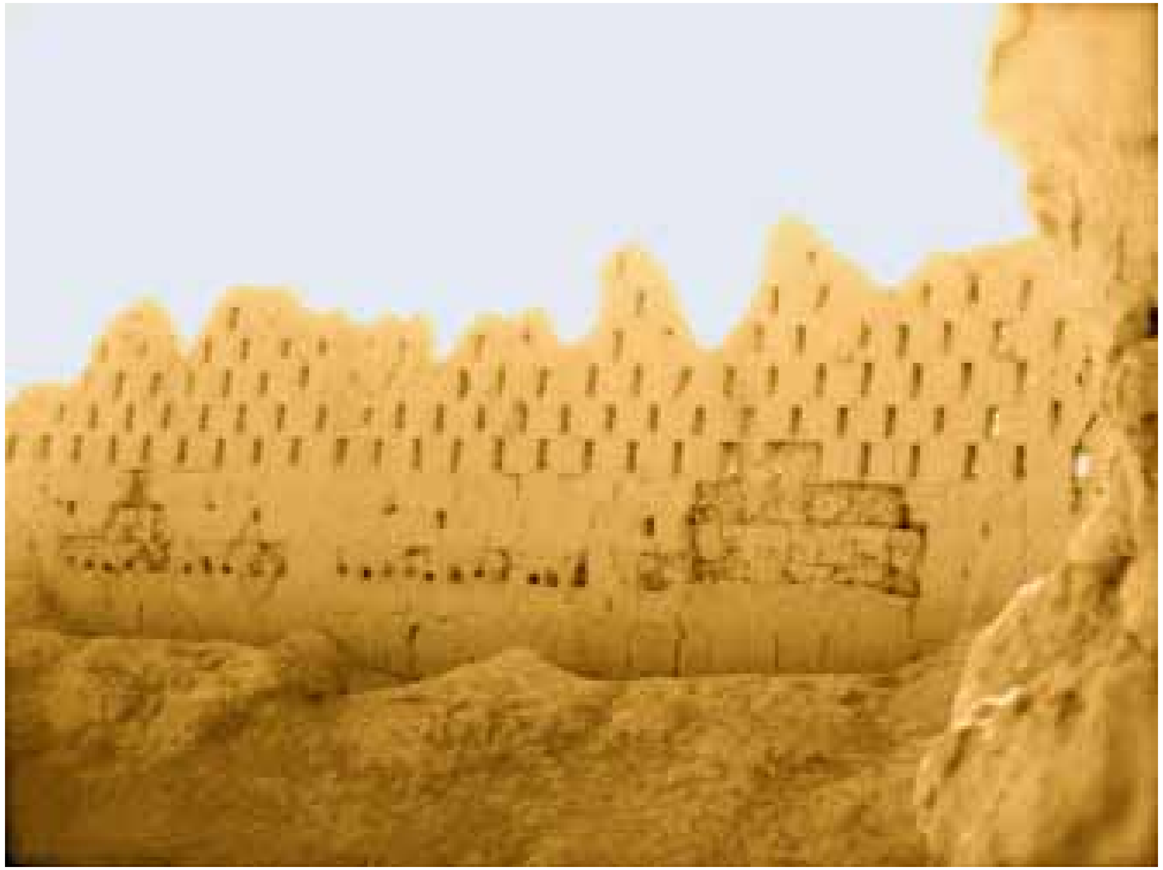

Rahraw Omarzad

b. 1964 in Kabul
lives in Kabul

Artist and writer Rahraw Omarzad is Founding Director of the Centre for Contemporary Arts Afghanistan, an independent artist-run space in Kabul that provides equal opportunities for men and women to improve their knowledge of the arts, particularly in a search for new expressions that will enable art to play a significant role in the development of Afghanistan. Omarzad also launched the art magazine *Gahnama-e-Hunar* in 2000. With his students, he employs photography and video to investigate themes related to contemporary Afghan society, dealing in particular with the relation between empowerment and disempowerment, collapse and recovery, war and peace.

In his new video (*Gaining and Losing*, 2012), a short narrative in four episodes overlaps past, present, and future. Referring to the massive destruction of archaeological artifacts at the Kabul National Museum of Afghanistan during the past decade, and to the current reconstruction of Afghan cultural infrastructures, Omarzad plunges us in a troubled space-time of fear and desire, disappointment and waiting, underlining the incongruous calm and suspended tension of the present condition in Afghanistan. Here, physical disability symbolizes the cultural, economic, military, and political need for understanding and enablement in the face of a country full of contradictions and potentialities, as well as the West's unilateral and simplistic perception of it. AV

***Inside*, 2011**

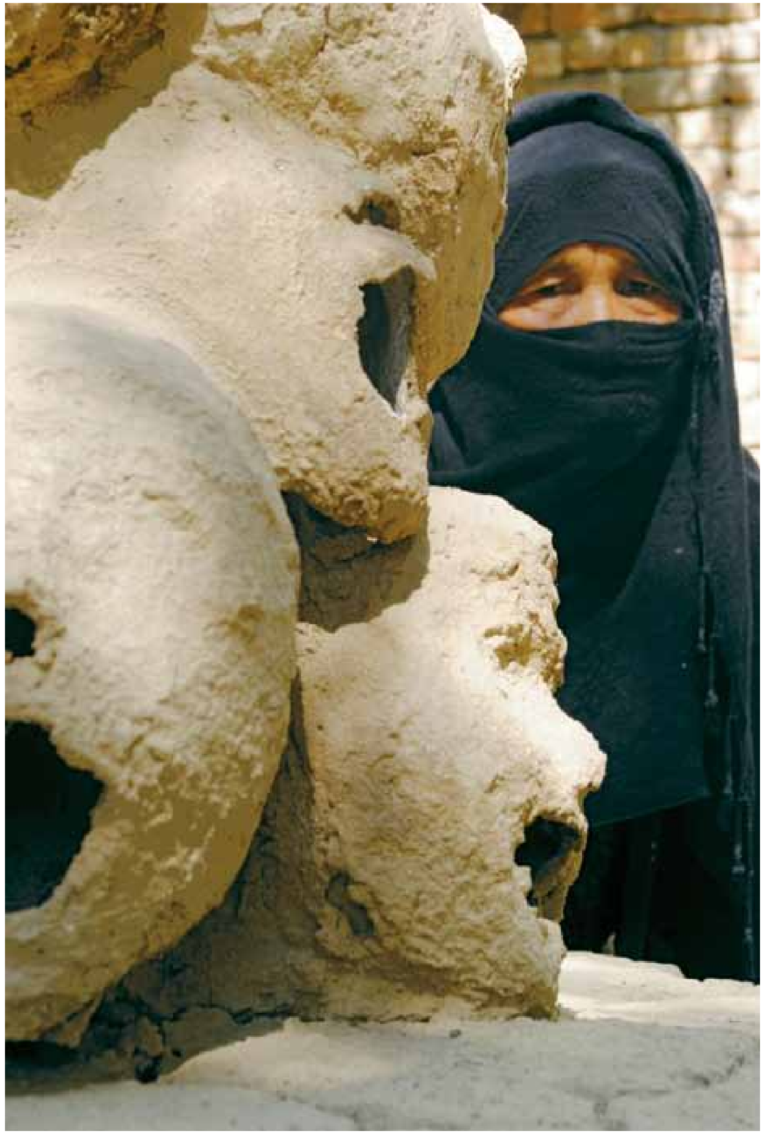

Giuseppe Penone

b. 1947 in Garessio (Italy)
lives in Turin and Paris

Giuseppe Penone's sculptural practice explores the relationship between culture and nature, between mankind and all other forms of life. His works reflect the natural processes of change, growth, breath, erosion, and germination that shape any form of life, as well as of human creation. Since 1969, the tree has been his recurrent motif.

Idee di pietra (2003/2008/2010), a bronze cast of a tree supporting a large stone, was installed in Kassel's Karlsaue park on June 21, 2010, as the very first artwork of dOCUMENTA (13), standing as both a celebration of documenta's history of outdoor sculptures and a symbol of the everyday life of Kassel residents. Underlining the universal values of his method, Penone also intervenes in the Bagh-e Babur in Kabul, where he presents a permanent intervention, a work that will be integrated with the growth of a tree (*Radici di pietra*, 2012). Both natural and artificial, this work concurs with the complex architectural and symbolic geometry of the gardens and at the same time recalls the tree in Kassel. As the first and last artworks realized during dOCUMENTA (13), the trees invite us to link different places and times, as well as art and life, to look beyond oppositions and to reach a deeper understanding of and connection with the world around us. AV

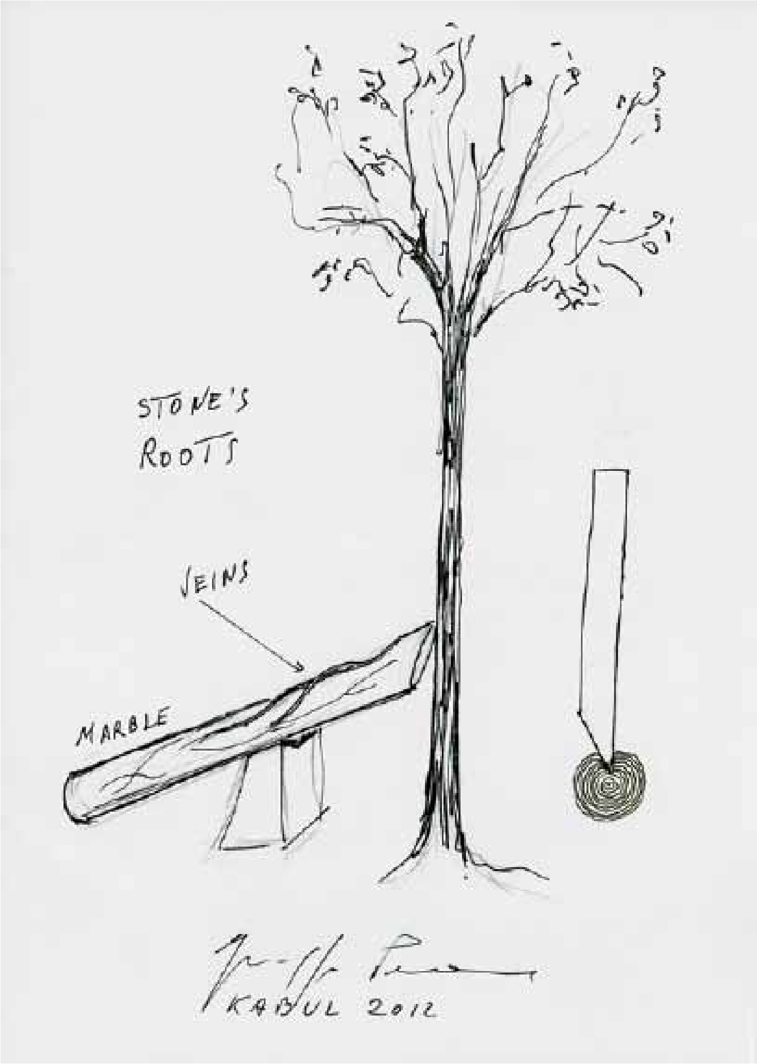

***Kabul 2012*, 2012**
Ink on paper
29.7 × 21 cm

Walid Raad

b. 1967 in Chbanieh (Lebanon)
lives in New York

In his lecture-performance *The Loudest Muttering Is Over* (1999), Walid Raad tells the story of the Lebanese historian Dr. Fadl Fakhouri, who from 1975 to 1991 carried around two 8mm cameras wherever he went. With one camera he exposed a frame of film each time he thought the Lebanese Civil War were over; with the other he took a picture whenever he came across a doctor's or dentist's office. The films are part of a "legacy" of documents in the archives of the Atlas Group, "established in 1999 to research and document the contemporary history of Lebanon with audio, visual, literary, and other artifacts." It is important to note here that Dr. Fakhouri exists in fiction, and the Atlas Group is an imaginary foundation.

Since his founding of the project *The Atlas Group (1989–2004)*, Raad has maintained a decidedly ambiguous position as an artist. In performances, texts, installations, and works on paper, he explores the historical, emotional, and aesthetic facts of a story, rather than dealing with history as a chronology of contested events. In Kabul, the video projection *Views from Outer to Inner Compartments* (2011) evokes a ghostly, empty, potential museum, which in this context resonates with the recent destruction of Afghan cultural heritage and the subsequent reconstruction of its institutional infrastructures. ES/AV

***Views from Outer to Inner Compartments*, 2011**
HD-video projection, color, silent
14.36 min.

Michael Rakowitz

b. 1973 in New York
lives in Chicago

From interventions in urban space to sculptural works like *The Invisible Enemy Should Not Exist* (2007)—an intricate narrative based on extensive research into artifacts looted from the National Museum in Baghdad in the aftermath of the 2003 U.S. invasion—Michael Rakowitz's art remains committed to what is marginalized, gone, or in danger of loss.

For his dOCUMENTA (13) exhibitions in Kabul and Kassel, Rakowitz responds to the devastation of cultural heritage that took place in World War II Germany and recent Afghanistan. In the spring of 2012, he collaborated on a workshop with local students in Bamiyan, where the destroyed sixth-century Buddha statues once stood, aiming at recuperating the traditional skill of calligraphy and stone carving intrinsic to Afghanistan's Hazara region. The results are shown in Kabul. *What Dust Will Rise?* (2012), for Kassel, re-creates from Bamiyan stone a number of the books that were destroyed in a fire in the Fridericianum during the bombing of 1941. Some of these have been donated to the Kabul National Museum of Afghanistan, severely damaged in the past years. Rakowitz also refers to the Edict of Ashoka, a rock inscription by the Mauryan emperor (269–231 B.C.) installed at the entrance of the Museum that features a text pleading for a more peaceful coexistence, like a message from the past to overcome the traumas of today. ES/AV

Left:
Ancient amulet found inside the right hand of the destroyed eastern Buddha of Bamiyan. It was intended to give the statue protection and power.

Right:
Damaged manuscript rescued from the Fridericianum after it was bombed by Allied aircraft in 1941

Wael Shawky

b. 1971 in Alexandria (Egypt)
lives in Alexandria

Wael Shawky explores the spaces between history and storytelling, considering the manifold transformations from oral tradition to writing, translation, interpretation, and mediation. In performances and video he reenacts historic moments using digital animation, child actors, or puppets, examining how meaning shifts in each medium. Within the clash of different spheres, Shawky's position remains ambiguous, leaving judgment to the viewer.

His *Telematch* (2007–09) series refers to a German TV show from the 1970s in which residents of two cities competed in various games, handicapped by gigantic costumes. The concept of a clash between two factions that serves no purpose other than the amusement of a third party provides the starting point for a series of works that explore complex relations (gender-based, religious, political, economic, social, cultural) on various levels. In *Telematch Sadat* (2007), a convoy of children in pedal trucks reenacts first the annual military procession during which Egyptian president Anwar Sadat was assassinated by a militant group in 1981, and then his funeral. Unaware of the political dimensions of the event, the child actors perform unpredictably, hovering between innocent play and awareness of the camera. ES

***Telematch Sadat*, 2007**
Video, color, sound
14 min.

Zolaykha Sherzad

b. 1967 in Kabul
lives in New York and Kabul

During the Soviet occupation of Afghanistan, Zolaykha Sherzad moved to Switzerland. Trained as an architect, in 2000 she founded School of Hope, a non-profit organization that has supported school-development projects in Afghanistan and programs to raise cross-cultural understanding. In 2004, she started Zarif Design, with the aim of reviving Afghan artistic culture, training women in tailoring.

For dOCUMENTA (13), Sherzad's installation utilizes iconic and traditional elements of Afghan clothing—the *chaderi*, the turban, and the *chapan* (coat). Trying to disentangle these basic symbols for self-identification and societal placement from their stereotypical connotations, she invites the viewer to explore different interpretations of forms and functions that are usually codified within a rigid system of values. Juxtaposing the human scale of her materials with the large scale of the exhibition site, she merges the public and the intimate, the collective and the spiritual, as well as weaving past and present, tradition and modern technology. A series of turbans from different regions, sewn together and loosely unraveled across the space, distinguish themselves from the tightly twisted turbans worn each day. A group of *chapans* is assembled to from a single large *chapan*, decorated with charms and other small items, becoming a canvas to inscribe, hide, or reveal memories, stories, and dreams. Scarves designed by Sherzad are worn by the exhibition guards, both in Kassel and in Kabul. AV

***Hawa-e-Azad (Esprit Libre)*, 2009**
Installation views, Biennale di Venezia, 2009; French Cultural Center, Kabul, 2010; Valentina Bonomo Gallery, Rome, 2010

Adrián Villar Rojas

b. 1980 in Rosario (Argentina)
lives in Rosario

Adrián Villar Rojas' monumental sculptures suggest the existence of a parallel universe: a vanished culture or nature. Born out of a deep concern with disappearance and death, they appear as colossal remnants of a devastated science-fiction empire, advanced and ancient at the same time.

In Ushuaia, Argentina, in 2009, he placed a gigantic whale made from clay in a forest. Wedged between the trees as if it had been there long before them, the work became a monument to decay. *Now I Will Be with My Son, the Murderer of Your Heritage* (2011) for the Venice Biennale was an installation of standing figures with overwhelming dimensions, handmade on-site during more than two months of intensive team labor from wood, rock, and cement, covered with unfired clay. With their strong yet perishing presence—like all of Villar Rojas' works, the sculptures were destined to be destroyed after exhibition—the monumental columns evoked the ruins of a civilization from another time, raising a question that preoccupies the artist: what might survive once the world as we know it has ended?

With his new projects for the Bagh-e Babur, Kabul, Villar Rojas builds on these ideas, basing his new sculptures on the results of a seminar held in Kabul during the spring that asked the questions, how to deal with limits? How can one create a monumental experience of a work from almost nothing—from everyday materials? For the duration of the exhibition, an artist selected from Villar Rojas' seminar, and seated at a drawing table inserted into a life-size traditional Afghan wall newly built in the main courtyard of the Queen's Palace, will repeatedly remake a preparatory drawing made by the artist himself for his project in Kassel. In this way, Villar Rojas creates a link between the two projects, in Kassel and Kabul, as well as transforming the massive sculpture into a simple stage for presenting the processes of imagination and sharing on which the work is built. ES/AV

***Return the World*, 2012**
Photograph
Dimensions variable

Clemens von Wedemeyer

b. 1974 in Göttingen (Germany)
lives in Berlin

Clemens von Wedemeyer investigates cinematic notions like the subjective gaze, the relation between historical truth and storytelling, and the invisible presence of the "fourth wall" that distances the audience from events onstage or on-screen to make the illusion possible.

His latest film, *Muster (Rushes)* (2012), is an experimental work set at the former Benedictine monastery of Breitenau, near Kassel, which has undergone fundamental institutional and architectural transformations from monastery to prison and concentration camp to girls' reformatory to psychiatric institution. The three acts of *Rushes* circle around three motifs—music, the body, and language—while exploring notions of imprisonment and liberation in different times.

The film presented in Kabul, *Untitled (Reconstruction)* (2005), focuses on similar motifs from a different, individual perspective. It is based on original footage recording the rehearsals of dancer and choreographer Alexandre Roccoli, altered, processed, and set to music. The result is a black-and-white shadow play of gestures and movements made by a body in a vaguely defined space, where the dancer vanishes and reappears over and over again, to the point of exhaustion. The work explores the human struggle to achieve balance on both a personal and a collective level. ES/AV

***Untitled (Reconstruction)*, 2005**
Video stills, 16mm film transferred to DVD, black and white
3 min., loop

Shot during rehearsals for a solo piece by dancer and choreographer Alexandre Roccoli, Villa Gillet, Lyon, 2005
Sound: Thomas Wallmann

Zalmaï

b. 1964 in Kabul
lives in Lausanne (Switzerland)

Born in 1964 in Kabul, the photographer Zalmaï left Afghanistan after the Soviet invasion in 1980. Educated at the Lausanne School of Photography and the Professional Photography Training Center of Yverdon, Switzerland, Zalmaï began to work as a freelance photographer in 1989, traveling the world and returning frequently to Afghanistan.

For dOCUMENTA (13), Zalmaï presents an installation combining photographic images and sound that looks at the relationship between people and the changing landscape surrounding them. The people of Kabul have had to lead their everyday lives throughout thirty years of war. Destruction and instability have meant that their city has been perpetually re-shaped. The familiar objects of war such as blown-up vehicles, barricades, weapons, and battle equipment no longer retain their initial identities; they are being re-invented and re-identified, constituting a new imaginary landscape. Containers for transporting humanitarian aid have been transformed into workshops, houses, and police facilities, thus breaching and transcending the imaginary siege imposed by the long-standing conflict. AV

A Red Army vehicle from the former Soviet Union is being used as a bridge in the West of Kabul.

Dieses Begleitbuch wurde von der dOCUMENTA (13) anlässlich der »Seminare und Ausstellung: Eine Position der dOCUMENTA (13)/Kabul, Bamiyan« produziert. / This Guidebook was produced by dOCUMENTA (13) on the occasion of the “Seminars and Exhibition: A Position of dOCUMENTA (13)/Kabul, Bamiyan.” 7/6/2010–19/7/2012

dOCUMENTA (13)

documenta und Museum Fridericianum Veranstaltungs-GmbH
Friedrichsplatz 18
34117 Kassel
Deutschland / Germany
Tel. +49 561 70 72 70
Fax +49 561 70 72 739
www.documenta.de

Die documenta und Museum Fridericianum Veranstaltungs-GmbH ist eine gemeinnützige Gesellschaft, die von der Stadt Kassel und dem Land Hessen als Gesellschaftern getragen und finanziert und zudem von der Kulturstiftung des Bundes unterstützt wird. / The documenta and Museum Fridericianum Veranstaltungs-GmbH is a nonprofit company supported and financed jointly by the City of Kassel and the State of Hessen as partners, with support from the Federal Cultural Foundation.

dOCUMENTA (13)
9/6–16/9/2012

Künstlerische Leiterin / Artistic Director
Carolyn Christov-Bakargiev

Leiterin der Abteilung / Head of Department
Chus Martínez

Goethe-Institut Afghanistan Direktorin / Director
Anne Eberhard
Leiter der Verwaltung / Head of Administration
Frozan Siddiqi
Kulturabteilung / Culture Department
Ibrahim Hotak

dOCUMENTA (13)

Kuratorium / Curatorium
Andrea Viliani, Aman Mojadidi

Projektmanager / Project Manager
Abassin Nessar

Verwaltungs- und Medienkoordination / Administrative and Media Officer
Nazima Naween
Projektassistenz / Project Assistants
Nabila Horakhsh, Hosham Maroofi, Arzoo Waseeq

Baghe Babur Trust Vorstandsmitglieder / Board Members
Khogman Ulomi, Sakhi Muneer, Ajmal Maiwandi
Gartenverwaltung / Garden Manager
Amanullah Sahibzada
Hauptgärtner / Head Gardener
Abdul Latif Mehrdel

Installation
Afghan Handicraft Workshop, Ghulam Mohammad Sakhizada

dOCUMENTA (13) Team

Geschäftsführer / Chief Executive Officer
Bernd Leifeld

Leiterin Projektmanagement / Head of Project Management
Christine Litz

Leiter der Kommunikation und Internationale Beziehungen / Head of Communications and International Relations
Terry Harding

Pressesprecherin / Press Officer
Henriette Gallus

Leiterin der Vielleicht Vermittlung und andere Programme / Head of Maybe Education and Public Programs
Julia Moritz

Die dOCUMENTA (13) Goethe-Institut-Programme in Afghanistan finden statt unter der Schirmherrschaft des Ministeriums für Information und Kultur, Afghanistan (MoIC) und mit Unterstützung des Auswärtigen Amtes der Bundesrepublik Deutschland. / The dOCUMENTA (13) Goethe-Institut programs in Afghanistan are realized under the auspices of the Ministry of Information and Culture of Afghanistan (MoIC), with the support of the Federal Foreign Office of Germany.

»The Seminars« ist eine Reihe von Seminaren für Kunststudenten und Vorträgen zu zeitgenössischer Kunst in Zusammenarbeit mit / “The Seminars” for art students and the lectures on contemporary art were held in collaboration with: the Afghanistan Centre at Kabul University (ACKU), Afghan Film, Afghanistan National Institute of Music (ANIM), Baghe Babur Trust (BBT), Center for Contemporary Arts Afghanistan (CCAA), Faculty of Fine Arts at Kabul University, Institut Français d’Afghanistan (IFA), The Killid Group (TKG), *Mousse* magazine, National Gallery of Kabul, National Museum of Afghanistan, National Theatre, One Hotel, and UNESCO/MoIC Training Centre in Bamiyan.

dOCUMENTA (13) dankt dem / thanks the Aga Khan Trust for Culture (AKTC), Institut Français d’Afghanistan (IFA) und der italienischen Regierung / and the Italian Government.

IMPRESSUM / IMPRINT

Leiterin der Publikationsabteilung / Head of Publications
Bettina Funcke

Redaktionsleitung / Managing Editor
Katrin Sauerländer

Redaktion und Koordination / Editing and Coordination
Cordelia Marten

Englisches Lektorat / English Copyediting
Melissa Larner

Englisches Korrektorat / English Proofreading
Sam Frank

Übersetzungen / Translations
Sheer Bidarzui, Khan Etabari, Assadullah Sharifi, Mohibullah Zgham

Autoren / Authors
Chus Martínez (CM), **Aman Mojadidi** (AM), **Eva Scharrer** (ES), **Chiara Vecchiarelli** (CV), **Andrea Viliani** (AV)

Bildredakteur / Picture Editor
Jonas Raam

Grafische Gestaltung / Graphic design
Leftloft

Satz / Typesetting
Wahideh Abdolvahab

Schrift / Typeface
Century Schoolbook, Graphik, TheSans Arabic, Adobe Arabic

Verlagsherstellung / Production
Maren Katrin Poppe

Reproduktionen / Reproductions
Weyhing digital, Ostfildern

Papier / Paper
Munken Print Cream 15, 80 g/m²

Druck / Printing
aprinta druck, Wemding

Buchbinderei / Binding
m. appl, Wemding

© 2012 documenta und Museum Fridericianum Veranstaltungs-GmbH, Kassel; Hatje Cantz Verlag, Ostfildern; die Autoren / the authors; die Künstler / the artists

HATJE CANTZ

Erschienen im / Published by Hatje Cantz Verlag
Zeppelinstrasse 32
73760 Ostfildern
Deutschland / Germany
Tel. +49 711 4405-200
Fax +49 711 4405-220
www.hatjecantz.com

Printed in Germany

Gefördert durch / Supported by

KULTURSTIFTUNG DES BUNDES

GOETHE INSTITUT

Bildnachweis / Image Credits

6 courtesy ICOMOS Deutsches Nationalkomitee, 2002; Photo: Prof. Edwin Fecker
8–9 courtesy Aga Khan Trust for Culture
10 courtesy Aga Khan Trust for Culture
13 courtesy Lida Abdul
14 courtesy Barmak Akram
15 courtesy Khadim Ali
16 courtesy Francis Alÿs; Photo: Ajmal Maiwandi
17 courtesy Jérôme Bel; Photo: Marco Caselli Nirmal
18 © Andrea Büttner/VG Bild-Kunst, Bonn 2012; courtesy Andrea Büttner; Hollybush Gardens, London; Photo: Peter Haslund
19 courtesy Tacita Dean; Frith Street Gallery, London; Marian Goodman Gallery, New York/Paris
20 courtesy Lara Favaretto; Galleria Franco Noero, Turin
21 von links nach rechts / from left to right: courtesy Abul Qasem Foushanji; courtesy Zainab Haidary; courtesy Mohsen Taasha
22 courtesy Mario Garcia Torres; Jan Mot, Brussels; Proyectos Monclova, Mexico City; Taka Ishii, Tokyo
23 courtesy Jeanno Gaussi
24 courtesy Mariam Ghani
25 courtesy Masood Kamandy
26 courtesy William Kentridge; Photos: John Hodgkiss
27 courtesy Andrew Kreps Gallery, New York; Kate MacGarry Gallery, London; Galerie Rüdiger Schöttle, München / Munich
28 courtesy Aman Mojadidi
29 courtesy Rahraw Omarzad
30 © Giuseppe Penone/ VG Bild-Kunst, Bonn 2012; Photo: © und / and courtesy Archivio Penone
31 courtesy Galerie Sfeir-Semler, Hamburg/Beirut; Paula Cooper Gallery, New York; Photo: Piet Janssen
32 links / left: courtesy Bert Praxenthaler; rechts / right: courtesy Landes- und Murhardsche Bibliothek der Stadt Kassel
33 courtesy Wael Shawky; Galerie Sfeir-Semler, Hamburg/Beirut
34 courtesy Zolaykha Sherzad
35 courtesy Adrián Villar Rojas; kurimanzutto, Mexico City
36 © Clemens von Wedemeyer/VG Bild-Kunst, Bonn 2012; courtesy Galerie Jocelyn Wolff, Paris; KOW Berlin
37 courtesy Zalmaï

په کابل کې د سیمینارونو او نندارتون تر عنوان
لاندې، دا لارښود کتاب د ډاکومینټا (۳۱) له خوا
تیار شوی دی «سیمینارونه او نندارتون، کابل:
د ډاکیومینټا (۳۱) موضع/ کابل، بامیان ۲۱۰۲»
۷/۶/۲۰۱۰ – ۱۹/۷/۲۱۰۲

dOCUMENTA (13)
ډاکیومنټا او فریدریشانوم موزیم غیر انتفاعي
شرکت دی چې کاسل ښار او هسین ایالت یې په
ګډه تمویل او ملاتړ کوي او فدرال فرهنګي بنسټ
یې حمایه کوي.

□اکیومینټا (۱۳)
۹/۶ – ۱۶/۹/۲۱۰۲

هنري ډایرکټر: **کارولین کریستو - باکارګیو**

د څانګې رییس: **چوس مارتینز**

□ویته انس□ی□یو□ افغانستان
رییس: **آنا ایبرهارډ**
اداري مدیر: **فروزان صدیقي**
فرهنګي څانګه: **ابراهیم هوتک**

dOCUMENTA (13)
□اکیومین□ا(۱۳)
متصدیان: **آندریا ویلیاني / امان مجددي**
د پروژې مدیر: **اباسین نثار**

د اداري او رسنیو چارو مسئوول: **ناظم نوین**
د پروژې مرستیالان: **نبیلا حورخش / هشام**
معروفي / آرزو واثق

بابر ب□ □رس□
د بورډ غړي: **خوړمن علومي / سخي منیر /**
اجمل میوندي
د بڼ مدیر: **امان الله صاحبزاده**
د بڼ رییس: **عبدالطیف مهردل**

لګوونه: **د افغان لاسي صنایعو ورکشاپ،**
غلام محمد سخي زاده

د □اکیومین□ا (۱۳) □یم
عمومي اجرایوي مدیر: **برنارد لیفیلد**
د پروژې اداري رییس: **کریستین لیتز**
د اصلي غړو ګروپ: **آیرین اناستاس / رینی ګبری /**
مارتا کوزما / رایمونداس مالاساوسکاس / چوس
مارتینز / کیتی سکات / آندریا ویلانی
د پرروژې مدیر: **کریستین لیتز**
د ارتباطاتو او نړیوالو اړیکو رییس: **تیری هارډینګ**
د چاپ مسوول: **هنریت ګالوس**

د زده کړو او عامه پروګرامونو رییس:
جولیا موریتس

په کاسل کې د هنري ډایرکټر خصوصي مرستیال:
میلیسا راتیف
د هنري ډایرکټر او د تصدي د څېړونکي خصوصي
مرستیال: **شیارا ویکشیاریلي**

د ډاکیومینټا (۱۳) او ګویته انستیټیوټ پروګرامونه
په افغانستان کې د اطلاعاتو او فرهنګ د وزارت
تر سیوري لاندي او د جرمني د فدرالي حکومت د
بهرنیو چارو د وزارت په مرسته پلي کیږي.

«سیمینارونه» د هنر د محصلینو لپاره د سیمینارونو
یوه سلسله او پر معاصرو هنرونو لکچرورنه دي چې
د دغو موسسو په همکاري جوړ شوي وو: افغان
فلم، په کابل پوهنتون کې افغان مرکز(ACKU)،
د افغانستان د موسیقۍ ملي انستیټیوټ (ANIM)،
بابر باغ ټرسټ(BBT)، د افغانستان د معاصرو
هنرونو مرکز (CCAA)، د کابل پوهنتون د ښکلو
هنرونو پوهنځی، د افغانستان لپاره فرانسوي
انستیټیوټ (IFA)، کلید ګروپ، موسې مجله، ملي
ګالري، د افغانستان ملي موزیم، ملي تیاتر، ون
هوټل، او په بامیان کې د یونسکو روزنیز مرکز او
د اطلاعاتو او فرهنګ ریاست.

ډاکیومینټا (۱۳) له دغو موسسو څخه مننه کوي:
د کلتور لپاره د آغاخان ټرسټ، کلید ګروپ، په
افغانستان کې د فرانسې انستیټیوټ، د ایټالیا
حکومت.

چاپ
د انتشاراتو مسئوول: **بیتینا فنکه**

ایډیټر: **کترین ساورلندر**
ایډیټ او همغږي: **کوردیلیا مارتین**

د انګلیسی متن ایډیټر: **میلیسا لارنر**
پروف لوستنه: **سام فرانک / ری تریاندافلیدیس**

ژباړه: **شیر بیدارزوی / اسداالله شریفی /**
خان اعتباری / محب الله زغم

مولفان: **چوس مارتینز / امان مجددي / ایوا شارر /**
شیارا ویکشیاریلی / آندریا ویلیانی

د انځورونو ایډیټر: **جوناس رام**

ګرافیک ډیزاین: **لفتلوفت** (Leftloft)
ټایپ ست: **وحیده عبدالوهاب**

پروډکشن: **مارین کاترین پوپه**
ریپرودکشن: **وایهینګ دیجیتال / آستفیلدرن**

ټایپ فیس: آدوبی عربی / ته سانس عربی
کاغذ: کریمي منکین پرینټ ۱۵/۸۰ ج/م^{۲}

تولید: **ډاکتر کنتزش دروکرای / آستفیلدرن**

د جرمني چاپ

د جرمني د فدرالي حکومت د کلتوري
بنس□ په مالي مرسته

سیمینارها و نمایشگاه در کابل، این کتاب راهنما
توسط داکیومینتا (۱۳) در موقع «سیمینارها و
نمایشگاه، کابل: یک موضع داکیومینتا (۱۳)/
کابل، بامیان ۲۱۰۲»
۷/۶/۲۰۱۰ – ۱۹/۷/۲۱۰۲

dOCUMENTA (13)
داکیومنتا و موزیم فریدریشانوم یک شرکت غیر
انتفاعی است که شهر کاسل و ایالت هسین
مشترکاً آنرا تمویل و حمایه میکند که از طرف
بنیاد فرهنگی فدرال حمایه میشوند.

داکیومینتا (۱۳)
۹/۶ – ۱۶/۹/۲۱۰۲

دایرکترهنری: **کارولین کریستو-باکارگیو**
رییس بخش: **چوس مارتینز**

گویته انستیتیوت افغانستان
رییس: **انا ایر هارد**
مدیر اداری: **فروزان صدیقی**
بخش فرهنگی: **ابراهیم هوتک**

dOCUMENTA (13)
داکیومینتا (۱۳)
متصدی ها: **آندریا ویلانی / امان مجددی**
مدیر پروژه: **اباسین نثار**

مسئول اداری و رسانه ها: **ناظم نوین**
معاونین پروژه: **نبیلا حورخش / هشام**
معروفی / آرزو واثق

باغ بابر ترست
اعضای بورد: **خوړمن علومي / سخي منیر /**
اجمل میوندي
مدیر باغ: **امان الله صاحبزاده**
رییس باغ: **عبدالطیف مهردل**

نصب: **ورکشاپ صنایع دستی افغان،**
غلام محمد سخی زاده

تیم داکیومینتا (۱۳)
مدیر عمومی اجرایوی: **برنارد لیفیلد**
رییس اداری پروژه: **کریستین لیتز**
گروپ اعضای اساسی: **آیرین اناستاس / رینی گبری /**
مارتا کوزما / رایمونداس مالاساوسکاس / چوس
مارتینز / کیتی سکات / آندریا ویلانی
مدیر پروژه: **کریستین لیتز**
رییس ارتباطات و روابط بین المللی: **تیری هاردینگ**
مسوول چاپ: **هنریت گالوس**
رییس آموزش و پروگرام های عامه:
جولیا موریتس
معاون خصوصي دایرکتر هنری در کاسل:
ملیسا راتیف
معاون خصوصي دایرکتر هنری و پژوهگر تصدی:
شیارا ویکشیاریلی

پروگرام های داکیومینتا (۱۳) و گویته-انستیتیوت
تحت سایهٔ وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان
و به حمایت مالی وزارت خارجهٔ حکومت فدرالی
آلمان برگزار میگردند.

«سیمینارها» یک سلسلهٔ سیمینارها برای محصلین
هنر و لکچر های در مورد هنر های معاصر می
باشد که با همکاری موسسات ذیل برگزار شده
بودند: مرکز افغانستان در پوهنتون کابل، افغان
فلم، انستیتیوت ملی موسیقی، باغ بابر ترست، مرکز
هنرهای معاصر افغانستان، فاکولتهٔ هنرهای زیبای
پوهنتون کابل، انستیتیوت فرانسه در کابل، کلید
گروپ، مجلهٔ موسه، گالری ملی کابل، موزیم ملی
کابل، مرکز تربیوی یونسکو و ریاست اطلاعات و
فرهنگ در بامیان.

داکیومینتا (۱۳) از این موسسات تشکر میکند:
آغاخان ترست برای کلتور، کلید گروپ، انستیتیوت
فرانسه در افغانستان، وحکومت ایتالیا.

چاپ
مسئول انتشارات: **بیتینا فنکه**

ویراستار: **کترین ساورلندر**
ویرایش و هماهنگی: **کوردیلیا مارتین**
ویراستار متن انگلیسی: **میلیسا لارنر**
پروف خوانی: **سام فرانک / ری تریاندافلیدیس**

ترجمه: **شیر بیدارزوی / اسداالله شریفی /**
خان اعتباری / محب الله زغم

مولفان: **چوس مارتینز / امان مجددی / ایوا شارر /**
شیارا ویکشیاریلی / آندریا ویلیانی

ویراستار تصاویر: **جوناس رام**

گرافیک دیزاین: **لفتلوفت** (Leftloft)
تایپ ست / چیدن حروف: **وحیده عبدالوهاب**

پرودکشن: **مارین کاترین پوپه**
ریپرودکشن: **وایهینگ دیجیتال / آستفیلدرن**

تایپ فیس: آدوبی عربی / ته سانس عربی
کاغذ: منکین پرینت کریمی ۱۵/۸۰ ج/م^{۲}

تولید: **داکتر کنتزش دروکرای / آستفیلدرن**

چاپ جرمنی

با پشتیبانی مالی بنیاد کلتوری حکومت
فدرال جرمنی

N° 163 ◁

زلیخا شیرزاد

متولد سال ١٩٦٧ در کابل
مقیم در شهر نیویارک و کابل

در هنگام اشغال افغانستان توسط اتحاد شوروی، زلیخا شیرزاد به سویس نقل مکان نمود و در بخش مهندسی تحصیل نموده. در سال ۲۰۰۰ مکتب امید را تأسیس کرد، که یک نهاد غیر انتفاعی بوده و پروژه های انکشاف مکاتب در افغانستان و برنامه های ایجاد تفاهم فرهنگی را حمایت نموده است. وی در سال ۲۰۰۴ «ظریف دیزائن» را به هدف احیای دوباره ای فرهنگ و هنر افغانی تأسیس نمود و در زمینه خانمها را در بخش خیاطی آموزش داد.

در انستالیشن خانم شیرزاد برای داکیومنتا (۱۳) لباس های سنتی و ملی افغانی مانند چادری، لنگی و چپن بکار رفته است. وی در جستجوی اینست که شناسایی هویت و جایگاه اجتماعی را توسط این سمبول های اساسی از تعبیرهای وصفی آن آزاد نماید. وی بیننده را دعوت میکند تا بر اساس شکل و کاربرد تعبیرهای مختلفی را بررسی کنند که به صورت معمول در یک نظام مقید و پابند مبنی بر ارزش های معنوی آنها تعبیرهای خاص خود را دارند. با درمقابل قرار دادن مواد مورد نمایش خویش (که با پیمایش جسامت انسانی مطابقت دارند) و محل نمایشگاه که به پیمانه وسیع بزرگتر از آن است؛ به این ترتیب وسایل عام و خاص، عمومی و روحانی را چنان به هم پیوند میدهد که ماضی و حال را، و رسم و رواج و تکنالوژی جدید را با هم میبافد. یک تعداد لنگی های که موبوط به فرهنگ های مناطق مختلف میباشد، با همدیگر دوخته شده است و در روی فرش ساحه ای نمایش به شکل ول ازرهم باز گردیده است که متفاوت تر از شیوه های بستن لنگی است که مردم آنرا در زندگی روزمره شان برسرهای خود محکم بسته میکنند. یک دسته چپن ها طوری با هم پیوست شده اند که شکل یک چپن بزرگ را به خود گرفته است و با تعویذ ها و سایر اشیای کوچک آراسته شده است؛ که میتوان آنها را به حیث یک تخته ای رسامی برای نگاشتن، پنهان نمودن و یا هم آشکار نمودن خاطره ها، قصه ها، و رؤیاها استفاده کرد. چادر های را که توسط خانم شیرزاد طراحی گردیده اند، نگهبانان نمایشگاه آنها را به خود میپیچند، هم در کابل و هم در کاسل. AV

زلیخا شیرزاد

په ١٩٦٧ کال په کابل کې زېږېدلې ده
دکابل او نیویارک په ښارونو کې ژوند کوي

پر افغانستان باندې د شوروي اتحاد د یرغل پر مهال سویس ته وکوچېده او د انجینیرۍ په برخه کې یې زده کړې ترسره کړې او په ۲۰۰۰ میلادي کال یې د امید په نامه ښوونځي پرانیست چې یو غیر انتفاعي بنسټ دی او په افغانستان کې د ښوونځیو د پرمختیا پروژې او د فرهنګي همغږۍ د رامنځ ته کېدو د پروګرامونو ملاتړ یې وکړ. نوموړې په ۲۰۰۴ میلادي کال کې د افغاني هنري فرهنګ د بیا ژوندي کولو په موخه «ظریف ډیزاین» تاسیس کړ چې مېرمنو ته په کې د خیاطۍ د هنر زده کړې ورکول کېږي.

د ډاکیومنټا (۱۳) له پاره په انسټالیشن کې مېرمن شیرزاد افغاني ملي او دودیز کالي په پام کې ونیول چې پکې چادري، پګړۍ او چپن شامل وو.

مېرمن شیرزاد د دې له پاره چې دغه اساسي سمبولونه خپل هویت او ټولنیز مقام د بېلابېلو وصفي تعبیرونو له ولکې ازاد کړي، نندارچیانو ته بلنه ورکړه چې د شکل او بڼې له مخې هاغه ډول ډول تعبیرونه وڅېړي چې معمولاً په پابندو او مقیدو نظامونو کې د معنوي ارزښت پر بنسټ ځانګړي تعبیرونه لري.

مېرمن شیرزاد یاد توکي سره څنګ په څنګ په یو پراخه نندارتون کې په داسې بڼه نندارې ته اېښي دي چې د انسان د وجود له اندازې سره سمون لري او په دې توګه یې په یوه کړۍ کې دننه عام او خاص، عمومي او روحاني توکي په داسې هنر سره راټول کړي دي چې نن او پرون او دود او ټکنالوژي یې پکې سره ګډ کړي دي. یو شمېر لونګۍ چې په بېلابېلو سېمو او خلکو پورې تعلق لري، یوه له بلې سره ګنډلې دي چې د یو غځېدلې ول په توګه یې نندارچیانویني. دا له هاغو لونګیو سره توپیر لري چې هر ورځ کارول کېږي. یو شمېر چپنې یې یوه له بلې سره په داسې هنر یو ځای کړي چې یوه لویه چپن ورڅخه جوړه شوې. دغه لویه چپنه یې په تعویذونو او مریو پسوللې ده چې د پټو او ښکاره خاطراتو، کیسو او خیالونو د انځور ایستلو تختې ته ورته کېږي. هاغه څادرونه چې مېرمن شیرزاد طراحي کړي دي د نندارتون ساتونکو اغوستي دي، هم په کابل کې او هم په کاسل کې. AV

N° 184 ◁

کلمنز وون ویدِیمآیر

متولد سال ۱۹۷۴ در گوتنگن، آلمان
مقیم در شهر برلین

کلمنز وون ویدِیمآیر مفاهیم سینمایی چون نگاه موضوعی، رابطه میان حقایق تاریخی و فن داستان سرایی و موجودیت نامرعی «چهارمین دیوار» – که باعث ایجاد فاصله میان بیننده های برنامه و رخدادهای واقعی که در روی صحنه ای تیاتر اجرا میشوند و یاهم نظر به آنچه که روی پرده نشان داده میشوند، – میگردد و در نتیجه یک خط (فریب) بوجود آمده را موضوع تحقیق خود قرار داده است.

آخرین فلم وی که بنام «تجمع» (۲۰۱۲-۲۰۱۱) یاد میگردد. این فلم یک اثر تجربوی است که در آن معبد سابقه ای عصر بنیدکتین که در منطقهٔ برطانئو – که همجوار کاسل میباشد – موقیعت دارد، منحیث صحنه ای فلمبرداری انتخاب گردیده است. این جای مراحل تحول سازمانی و معماری را طی کرده و از معبد تا زندان تا کمپ تمرکز (در زمان جنگ جهانی دوم برای جمع آوری نمودن یهودیان) تا دارالتهدیب دختران تا مرکز روانشناسی را در بر میگیرد. سه قسمت تجمع بر سه اصل میچرخد؛ موسیقی، بدن، و لسان که در عین زمان مفاهیم قید بودن و آزادی در زمان های مختلف را کاوش مینماید.

فلم که در کابل به نمایش گذاشته شده است، بدون عنوان «بازسازی» (۲۰۰۵)، روی اصل های مشابه از نگاه تجارب فردی اشخاصِ متفاوت تمرکز میکند. این فلم بر مبنای فلم خام، تصویربرداری تمرینات رقاص و طراح رقص الکساندر روکولی میباشد، که نخست آن فلم خام تغییر داده شده، سپس صاف گردیده و بالآخره با موسیقی همآهنگ شده است. نتیجه آن یک پارچه ای تمثیلی سیاه و سفید سایه ها در روی پرده فلم است که درآن اشارات و حرکات که توسط یک جسم در یک فضای مبهم انجام میشود. به نظر میرسد که ممثل درآن بارها و بارها ازنظر گم میشود و دوباره ظاهر میشود، تا زمانیکه وی کاملاً خسته میشود. این اثر کاوش انسانها برای بدست آوردن توازن در هر دو سطوح فردی و جمعی را مورد بحث قرار میدهد. ES/AV

کلیمینز وون وی□یمایر

په ۱۹۷۴ کال کې د جرمني په ګوټنګن کې زیږېدلی دی
په برلین ښار کې ژوند کوي

کلیمینز وون ویډیمایر سینمایي مفاهیم لکه ذهني کتنه، د تاریخي حقایقو او نکل ویلو ترمنځ رابطه، او د نه لیدونکي «څلورم دېوال» موجودیت سپړي. دغه دېوال د لیدونکي او پر سټېج یا د سیمنا پر پردې د پېښو تر منځ واټن پیدا کوي چې د توهم لپاره لاره هواره کړي.

د نوموړي وروستی فلم د «ګڼه ګوڼه» (۲۰۱۲ – ۲۰۱۱) په نوم یادېږي. دا د بنیډکټین د عصر پر پخوانۍ صومعه چې کاسل ته نږدې د بریتانیو په سیمه کې موقیعت لري، یو تجربوي کار دی. په دغه صومعه کې اساسي معماري بدلونونه راغلي دي او هغه یې په زندان بدله کړې ده، بیا د جنګي اسیرانو په کمپ اوښتې، د نجونو دارالتادیب څنې جوړ شوی او بالاخره د روحي ناروغیو موسسه په کې جوړه شوې ده.

د ګڼه ګوڼې درې برخې پر دریو مختلفو موټیفونو راڅرخي – موسیقي، بدن او ژبه – دغه راز د بند او آزادۍ مفاهیم په بېلابېلو وختونو کې سپړي.

هغه فلم چې په کابل کې نندارې ته وړاندې شوی دی، «بې نومه» (بیارغونه) (۲۰۰۵)، پر همدغو موټیفونو تمرکز کوي خو له جلا ځانګړي لیدلوري څخه. دغه فلم د نڅاګر او د نڅا د طراح الکساندر روکولي د تمرین د ثبت شوي خام فلم پر بنسټ جوړ شوی، چې په پیل کې دې خام فلم ته تغیر ورکول شوی، وروسته پروسس شوی او په پای کې موسیقي ورسره یوځای شوې ده. نتیجه یې د «Shadow-Play» «د سیوري نڅا» تور سپین فلم دی. په دې فلم کې د یوه بدن ژستونه او حرکتونه وینو چې په یوه ناڅرګند ځای کې دی. نڅاګر بیا بیا ورک کېږي او بېرته ښکاره کېږي او دا عمل تر هغو تکرارېږي چې هغه ستړی هلاک کېږي. دغه اثر د توازن د ترلاسه کولو لپاره د بشر هلې ځلې په فردي او ډله ییزه کچه سپړي. ES/AV

N° 179 ◁

ادرین ویلر روياس

متولد سال ۱۹۸۰ در شهر روزاریو در ارجنتینا
مقیم در روزاریو

مجسمه های بزرگ ادرین ویلر روياس موجودیت یک عالم موازی را تلقین مینماید؛ یک فرهنگ یا طبیعت ناپدید شده. این مجسمه ها که انگیزه آن از تعمق بالای پدیده های نابودی و مرگ منشأ گرفته است، بمثابه بقایای عظیم الجثه یک سلطنت افسانوی پیشرفته تخریب شده بنظر میرسد که در عین زمان هم باستانی و هم پیشرفته میباشد.
وی در سال ۲۰۰۹ در منطقه اشوآیا واقع در ارجنتینا یک نهنگ عظیم الجثه را که از گِل ساخته شده بود، در یک جنگل گذاشت. این اثر طوری در میان درختان گذاشته شده بود که گویا بسیار قبل تر از درختان درآنجا موجود بوده است، «در حال حاضر من با پسرم میباشم» یک یادگاری از پدیده ای پوسیده گی و تنزل میباشد. «قاتل میراث تو» (۲۰۱۱) یک انستالیشن اجسام برپا ایستاده است که دارای ابعاد بزرگ میباشند که در محل نمایش در اثر فعالیت خستگی ناپذیر دسته جمعی از چوب، سنگ، و سمنت در طی مدت بیش از دو ماه ساخته شده اند و توسط یک لایهٔ گل پوشانیده شده اند. این ستون های بزرگ که نمای ساختار قوی ولی در حال نابودی را منعکس مینمایند – و مانند نمام آثار ویلر روياس قراربود که بعد از نمایش از بین برده شوند – انگیزه ای ویرانی یک مدنیت که متعلق به یک زمان دیگر میباشد، را بوجود میآورد و یک سوال را که هنرمند با آن در کشمکش است برمی انگیزد – کدام اشیاء بعد از نابودی این زمان که ما در آن بسر میبریم باقی خواهند ماند؟
برای پروژه های جدید خویش که در باغ بابر به نمایش گذاشته میشوند، ویلر روياس این مفکوره ها را توسعه میدهد و مجسمه های جدید خود را بر نتیجه گیری های یک سمینار که در فصل بهار در کابل برگزار گردیده بود، استوار نموده که در آن چندین سوال مطرح شده بودند: «چطور میتوان بر محدودیت ها نایل آییم؟ چطور میتوان یک اثر بزرگ را از اشیاء کاملاً ناچیز و از اشیاء مورد استعمال روزمره بوجود آورد؟»
برای ادامه نمایشگاه یک هنرمند از سیمنار ویلر روياس انتخاب شده است که بالای میز رسامی نشسته است و میز در حویلی کاخ ملکه به یک دیوار محلی که نو اباد میشود گذاشته است. شاگرد مذکور بالای یک اثر که خود هنرمند برای پروژه کاسل تهیه کرده است، مکرراً تبصره میکند، ویلر روياس میخواهد به این ترتیب بین این دو پروژه، در کاسل و کابل، رابطه ایجاد کند و همچنین میخواهد مجسمه های بسیار بزرگ را به یک ستیج ساده تبدیل نماید که پروسه تخیل و شریک سازی را نمایش بدهد. کار او بر همین اساس بنا شده است. ES/AV

ا□رین ویلر روياس

په ۱۹۸۰ کال کې د ارجنټینا په روزاریو ښار کې زیږېدلی دی
په روزاریو کې ژوند کوي

د اډرین ویلر روياس میناروزمه مجسمې د یوه موازي عالم یعنې د یوه له منځه تللي کلتور یا طبیعت د موجودیت اټکل کوي. دغه مجسمې چې رامنځته کېدل یې له نابودۍ او مرګ سره ژور اړیکی لري او ترې الهام اخلي، د یوې ویجاړې شوې افسانوي امپراتورۍ د سترو پاتې شونو په توګه ښکاري چې په یوه وخت کې هم لرغونې دي او هم پرمختللې.

نوموړي په کال ۲۰۰۹ کې د ارجنټینا په آشوایا سیمه کې له خټو یو ستر نهنګ جوړ کړی و او په یو ځنګل کې یې اېښی و. نهنګ یې د ونو په منځ کې داسې اېښی و، لکه تر ونو چې ډېر پخوا به هماغلته و. دغه کار داسې یادګار جوړ کړی چې خوسا کېږي به. اوس به زه او زما زوی «ستا د میراث قاتلان یو» (۲۰۰۱) د خورا لویو ولاړو اجسامو یو انسټالېشن و. دغه ستنې د ننداري په ځای کې تر دوو میاشتو په زیاته موده کې د سخت ډله ییز کار په پایله کې په لاس جوړې شوې وې. په جوړولو کې یې له لرګي، تیږې او سمنټ څخه کار اخیستل شوی او بیا په اومو خټو پوښل شوې وې. د ویلر روهاس د ټولو آثارو په شان، دغه سترې مجسمې چې پیاوړې خو ویجاړېدونکې ایسي – داسې برېښي چې تر ننداري وروسته به نړېږي او سړي ته د یوه بل وخت د مدنیت کنډوالې رایادوي. دا کار یوه پوښتنه راولاړوي چې هنرمند ورسره لاس او ګرېوان دی: څنګه چې پوهېږو دغه دنیا به ختمېږي خو چې دغه دنیا ختمه شي، څه شی به پاتې شي؟

په پسرلي کې په کابل کې یو سیمینار جوړ شوی و او پکې داسې پوښتنې شوې وې چې «له محدودیتونو سره څرنګه چلند وکړو؟، سړی څرنګه کولای شي له ډېرو بې ارزښته شیانو لکه له ورځنیو کارېدونکو موادو څخه، مجسمې جوړې کړي؟» د نندارتون د دوام لپاره، د ویلر روياس له سیمیناره یو شاګرد غوره شوی دی چې د رسامۍ یوه مېز ته به ناست وي. مېز به د ملکې ماڼۍ په انګړ کې په طبیعي اندازې نوي جوړ شوي دېوال ته لګول شوی وي. هغه به بیا بیا پر هغه ابتدایي اثر چې هنرمند پخپله په کاسل کې د خپلې پروژې لپاره جوړ کړی دی، تبصره وکړي. ویلر روياس په دې توګه غواړي د دوو پروژو (کابل او کاسل) تر منځ رابطه جوړه کړي همدارنګه غواړي خورا لویې مجسمې په ساده سټېج باندې بدلې کړي چې د تخیل او شریکولو پروسه وښیي. د ده کار پر همدې اساس بنا شوی دی. ES/AV

N° 191 ◁

زلمی

متولد سال ١٩٦٤ در کابل، افغانستان
مقیم شهر لوزان، سویس

آقای زلمی در سال ١٩٦٤ در کابل چشم به دنیا گشود و بعد از تهاجم اتحاد شوروی سابق در سال ۱۹۸۰ افغانستان را ترک نمود. وی در مکتب عکاسی لوزان و مرکز آموزش حرفوی عکاسی شهر ایوردون سویس آموزش دید و در سال ۱۹۸۹ بحیث یک عکاس غیروابسته، که در سراسر جهان سفر مینمود و مکرراً به افغانستان برمیگشت، آغاز به کار نمود.

آقای زلمی برای داکیومنتا (۱۳) یک انستالیشن را که ترکیب از تصاویر عکاسی شده و صدا است تقدیم مینماید، که ارتباط میان مردم و مناظر در حال تغییر اطراف آنها را به نمایش میگذارد. باشندگان کابل مجبور بودند که برای ادامه ای زندگی روزمره ای خویش در طی سی سال جنگ تلاش نمایند. تباهی و بی ثباتی باعث شده که شکل و حالت شهر آنها برای ابد تغییر یابد. اشیای آشنای محیط جنگ از قبیل موترهای منفجر شده، جاده های مسدود، اسلحه و تجهیزات نظامی هویت اولیه خود را حالا از دست داده اند؛ آنها هویت جدید میابند و یک منظره ای خیالی جدید را تشکیل میدهند. کانتینرهای انتقال کمکهای بشری به کارگاه ها، منازل و تأسیسات پولیس مبدل شده اند و بدینوسیله محاصره خیالی تحمیل شده توسط زد و خورد طولانی را میشکناند و از آن عبور مینمایند. AV

زلمی

په ١٩٦٤ کال کې د افغانستان په پلازمېنه کابل کې زیږېدلی دی
د سویس په لوزان ښار کې اوسېږي

ښاغلي زلمي په ١٩٦٤ کال کې دې نړۍ ته سترګې پرانیستې دي. عکاس زلمي په کال ۱۹۸۰ کې د شوروي اتحاد تر یرغل وروسته افغانستان پرېښود. نوموړي چې د لوزان د عکاسۍ په ښوونځي او د سویس د ایورډون ښار د عکاسۍ د مسلکي روزنې په مرکز کې یې زده کړې کړي دي، په کال ۱۹۸۹ کې یې د یوه خپلواک عکاس په توګه په کار پیل وکړ. ده به ټولې نړۍ ته سفرونه کول او بیا بیا به افغانستان ته راستنېده.

ښاغلی زلمی د ډاکیومنټا (۱۳) لپاره یو انسټالېشن وړاندې کوي چې د عکاسي شویو انځورونو او غږ ترکیب دی. دغه انسټالیشن د خلکو او د هغوی په شاوخوا کې د بدلېدونکو منظرو تر منځ اړیکي ننداري ته وړاندي کوي. د کابل اوسېدونکي اړ وو چې په دېرش کلنه جګړه کې د ورځني ژوند د سمبالولو هڅې وکړي. وراني او بې ثباتي د دې مانا درلوده چې د هغوی د ښار بڼه به د تل لپاره بدلېږي. د جګړې د چاپیریال آشنا شیان لکه الوځول شوي موټرونه، تړل شوي واټونه، وسلې او نظامي تجهیزات نور خپل لومړنی هویت نه ساتي؛ دغه شیان له سره اختراع کېږي، نوی هویت مومي او یوه نوې خیالي منظره جوړوي. هغه کانټېنرونه چې بشري مرستې یې لېږدولې، په کارځایونو، کورونو او د پولیسو په تاسیساتو بدل شوي دي، او په دې ډول د اوږده اخ و ډب تحمیل شوې خیالي محاصره ماتوي او څنې تېرېږي. AV

N° 133 ◁

جیوسوپ پینون

متولد سال ۱۹۶۹ در گرسیو، ایتالیا
مقیم در شهر تورین و پاریس

شیوه های کاری جیوسوپ پینون در مجسمه سازی، رابطه میان فرهنگ و طبیعت و نیز رابطه میان انسان ومتباقی زنده جان ها را بیان میکند. کارهای وی پروسه های طبیعی تغییر، رشد، تنفس، فرسایش، و جوانه زنی که هر نوع از زندگی را شکل میدهد، بشمول خلقت انسان را منعکس مینماید. وی این پروسه های را از سال ۱۹۶۹ بدینسو، مکرراً منحیث موضوع اصلی در کارهایش استفاده نموده است.

«ایده ها از سنگ» (۲۰۱۰/۲۰۰۸/۲۰۰۳)، عبارت از یک درخت ساخته شده از برونز است که یک سنگ بزرگ را بر سر خود دارد. این اثر وی به تاریخ ۲۱ جون ۲۰۱۰ به عنوان نخستین کار هنری داکیومنتا (۱۳) در ایوپارک شهر کاسل نصب گردید. این مجسمه مصادف با تاریخ تجلیلِ داکیومنتا در عرصه نصب مجسمه ها در فضاء های آزاد و نیز به حیث سمبول زندگی روزمره باشندگان شهر کاسل، ایستاده است. پینون بنابر معیارهای روش کاری خود به فضای باغ بابر کابل نیز دست درازی می کند، جایی که او یک اثر جاویدان خویش را به نمایش میگذارد، یک کاری که با رشد یک درخت در هماهنگی گذاشته شده است. این اثر هنری، که خاصیت مشترک طبیعی و نیز مصنوعی را در خود دارد، با معماری پیچیده و هندسه ای سمبولیک باغچه ها در موافقت و همآهنگی بنظر میرسد و در عین زمان بیننده را به یاد درختی که در کاسل است، می اندازد. منحیث نخستین و آخرین کارهای هنری ای که در جریان داکیومنتا (۱۳) به پایه اتمام رسیدند، این درختها ما را دعوت میکنند که جاها و زمانهای مختلف را و نیز هنر و زندگی را با هم ربط دهیم، از مخالفتها بگذریم و با یک درک عمیقتر از دنیای اطراف خویش با آن رابطه برقرار نماییم. AV

جیوسوپ پینوني

په ۱۹۶۹ کال کې د ایټالیا په ګریسیو کې زېږېدلی دی
په تورین او پاریس ښارونو کې ژوند کوي

د مجسمې جوړونې په برخه کې د ګیوسوپي پینوني کاري تګلاره د کلتور او طبیعت، دغه راز د انسان او نورو ژوندیو موجوداتو ترمنځ اړیکي سپړي. د نوموړي کارونه د بدلون، ودې، تنفس، توږنې او ټوکېدنې طبیعي پړاوونه چې د انسان د خلقت په شمول هر ډول ژوند ته شکل ورکوي، منعکس کوي. له ۱۹۶۹ کال راهیسې «ونه» د هغه بیا بیا موټیف ګرځېدلې ده.

«ډبرینه مفکوره» (۲۰۱۰/۲۰۰۸/۲۰۰۳)، له ژېړو څخه یوه جوړه شوې ونه ده چې یوه لویه ډبره یې پر سر بار ده، او پر ۲۱ جون ۲۰۱۰ نېټه د ډاکیومنټا (۳۱) د لومړني هنري اثر په توګه د کاسل ښار په ایوپارک کې نصب شوه؛ دغه مجسمه په آزاده فضا کې د مجسمو د نصب په برخه کې د ډاکیومنټا د تاریخ د لمانځنې او همدارنګه د کاسل ښار د اوسېدونکو د ورځني ژوند د سمبول په توګه ولاړه ده. پینوني دغه راز د خپل کاري تګلارې له معیار سره سم، د کابل د بابر بڼ فضا ته هم لاس اوږدوي، هغه ځای ته چې نوموړی خپل یو تلپاته اثر پکې نندارې ته ږدي، داسې یو اثر چې د یوې ونې له ودې سره تړاو لري. دغه هنري اثر چې ګډه طبیعي او مصنوعي ځانګړتیا لري، د بڼ له پېچلې معمارۍ او سمبولیکې هندسې سره موافق برېښي او په عین حال کې لیدونکي ته هغه ونه ور په زړه کوي چې په کاسل کې ولاړه ده. دغه ونې د لومړنیو او وروستیو هنري کارونو په توګه چې د ډاکیومنټا (۱۳) په جریان کې پای ته رسېدلي دي، موږ ته بلنه راکوي چې مختلف ځایونه او وختونه او همدا راز هنر او ژوند سره ونښلوو، له مخالفتونو څخه تېر شو او د خپل چارچاپېره نړۍ ژور درک او له هغې سره د رابطې ټینګولو ته ورسېږو. AV

N° 143 ◁

ولید رعد

متولد سال ۱۹۶۷ در خبانیه، لبنان
مقیم در نیویارک، امریکا

ولید رعد در یک اجرای سخنرانی خویش زیرنام «بلـــنـد تـریـن غُمغُمه (ســخنان زیرلب) به پایان رسید» (۱۹۹۹)، قصه ای یک تاریخدان لبنانی (داکتر فضل فاخوری) را بیان میکند، کسیکه از سال ۱۹۷۵ الی سال ۱۹۹۱ دو عدد دوربین عکاسی هشت ملی میتره را هر جایی که میرفت، با خود داشت. وی با یک دوربین عکاسی خود هرآنگاهی که فکر میکرد جنگهای لبنان به پایان رسیده است، یک قطعه عکس میگرفت و با دوربین عکاسی دیگر خود زمانی عکس میگرفت که او با معاینه خانه‌ای یک داکتر یا دندانساز برمیخورد. این فلمها جزء «میراث» در زمره ای اسنادی است در آرشیف گروه اطلس – که در سال ۱۹۹۹ برای تحقیق و ثبت نمودن تاریخ معاصرلبنان با وسیله ای آثار سمعی، تصویری، ادبی و دیگر آثار تاسیس گردیده است – موجود میباشند. قابل یادآوری است تا به خاطرخود داشته باشیم که داکتر فضل فاخوری یک شخصیت افسانه‌ای است و گروه اطلس نیز یک اداره ای خیالی است.

وی از زمانیکه پروژه ای «گروه اطلس» (۲۰۰۴ – ۱۹۸۹) را روی دست گرفت، منحیث یک هنرمند موقف مبهم را به خود اختیار نموده است. وی در تمثیل و اجراآت، نوشته ها، انستالیشن ها و کارهای روی ورق، به عوض قبول نمودن تاریخ به عنوان شرح باالترتیب واقعات ضد و نقیض، به کشف نمودن ابعاد تاریخی، عاطفی و زیبایی شناسی یک قصه میپردازد. در کابل، نمایش فلم «نظاره ها از خانه های بیرونی به سوی داخلی» (۲۰۱۰) در میان احساس دیدن، یک میوزیم ممکنه را – که مانند مسکن ارواح، کاملاً خالی بنظر میرسد – فرامیخواند، چیزیکه در این پس منظر تخریب میراث فرهنگی افغانی که در این آواخر رخ داد و با باسازی متعاقب زیربناهای این کشور در خوانش میباشد. ES/AV

ولید رعد

په ۱۹۶۷ کال کې د لبنان په خبانیه کې زېږېدلی دی
په نیویارک کې ژوند کوي

ولید رعد د «ترټولو لوړ غمغم (تر شونډو لاندې خبرې) پای ته ورسېد» (۱۹۹۹) تر عنوان لاندې د خپلې وینا او تمثیل د ترسره کولو په لړ کې د یوه لبناني تاریخپوه ډاکټر فضل فاخوري کیسه بیانوي، هغه څوک چې له ۱۹۷۵ څخه یې تر ۱۹۹۱ کال پورې هرځای ته د تګ په وخت کې دوې ۸ ملي متره کېمرې له ځان سره لرلې. نوموړي چې به هرکله فکر کاوه د لبنان جګړه پای ته رسېدلې ده، په یوه کېمره به یې عکس واخیست، او په بله کېمره به یې هغه وخت عکس اخیست چې کله به د کوم ډاکټر یا غاښ جوړوونکي کتنځي ته ته. دغه فلمونه د اطلس ګروپ په آرشیف کې د موجودو اسنادو د «میراث» یوه برخه ده. دغه ارشیف د غږیزو، تصویري، ادبي او نورو آثارو په وسیله د لبنان د معاصر تاریخ د څېړنې او اړوندو اسنادو د ثبتولو لپاره په ۱۹۹۹ کال کې پرانیستل شوی دی. د یادونې وړ ده چې ډاکټر فاخوري یو افسانه یي شخصیت دی او د اطلس ګروپ هم یو خیالي بنسټ دی.

له کومه وخته چې رعد د «اطلس ګروپ» (۲۰۰۴ – ۱۹۸۹) پروژه پرانیستلې ده، د یو هنرمند په توګه یې د ځان لپاره یو مبهم موقف غوره کړی دی. هغه په خپل تمثیل، لیکنو، انسټالېشنونو او د کاغذ پرمخ آثارو کې د ضد او نقیضو پېښو د ترتیبي تشریح په توګه د تاریخ د منلو پر ځای د یوې کیسې تاریخي، عاطفي او هنري اړخونه سپړي. په کابل کې د له «دباندېنیو کوټو څخه دننیو ته کتنه» (۲۰۱۰) په نامه د فلم ننداره مو د ارواوو د یوې دېرې لیدلو ته رابولي چې کاملاً خالي ښکاري او غالباً یو موزیم به وي چې په وروستیو وختونو کې د افغانستان د فرهنګي میراثونو تخریب او له هغه وروسته د بنیادي بېخبناوو بیارغونه رانغاړي. ES/AV

N° 144 ◁

مائیکل راکوویتز

متولد سال ۱۹۷۳ در نیویارک
مقیم در شیکاگو

اجراء نمودن مداخلات در فضای شهری الی کارهای مجسمه سازی مانند «دشمن مخفی نباید وجود داشته باشد» (۲۰۰۷) یک قصه ای پیچیده است که بر اساس تحقیقات گسترده درمورد آثار غارت شده از موزیم ملی بغداد بعد از هجوم ایالات متحده امریکا در ۲۰۰۳ ترتیب شده است. هنر مائیکل راکوویتز به چیزهای متعهد میماند که در حاشیه قرارگرفته اند، از بین رفته اند و یاهم در معرض از بین رفتن میباشند.

راکوویتز برای نمایش داکیومنتا (۱۳) در کابل و کاسل، به تخریب میراث فرهنگی که در جریان جنگ جهانی دوم در آلمان و دراین اوآخر در افغانستان رخ داد، پاسخ میگوید. در بهار سال ۲۰۱۲، او در طی یک ورکشاپ آموزشی برای دانش آموزان و دانشجویان محلی در ولایت بامیان – در جایی که یک زمان مجسمه های بودا که متعلق به قرن ششم میگردیدند، ایستاده بودند اما حالا ویران شده اند – کار مشترکی را به پیش برد. او این سمینار را به هدف احیای دوباره ای مهارتهای سنتی، خطاطی و سنگتراشی که از مناطق هزاره نشین افغانستان منشأ گرفته اند، برگزار نمود. نتایج بدست آمده از این سمینار، در کابل به معرض نمایش گذاشته شده است.

وی در اثرش بنام «چه گردی برخواهد خواست؟» در شهر کاسل از سنگ های بامیان یکتعداد کتابها را میسازد که در سال ۱۹۴۱ در فریدریشیانوم در نتیجه بمباردمان حریق گردیده بودند. برخی از این کتابها به موزیم کابل اهداء گردیدند که در این اوآخر شدیداً متضرر گردیده اند. راکوویتز همچنان به «فرمان آشوکا» – که یک کتیبه سنگی زمان امپراتوری موریان (۲۶۹ – ۲۳۱ قبل المیلاد) میباشد – و در دروازه دخولی موزیم کابل نصب است، اشاره مینماید که حاوی یک پیام دعوت به زندگی صلح آمیز میباشد، مانند یک پیام از گذشته ها برای غالب شدن بر اندوه های امروزی تشکیل میدهد. ES/AV

مایکل رکوي□ز

په ۱۹۷۳ کال کې په نیویارک ښار کې زېږېدلی دی
په شیکاګو کې ژوند کوي

د مایکل رکویټز هنر په ښاري فضا کې له مداخلې څخه تر مجسمې جوړونې پورې، هغه څه ته چې له پامه غورځول شوي، ورک شوي، یا د ورکېدو له خطر سره مخ دي، ژمن دی.مثلاً «نالیدونکی دښمن باید ونه اوسي» (۲۰۰۷) – یو پېچلی داستان دی چې د امریکا د ۲۰۰۳ کال تر یرغل وروسته د بغداد له ملي موزیم څخه د مکشوفه آثارو د لوټولو په تړاو د پراخو تحقیقاتو پر اساس لیکل شوی دی.

رکویټز په کابل او کاسل کې د دیارلسم ډاکیومنټا د نندارې لپاره د کلتوري میراثونو تباهۍ ته چې د دویم نړیوال جنګ په ترڅ کې په جرمني او په دې وروستیو کې په افغانستان کې ترسره شوي، ځواب وایي. نوموړي د ۲۰۱۲ کال په پسرلي کې په بامیان کې - چې یو وخت د بودا د شپږم قرن بتان په کې ولاړ وو – د سیمې له زده کوونکو سره د خطاطۍ د دودیز مهارت او د ډبرو توږلو د اصلي هنر د بیا ژوندي کولو په موخه کار وکړ، چې پایلې یې په کابل کې ننداری ته وړاندې شوې. څه دوړې به پورته شي؟ هغه د بامیان له ډبرو څخه یوشمېر هغه کتابونه چې په ۱۹۴۱ کال کې یې د یوه بم د چاودنې له امله د کاسل ښار په فریډېریکیانوم موزیم کې اور اخیستی او له منځه تللي وو، بیا جوړوي. ځینې یې د کابل موزیم ته، چې د تېرو کلونو په بهیر کې زیات زیان وراووښتی دی، ډالۍ شول. رکویټز دغه راز د «آشوکا حکم» ته رجوع کوي. دا د موریانو د امپراتورۍ (۲۶۹ – ۲۳۱ له میلاد څخه مخکې) له زمانې څخه راپاتې ډبرینه کتیبه ده چې د کابل موزیم په دروازه کې نښلول شوې ده. د کتیبې په متن کې سوله ییز ژوند ته د رابللو پیغام نغښتی دی، لکه د پخوا زمانې پیغام چې پر اوسنیو پرهارونو به غالبېږي. ES/AV

N° 162 ◁

وایل شاوکی

متولد سالل ۱۹۷۱ در الکساندرا، مصر
مقیم در اکساندرا، مصر

وایل شاوکی در هنرش فضا میان تاریخ و قصه گویی را بیان میکند. او با توجه به تحولات چند برابر میان سنت شفاهی و کتبی ترجمه، تفسیر و میانجیگری را توسط نمایش، اجرا و فلم بیان میکند. شاوکی رخداد تاریخی را توسط انیمیشن هاي دیجیتلی، تمثیل کودکان یا عروسك ها بیان میکند، تا بررسی نماید که معناها با کدام وسیله خوبتر بیان شده میتواند. شاویکی در برخورد با زمینه های مختلف به نتیجه ای مبهم دست مییابد و قضاوت را به بیننده گان میگذارد.

تیلی مچ به یک سسله پروگرام های تلویزیونی در جرمنی که در سال ۱۹۷۰ به نمایش گذاشته شد، برمیگردد، در این نماش باشنده گان دو شهر مسابقه های گوناگون را انجام میدادند و توسط رواج های عظیم، جناح ضعیف مسابقه حمایت میشد تا توازن در مسابقه مراعات شود. به این مفهوم که دو جناح درگیر به جز از سرگرمی شخص ثالث هدف دیگر ندارند، این نقطه آغاز یک سری از آثار است که روابط پیچیده (مبتنی بر روابط جنسیت، مذهبی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی) در تاریخ های مختلف سطح را کشف میکند.

در تیلی مچ سادات (۲۰۰۷) یک کاروان از کودکان در کامیون های پایدلی (رینکتس) رسم گذشت سالانه ی را تمثیل میکند که در ان رییس جمهور مصر انور سادات توسط یک گروه نظامی در سال ۱۹۸۱ ترور شد، و پس از ان مراسم خاکسپاری جنازه او را نمایش میدهند. کودکان نا خبر از ابعاد سیاسی این رویداد، نمایش را انجام میدهند و این را پیش بینی کرده نمی توانند که در فضای بین نمایش معصومانه و کمره هوشیار معلق قرار دارند. ES

وایل شاوکي

په کال ۱۹۷۱ کې د مصر په الکساندریه کې زېږېدلی دی
د مصر په الکساندریه کې اوسېږي

شاوکي په خپل هنر کې د تاریخ او کیسې ترمنځ فضا بیانوي. نوموړی د شفاهي دودیزو ګړدودونو اولیکنیو ژباړو ترمنځ د بې ساري تحولاتو، تفسیر او منځګړیتوب، د فلم د اجرا او ننداري په بڼه وړاندې کوي. شاوکي تاریخي پېښې د خوځنده او ډیجیټلي انیمېشنونو، ماشومانه تمثیلونو یا د نانځکو په واسطه بیانوي چې مالومه کړي چې معنا په کوم ډول کې ښه ترا جوتېږي. شاوکي له مختلفو زمینو سره د مخامخ کېدو په پایله کې یوې ګونګې پایلې ته رسېږي او پرېکړه او قضاوت لیدونکو ته پرېږدي.

د ده ټیلي مچ Telematch لړۍ د جرمني د ۱۹۷۰ یمو کلونو هغې ټلویزیوني خپرونې سره تړاو لري چې په په کې به د دوو ښارونو اوسېدنکو د مختلفو لوبو مسابقه کوله او د بلا لویو رواجونو په وسیله به د لوبو کمزورې خواوې حمایه کېدلې چې تعادل رامنځته شي. دا چې دوې ډلې یوازې د دې لپاره له یوې بلې سره ټکرېږي چې درېمې ډلې ته ساعت تیري جوړه کړي، د یو لړ کارونو لپاره د پیل ټکی برابروي چې دغه کارونه په مختلفو سطحو کې د وګړو تر منځ پیچلې روابط (د جنسیت پر اساس، مذهبي، سیاسي، اقتصادي، ټولنیز، او کلتوري روابط) راسپړي. په سادات ټلویزیوني مسابقه (۲۰۰۷) کې په پېډلي ټرکونو کې د ماشومانو یو کاروان راځرګندېږي او لومړی د ۱۹۸۱ د هغه کلني رسم ګذشت تمثیل کوي چې د مصر ولسمشر انور سادات په کې د یوې عسکرې ډلې له خوا وژل شوی و او وروسته د هغه د جنازې مراسم تمثیل کوي. ماشوم لوبغاړي بې له دې چې د پېښې له سیاسي اړخه خبر وي، خپل رول ترسره کوي او دا نه شي پیش بیني کولای چې د معصومې لوبې او باخبرې کمرې تر منځ ځمبېږي. ES

N° 93 ◁

ویلیم کنتریج

متولد سال ۱۹۵۵ در جوهانزبرگ (افریقای جنوبی)
مقیم در شهر جوهانزبرگ

ویلیم کنتریج از اوآخر دهه‌ای ۱۹۷۰ بدینسو، یک شیوه‌ای برجسته کاری را رشد داده است که ریشه‌ای آن از تیاتر پیشتاز و سبک‌های هنری اوایل قرن بیستم که در سیاست سهم فعال داشتند، نشأت گرفته است. او در شهر جوهانزبرگ در جریان رژیم اپارتاید (طبقه بندی نژادی) بزرگ شد و شاهد فروپاشیدن این رژیم در سال ۱۹۹۴ بود. وی از واقعیت های اجتماعی افریقای جنوبی آگاهی عمیق با خود دارد، ولی ملاحظات وی به حیث حکایت وضعیت بشریت و متباقی دنیا پنداشته میشود.

کنتریج بدلیل تولید اثرخویش بنام «رسامی برای پرتاب نمودن بروی پرده» (۲۰۰۳ – ۱۹۸۹) شهرت کسب نمود، که شامل ۹ پارچه فلم تصویری بوده و بر اساس رسامی های ذغالی وی گذاشته شده اند. به نظر کنتریج رسامی توسط ذغال جهان را منحیث یک روند (در حال جریان) منعکس مینمایند نه اینکه مثل یک حقیقت تغیر ناپذیر. در رسم‌های متحرک (انیمیشن) وی آثار قابل مشاهده‌ای پاک نمودن و دوباره به تصویر کشیدن که بشکل متداوم دیده میشود، بینانگر تاریخ از هم گسیخته و ناتکمیل میباشد. در این فلمها دو نهایت مخالف نفس یعنی پیشتاز/سرمایه گذار بنام سوهو اِکستین و از طرف دیگر شاعر/عاشق مزاج بنام تِـیـتـــلبام با همدیگر در جریان عروج و ذوال شهر جوهانزبرگ، شهریکه در آن مین ها فرش است و داغهای سرکوب شدن و خشونت چندین دهه در آن دیده میشود، تعامل میکنند.

کنتریج که به طور عموم موقعیت و موقف خود را مورد سوال قرار میدهد، در طی سال های متمادی شبکه ای رسانه های مورد استعمال خویش تولید موسیقی اوپرا، بیان میکند. فلم انیمیشنی وی در کابل که بنام «جلوس سایه ها» (۱۹۹۹) یاد میشود در صالون باغ بابر به نمایش گذاشته خواهد شد. یک جلوس رؤیایی گدی های سیاه رنگ، که از کاغذ کارتن ساخته شده اند، به آهستگی به یک مهاجرت دسته جمعی میپردازند و یادآور خشونت های ترسناک در سرزمینی را میدهد که در آن مخالفتها روئیده است، اما به دلیل ضرورت به مصالحه و تغییر در آن یک تزکیه صورت گرفته است. ES/AV

ویلیم کن□ریج

په ۱۹۵۵ کال کې د جنوبي افریقا په جوهانزبرګ کې زیږېدلی دی
په جوهانزبرګ کې ژوند کوي

ویلیم کنټریج له ۱۹۷۰ یمې لسیزې راپدېخوا یوه عالي کاري لاره رامنځته کړې ده چې د شلمې پېړۍ د لومړیو وختونو له پرمختللي او په سیاست کې فعاله برخه لرونکي تیاتر او هنري سبکونو څخه یې منشا اخیستې ده. هغه په جوهانزبرګ ښار کې د اپارټایډ رژیم په وخت کې لوی شوی او د دې رژیم د له منځه تلو شاهد و. نوموړی د سهیلي افریقا د ټولنیزو واقعیتونو په اړه ژوره پوهه لري خو د نوموړي کتنې د بشر د وضعیت او ټولې نړۍ د حکایت په توګه ګڼل کېږي.

کنټریج «د د طرحې لپاره رسامۍ» (۲۰۰۳ – ۱۹۸۹) په وجه مشهور شو چې د ۹ فلمي ټوټو مجموعه ده او د سکرو د سکېچونو پر اساس جوړه شوې ده. د کنټریج په باور، د سکرو رسامي دا نړۍ د یوه بهیر په توګه منعکسوي نه د یوه ثابت حقیقت په توګه. د هغه په متحرکو (انیمېشن) رسمونو کې د دوامداره پاکولو او بېرته رسمولو د لیدلو وړ نښې، یو مات او ناتمام تاریخ انځوروي. په دې فلمونو کې دوه مخالف ایګوګانې یعنې د سوهو اِکسټین په نامه یو متشبث، سرمایه دار او بل یو شاعر/ مین د فیلیکس ټِـیـتـــلبام په نامه د جوهانزبرګ د عروج او زوال په جریان کې سره مقابله کوي. په دې ښار کې ماینونه ښخ شوي او د څو لسیزو د ځپنې او خشونت نښې په کې لیدل کېږي.

کنټریج چې په پرله پسې ډول خپل دریځ تر پوښتنې لاندې راولي، د کلونو په بهیر کې د یو لړ پراخو تخنیکونو لکه د نانځکو د سیوري ننداره، مسجمه جوړونه، په ژوندۍ بڼه خپرېدونکي اکشن فلمونه، او د اوپرا موسیقۍ تولید، په کارولو سره خپلو رسنیو ته وده او پراختیا ورکړې ده. په کابل کې به «د سیوري وړاندې تګ» (۱۹۹۹) په نامه یو انیمیشن فلم د بابر باغ په یوه غرفه کې نندارې ته وړاندې شي. د کارټن د کاغذ په پرې کولو سره د جوړو شویو تورو نانځکو یو خیالي وزمه ډله ییز تګ، په ټولیزه توګه ورو ورو مهاجرت پیلوي، چې موږ ته د هغې خاورې تشدد په اروایي ډول را په یادوي چې پرمخ یې د مخالفتونو بلا زیږېدلې وه خو پخلاینې او بدلون ته د اړتیا په وجه له دغو بدو بلاوو څخه ژغورل شوې ده. ES/AV

N° 106 ◁

گوشکا مچوگا

متولد سال ۱۹۶۹ در وارساو، پولند
مقیم در شهر لندن

گوشکا مچوگا با کار کردن در انواع و اقسام نامحدود رسانه ها، رویدادهای تاریخی را از دیدگاه انفرادی یک پسمنظر دیگری میدهد وبه این امر اشاره میکند که تاریخ هیچگاهی بشکل عینی و بیطرفانه نوشته نمیشود و دیگر اینکه حقیقت توسط پسمنظر شرح میشود. برای سهمگیری در داکیومنتا (۱۳)، وی از ساختمان مدور در فریدریشیانوم «Fridericianum» ایده ای ایجاد نمودن فضای دوگانه را الهام گرفت – یک نیمه دایره دیگری که از یک حقیقت ناتکمیل ممکنه نمایندگی میکند. این کار متشکل از دو پرده ای نقش دار است که در روی زمینه ای آن به رویدادهای تاریخی اشاره میکند و به شکلی روی همدیگر گذاشته شده اند که گویا در عین زمان حقایق متفاوت درکنار همدیگر وجود دارند. تصویری که بروی یک پرده بکار برده شده است، در حین مراسم اهدای جایزه ای ارنولد-بودی-پریس که در ماه اکتوبر سالِ ۲۰۱۱ در شهر کاسل برگزار گردیده بود، عکسبرداری شده بود. مچوگا این محفل (عکس) را در چمـنـزارِ ایوپارک بشکل مونتاژ گذاشت تا بتواند یک محفل نیمه خیالی را در یک پسمنظر افسانوی بوجود آورد؛ و آنرا روی یک دیوار منحنی قصر ملکه در کابل نصب نماید. در روی پرده ای دومی، دریک عکس موازی یک تعداد مردم به شمول هنرمندان، کارگران و نماینده گان نهادهای مانند وزارت اطلاعات و فرهنگ، باستانشناسان، یونسکو، ژورنالستان، و دیگر افراد نخبه که در یک مهمانی در باغ بابر جمع شده بودند، موجود میباشد. این گردهمایی مسالمت آمیز در باغ بابر، یک پس منظر مبهم را برای برخورد با موضوعات سیاسی و اقتصادی مرتبط با زوال و احیاء، جعل و حقیقت در پسمنظر پیچیده ای تاریخ معاصر افغانستان بوجود میاورد. با پوشانیدن تمام دیوار ساختمان مدور در کاسل، این نیمه دایره ای دیگری از کابل را منعکس میسازد – که یک تلاش متردد برای به نمایش گذاشتن چیزهایی است که نمایش شده نمیتوانند. ES/AV

□وشکا مچو□ا

په ۱۹۶۹ کال په وارسا کې زیږېدلی دی
په لندن کې ژوند کوي

د رسنیو په بېشمېره ډولونو کې د کارکولو له امله ګوشکا مچوګا تاریخي پېښو ته په ذهني توګه نوې قرینې مومي، مانا دا چې تاریخ هېڅکله هم په عینی او بې پرې ټوګه نه دی لیکل شوی او حقیقت د قرینې له مخې تعینېږي.

مچوګا په ډاکیومنټا (۱۳) کې د ګډون لپاره په «فریدریشیانوم» کې له یوې نیمګردې ودانۍ څخه د دې فضا د غبرګولو د ایډیا الهام واخېست – یانې باید یوه بله نیم دایره وي چې د حقیقت هغه بله ممکنه نیمایي تمثیل کړي. د ده اثر له دوو انځوریزو پردو څخه جوړ دی چې پانورامیک بک ګرونډ لري او د هغه پرمخ د بېلابېلو تاریخی پېښو انځورونه سره سر پر سر اېښودل شوي دي، ګواکې پر یوه وخت متفاوت حقیقتونه د یو بل تر څنګ شته دي. د لومړۍ پردې انځور ارنولد بودي ته د جایزې د ورکړې پرمهال په کاسل کې د ۲۰۱۱ کال په اکتوبر کې اخېستل شوی دی. مچوګا دغه انځور د ایوپارک په چمنزار کې د مونتاژ په بڼه کېښود چې وکړای شي یو نیمه خیالي محفل رامنځ ته کړي او په پام کې ده چې دغه انځور به په کابل کې د ملکې په ماڼۍ کې په یوه منحني دېوال وځړول شي. د دویمې پردې پر مخ د یو داسې محفل انځور کښل شوی چې په باغ بابر کې جوړ شوی و او پکې د رسنیو، مدني ټولنو او نورو بنسټونو لکه اطلاعات او فرهنګ وزارت، لرغون پوهانو، یونسکو او د نورو بنسټونو استازو او کارکونکو برخه درلوده. په باغ بابر کې دغه سوله ییزه راټولېدنه د افغانستان د معاصر تاریخ د یو ګونګ شالید په توګه د سیاسي، اقتصادي موضوعاتو سره چې له زوال او احیا، جعل او حقیقت سره تړاو لري، برخورد کوي.

د دې اثر یوه نیم دایره په کاسل کې نیمه مدوره ودانۍ ښیي او دویمه نیم دایره یې د کابل انځور وړاندې کوي. دا د دوو شکمنو هڅو ښکارندویه ده چې غواړي هغه شیان وښیي چې نه ښودل کېږي. ES/AV

N° 118 ◁

امان مجددی

متولد سال ۱۹۷۱ در جکسن ویل ایالت فلوریدا
مقیم در کابل، دبی و پاریس

شیوه ای کاری امان مجددی بر مبنای تجارب شخصی و پژوهشهای وی در مورد فرهنگ های مختلف استوار است. چون مجددی منحیث یک شهروند امریکایی افغانی الاصل، در دنیای بزرگ شده است که در حال جهان شمول شدن و در عین زمان درحال فروپاشی و پارچه پارچه شدن میباشد. وی روایت های سنتی را با روش های پست مدرنیزم یکجا نموده و به کمک آن موضوعات چون تعلقیت، سیاستها مبنی بر هویت و مناقشه را مورد نقد قرار میدهد.

«تـعـهــد» (۲۱۰۲) یک انستالیشن صوتی است که برای وایـنـــبرگ بنکر، شهر کاسل در نظر گرفته شده است. این انستالیشن با نشریه های چاپی که به زبان دری و آلمانی چاپ شده اند، همراهی میگردند. هردو نشریه از داستانهای فولکلوری جرمنی و افغانی و درک فرهنگی و تاریخ های که در آن نهفته اند اقتباس میگیرند و وضعیت کنونی روابط سیاسی میان کشورهای جرمنی و افغانستان را نقد میکند. مجددی به مفاهیم «وصف» که در روایت های ادبی زبان عربی و فارسی تذکر یافته اند اشاره مینماید، و همچنان در رابطه با سنن سخنرانی و قصه خوانی شفاهی که در یونان و روم قدیم رواج داشت، اشاره میکند؛ تا از این طریق تجربه حسی بیننده در حین عبور از پناهگاه – یک محل پربار و بیجا شده – بالا برود.

«خاطره های ما مرتبط نیستند» (۲۰۱۲) یک انستالیشن موازی به سبک چند رسانه ای (مکسد میدیا) است که برای به نمایش گذاشتن در کابل درنظر گرفته شده است. مهاجرت به خارج از افغانستان یک پراگندگی جهانی افغان ها را بوجود آورده است؛ و در اکثر مواقع روابط این افغانها با وطن آبایی ایشان گیج کننده است. اودر تلاش اینست تا با کنار هم نهادن عکسهای یک قلعه ای مخروبه در «الـغــوی» با پارچه های صوتی در سواحل جیکـســـنـویل – جایی که مجددی ایام جوانی اش را سپری نموده – راهی را برای تحت شعاع قراردادن رابطه بین خاطره های خود و قصه های فامیلی خود دریابد، که آنها در اصل خویش باهم مشترک هستند ولی در نهایت باهمدیگر در مطابقت نیستند. AV

امان مجددي

په ۱۹۷۱ کال کې د فلوریډا ایالت په جکسنوویلي کې زیږېدلی دی
په کابل، دوبۍ او پاریس کې ژوند کوي

د امان مجددي کاري تګلاره د هغه پر شخصي تجربو او د بېلابېلو کلتورونو په اړه د نوموړي پر څېړنو ولاړه ده. ښاغلی مجددي د یوه افغاني الاصله امریکایي په توګه په یوې داسې نړۍ کې لوی شوی چې هم د نړیوالتوب پر خوا روانه ده او هم په عین حال کې د ماتېدو پر لور درومي، نوموړی دودیز روایتونه له موډرنو ستراتیژیو سره یوځای کوي او په مرسته یې پر ځینو موضوعاتو لکه اړېکي، پر هویت ولاړ سیاست، او مخالفت کره کتنه کوي.

«پرېکړه» (۲۰۱۲) یو غږیز انسټالېشن چې د کاسل ښار د واینبرګ د بنکر سیمې لپاره په پام کې نیول شوی او په دري او جرمني ژبو چاپي خپرونه هم رانغاړي. دواړه آثار داسې کیسه بیانوي چې له جرمني او افغاني فولکلوري داستانونو او له کلتوري پوهاوي او تاریخونو څخه اخیستل شوې ده او د جرمني او افغانستان تر منځ د سیاسي اړیکو پر اوسني وضعیت کره کتنه کوي. مجددي د «وصف» هغو مفاهیمو ته چې د عربي او فارسي ژبو په ادبي روایتونو کې یې یادونه شوې ده، او دغه راز د شفاهي نکل ویلو او وینا کولو دود چې په پخواني یونان او روم کې یې رواج درلود، اشاره کوي چې په دې ډول د لیدونکي حسي تجربه په بنکر کې د ګرځېدو پر مهال زیاته شي.

«زموږ خاطرې سره تړلې نه دي» (۲۰۱۲) یو موازي ګډ رسنیز انسټالېشن دی، چې د کابل لپاره په پام کې نیول شوی دی. له افغانستان څخه بهر ته مهاجرت افغانان په نړۍ کې تیت کړي دي چې اغلباً د دغو افغانانو اړېکي له پلرني هېواد سره ګیچوونکي دي. په الغوي سیمه کې د یوې ورانې کلا عکسونه سره څنګ په څنګ ږدي او ورسره مل د جیکسنوویلي په ساحل او نږدې چاپېریال کې – چېرې چې مجددي خپله ځواني تېره کړې ده – د جوړو شویو غږیزو ټوټو په واسطه، مجددي د یوې داسې لارې په لټه کې دی چې د خپلو خاطراتو او کورنیو کیسو تر منځ اړېکي برسېره او روښانه کړي – دغه خاطرې په اصل کې مشترکې دي خو له یو بل سره تړلي نه دي. AV

N° 128 ◁

رهرو عمرزاد

متولد سال ۱۹۶۴ در کابل
مقیم در کابل

رهرو عمرزاد هنرمند، نویسنده و رئیس و مؤسس مرکز هنرهای معاصر افغانستان (CCAA)، که عبارت از یک محل میباشد که بشکل مستقل توسط هنرمندان در کابل به پیش برده میشود و فرصتهای مساویانه را برای مردها و زنان مساعد میسازد که فهم خویش را راجع به هنر بهبود بخشند، به ویژه در عرصه یک تلاش برای تجلیات جدیدی که هنر را قادر نماید که در پروسه ای انکشاف افغانستان یک نقش ارزنده را بازی نماید. عمرزاد همچنان مجله‌ای هنری بنام «گاهنامه هنر» را در سال ۲۰۰۰ روی دست گرفت، و در سال ۲۰۰۷ یگانه مرکز هنری برای طبقه اناث در افغانستان را تأسیس نمود. وی همراه با شاگردان خویش، عکاسی و ویدیو را به کار میبرد تا موضوعات مربوط به جامعه معاصر افغانستان را، به ویژه رابطه بین توانمند سازی و عدم توانمند سازی، سقوط و احیاء، جنگ و آشتی را بررسی نماید.

در ویدیوی جدید وی «بدست آوردن و از دست دادن» (۲۰۱۲) یک داستان کوتاه در چهار قسمت ماضی، حال و آینده را تحت پوشش قرار میدهد. که به تخریب کتلوی آثار باستانی در موزیم ملی کابل در جریان دهه‌ای گذشته و به بازسازی زیربناهای موجوده فرهنگی افغان راجع میشود. عمرزاد ما را به یک زمان مشوش که از هراس و امید، یاس و انتظار، تاکید به آرامش عجیب و تنشی در حالت تعلیق وضعیت فعلی در افغاستان متشکل گردیده است، فرو میبرد. در اینجا، عدم توانمندی فزیکی نمایانگر نیازمندی فرهنگی، اقتصادی، نظامی و سیاسی برای درک و توانمندسازی در یک کشور میباشد که پر از تناقضات و احتمالات است، و نیز نقدی است بر درک یک جانبه و ساده ای غرب که در بابت این کشور با خود دارد. AV

راهرو عمرزاد

په ۱۹۶۴ کال کې په کابل کې زیږېدلی دی
په کابل کې ژوند کوي

هنرمند او لیکوال راهرو عمرزاد د افغانستان د معاصرو هنرونو د مرکز (CCAA)، رئیس او بنسټګر دی. دغه مرکز په کابل کې په خپلواک ډول د هنرمندانو لخوا پرمخ بېول کېږي او نارینه وو او ښځینه وو ته په مساوي اندازه فرصتونه برابروي چې د هنرونو په اړه خپله پوهه زیاته کړي، په ځانګړې توګه د هغو نویو ځرګندونو په لټه شي چې د افغانستان هنر د هېواد په پرمختګ کې د پاموړ رول د ادا کولو جوګه کوي. دغه راز عمرزاد په ۲۰۰۰ کال کې د «ګاهنامه هنر» په نامه د یوې مجلې چلول پیل کړل، او په ۲۰۰۷ کال کې یې د ښځینه وو لپاره په افغانستان کې یوازینی هنري مرکز پرانیست. نوموړي له خپلو زده کوونکو سره د افغانستان د معاصرې ټولنې د اړوندو موضوعاتو داسې عکاسي او ویډیوګانې کاروي چې په ځانګړې توګه د واک ورکولو او بې واکه کولو، سقوط او نجات، جګړې او سولې موضوعات سپړي.

د نوموړي نوې ویډیو «ګټل او له لاسه ورکول» (۲۰۱۲) یو لنډ داستان بیانوي چې په څلورو برخو کې تېر، اوس او راتلونکی تر پوښښ لاندې راولي، او د تېرې لسیزې په اوږدو کې د کابل په ملي موزیم کې د لرغونو آثارو لویې تباهۍ او د افغان کولتوري بنسټیزو جوړښتونو اوسنۍ بیارغونې ته اشاره کوي. عمرزاد موږ د ډار او هیلې، ناهیلۍ او انتظار یو لانجمن مهال ته بیایي چې پر عجیبې خاموشۍ او د افغانستان د اوسني حالت د تشنج پر دوام تاکید کوي. په دې ځای کې فزیکي معیوبیت هغه سېمبول دی چې د یوه هېواد د کولتوري، اقتصادي، نظامي او سیاسي وضعیت په اړتیاوو دلالت کوي چې باید درک شي او پر پښو ودرول شي. دا هغه هېواد دی چې له مخالفتونو او احتمالاتو څخه ډک دی، همدارنګه معیوبیت د دې هېواد په اړه د لوېدیځ یواړخیز او ساده درک ځرګندوي. AV

ماریو گارسیا توریس

متولد سال ۱۹۷۵ در مانکلووا، مکسیکو
مقیم در شهر مکسیکو

ماریو گارسیا توریس محقق نکات مبهم در تاریخ هنر معاصر میباشد. او با احیای مجدد موضوعات از دست رفته هنرمندان گذشته، فضاهایی جدیدی را برای تأمل بر ماهیت هنر و رابطه آن با زندگی باز میکند. او از زمانیکه به هوتل ون الایرو بوتی – که توسط هنرمند ایتالیایی در میان سالهای ۱۹۷۱ و ۱۹۷۷ اداره می شد – سر زده، ذهن او دوباره به همان جا برگشته است. درست همینجا بود که بوتی در سال ۱۹۷۱ در مورد اولین «ماپا» (نقشه) اش، که یک نقشه ای قالین بافت شدهٔ جهان بود و سهمگیری او در داکیومنتا (۵) پنداشته میشد، اما بعداً با اثر دیگری عوض گردید. بیش از سی سال بعد، پس از اشغال شوروی سابق، مرگ بوتی، رژیم طالبان، و هجوم امریکا، زمانیکه گمان نابودی هوتل ون میرفت، گارسیا توریس یک سلسله فاکس های داستانی را نوشت که در آن هنرمند متوفی را از یک سفر خیالی به کابل اطلاع داد، در طی آن او به سراغ آن ساختمان رفت. جستجوی واقعی از طریق آرشیف ها و انترنت برای چهار سال ادامه یافت، و بالاخره در سال ۲۰۱۰ منجر به تولد یک مقاله صوتی و تصویری شد. این همان سال بود که گارسیا توریس قادر به دیدار ساختمانی شد که یک زمانی هوتل ون در آن مستقر بود، آنرا از همان زمان به اینسو بطور موقت آنرا تصرف کرده و بازسازی کرد، از مهمانان پذیرایی میکند، یک کانسرت موسیقی راک را برگذار کرده و از سیمینار ها و جلسات در آن میزبانی میکند. در شهر کاسل، گارسیا توریس فعالیت های هوتل ون را به نمایش میگذارد و سرانجام ماپا (نقشه) را به موزیم فریدیریشانوم میاورد. ES/AV

ماريو □ارسيا □وريس

په ۱۹۷۵ کال کې د مکسیکو په مانکلووا کې زېږېدلی دی
په مکسیکو ښار کې ژوند کوي

ماريو ګارسيا ټوريس د معاصر هنر په تاریخ کې تیاره ټکي سپړي. هغه د تېرو هنرمندانو د هغو موضوعاتو په بیا ژوندي کولو سره چې د خاموشۍ په څاه کې ورک شوي دي، د هنر پر ماهیت او له ژوند سره د هغوی د اړیکو پر موضوع باندې د کره کتنې لپاره یوه نوې فضا پرانیزي.

نوموړی له کله چې د الایرو بوټي ون هوټل ته – چې دغه ایټالوي هنرمند د ۱۹۷۱ او ۱۹۷۷ کلونو په منځ کې پرمخ بېوه – تللی، یوځل بیا یې پام دې ځای ته اووښتی دی. همدغه ځای و چې بوټي په ۱۹۷۱ کال کې د خپل لومړني ماپا (نقشې) په اړه فکر کړی و. دا د نړۍ اوبدل شوې نقشه ده او په ډاکومینټا (۵) کې د برخې اخیستنې وړ اثر بلل شوی و؛ خو وروسته له کوم بل اثر سره عوض شو. څه باندې دېرش کاله وروسته، د پخواني شوروي تر اشغال، د بوټي تر مرګ، د طالبانو تر رژیم او د امریکا تر هجوم وروسته، کله چې د ون هوټل د له منځه تللو ګمان کېده، ګارسیا ټوریس د کیسو یوه لړۍ فاکسونه ولیکل، چې پکې یې مړ هنرمند کابل ته له خیالي سفر څخه خبراوه، په دې لړ کې نوموړې د هماغې ودانۍ په لټون پیل وکړ. رښتیني پلټنې د آرشیفونو او انټرنیټ له لارې څلور کاله ادامه پیدا کړه چې په پایله کې یې په ۲۰۱۰ کال کې یو غږیز او تصویري اثر تولید کړ. بالاخره ګارسیا ټوریس هماغه کال له هغې ودانۍ څخه لیدنه وکړه چې یو وخت ون هوټل پکې فعال و، ودانۍ یې د موقت وخت لپاره ونیوله، ویې رغوله، د مېلمنو هرکلی یې پکې کاوه، او د راک موسیقۍ یو کانسرټ، سیمینارونه او غونډې یې پکې جوړې کړي دي. په کاسل کې ګارسیا ټوریس خپل د ون هوټل فعالیتونه ننداري ته وړاندې کوي او په پای کې ماپا (نقشه) د فریډریشانوم موزیم ته سپاري. ES/AV

جیانو غوثی

متولد سال ۱۹۷۳ در کابل، افغانستان
مقیم در شهرهای برلین و کابل

فلم ها ، پارچه فلم ها، عکس ها، و انستالیشن های جیانو غوثی فضا ها و زمانهای تعریف ناشده را با مجسم نمودن طرزتحرک وبرخورد افراد و اشخاص در جوامع ، در سطح فردی و نیز در سطح اجتماعی بررسی میکند. او درشهرهای کابل، دهلی، و برلین ایام زندگانی خویش را سپری کرده است و کوشش میکند که یک هویت ممکنه ای را بازسازی نماید که از پارچه های متعدد و خاطرات متصادم تشکیل شده باشد. غوثی دو پروژه را در شهرهای کاسل و کابل به نمایش میگذارد. وی در «قصه های خانوادگی» (۲۰۱۲-۲۰۱۱) از استاد شریف «امین»، نقاش که در کابل بسر میبرد – با کسیکه وی در سال ۲۰۰۸ درجریان نخستین سفر خویش به افغانستان بعد از سال ۱۹۸۷ بدینسو، آشنا بود – در طی جستجوی خود برای دوباره ترسیم نمودن پس منظر از هم گسیخته ای زندگانی خویش، خواهش نمود که او یک تعداد عکس های فامیلی وی را از سر بسازد. یک همتای این اثر مذکور که بنام «پیــراهــن و تــنــبان» (۲۰۱۲) یاد میشود، عبارت از یک انستالیشن ویدیویی میباشد که در آن یک گروهی از اتنچی ها که لباس های محلی افغانی را به تن دارند (پیراهن های که دامنهای آن تا زانوها میرسند و با یخنهای گلدوزی شده نیز مزین گردیده اند ، و دارای تنبانهای آزاد میباشد)، در حال اتن به مـشاهده میرسند. با اندکی دقت به بیننده به طور اشکار معلوم میشود که لباس های اتنچی ها در اصل از رختهای ساخته شده اند که برای ساختن لباسهای نظامی و پولیس از آن استفاده میگردد و یک سلسله نشانه ها (مدال ها) ای نظامی روی لباسهای آنان دوخته شده اند. با قرار گذاشتن خویش درمقابل گذشته ها (که توسط رقص محلی اتن از آن نمایندگی میشود، در حال حاضر به حیث رقص ملی کشور افغانستان بحساب میرود) و با حقایق فعلی (که با استفاده ای سمبولیک نوعیت رخت که در دوختن لباسها بکار برده شده و نشانه های نظامی که در تزئین یخن گلدوزی شده استفاده گردیده اند، ارائه میشود. این کار غوثی منعکس کننده ای جاگزینی یک تغییر گسترده در ساختار شهری و برخورد اجتماعی شهریان کابل است، جایی که به وجه حاکمیت قوانین جنگی و داغ های جنگ که بروی خود دارند، یک هویت نظامی را از آن خود نموده است). غوثی دوباره خود را در وضعیتی دریافت مینماید که راجع به حقیقتی که از او روی پوشی مینماید درک مبهم دارد، اما با وجود آن هم وی تلاش مینماید که با آن یک رابطه را برقرار نماید. AV

جیانو غوثي

په ۱۹۷۳ کال کې یې په کابل کې نړۍ ته سترګې پرانیستې دي
په برلین او کابل کې ژوند کوي

د جیانو غوثي فلمونه، فلمي ټوټې، عکسونه او انسټالېشنونه په ټولنو کې د افرادو د خوځښت او چلند د څرنګوالي په انځورولو سره ناڅرګندې فضاګانې او وختونه، په انفرادي او دغه راز په ټولنیزه کچه سپړي. هغې په کابل، ډیلي او برلین ښارونو کې د ژوند شپې او ورځې تېرې کړې دي او هڅه کوي چې یو داسې ممکن هویت بېرته جوړ کړي چې له متعددو ټوټو او ټکرېدونکو یادونو څخه جوړ شوی وي.

غوثي په کاسل او کابل ښارونو کې دوې پروژې ننداري ته ږدي. هغې په «کورنۍ کیسې» (۲۰۱۲-۲۰۱۱) کې په کابل کې له یوتن اوسېدونکي نقاش استاد شریف «امین» څخه وغوښتل چې یو شمېر کورني عکسونه یې له سره ورته جوړ کړي. دې هڅه وکړه له خپلې جلا شوې ماضي سره بېرته یو ځای شي. غوثي له ښاغلي امین سره په ۲۰۰۸ کال کې اشنا شو، دا له ۱۹۷۸ کال را په دېخوا افغانستان ته د دې لومړی سفر و. له دې اثر سره یو بل غبرګ اثر چې د «کمیس او پرتوګ» (۲۰۱۲) په نوم یادېږي، یو وېډیویي انسټالېشن دی چې دودیزې افغاني جامې پر تن یوه ډله اتنچیان پکې ښکارېږي. دوی رغېدلې غاړې، تر زنګنو پورې اوږده پراخ کمیسونه او ارت پرتوګونه اغوستي وي. که لیدونکی لږ ورته ځیر شي نو وبه ویني چې د اتنچیانو جامې په اصل کې د پوځیانو او پولیسو له یونیفورم څخه جوړې شوې دي او د کمیسونو د غاړې نقش یې د نظامي نښانونو له یو ځای کېدو څخه ترتیب شوی دی. غوثي په دې اثر کې تېر وختونه او اوس مهال سره مخامخ کړي دي، اتڼ تېره زمانه رایادوي او د اتنچیانو جامې چې له عسکري فورم او نښان څخه رغېدلې دي، اوسنۍ زمانه تداعي کوي، دا د کابل په ښاري جوړښت او د دې ښار د اوسېدونکو په ټولنیز سلوک کې پراخ بدلون منعکس کوي او دا راته ښیي چې کابل د جنګي قوانینو د حاکمیت او د جنګ د ټپونو په وجه نظامي بڼه خپله کړې ده. له دې کار سره غوثي یو ځل بیا له هغه واقعیت سره مخ کېږي چې دا ځنې مبهم درک لري او دا ځنې تښتي خو له دې سره سره هڅه کوي چې ورسره ونښلي. AV

مریم غنی

متولد سال ۱۹۷۸ در نیویارک
مقیم در شهر بروکلین و کابل

کارهای مریم غنی که اغلب به شکل مشارکتی در برگیرنده فلم های ویدیویی، عکس ها، انستالیشن ها، نشریه ها، تمثیل ها، و گفتگو ها میباشد که از نواحی مرزی بحث میکنند. نواحی که پدیده های مختلف باهم یکجا میشوند؛ از مداخله پس از درگیری گرفته الی قوانین مهاجرت و مرز باریک میان مناظر طبیعی و مصنوعی.

«تاریخچه مختصری از فروپاشی ها» (۲۰۱۲-۲۰۱۱)، دو ساختمان را نشان میدهد، باوجود اینکه در قرن های متفاوت و در براعظم های متفاوت ساخته شده اند، باهم مشابهت های قابل ملاحظه ای را دارند، نه تنها از لحاظ شیوه‌ای معماری، بلکه از لحاظ نقش سمبولیک که آنها در پس منظر تاریخی و کنونی خویش ایفاء مینمایند. این دو ساختمان در زمانیکه بنا میگردیدند، نشانه های عصریتگرایی و منوّریت محسوب میشدند و در اثر آسیب پذیری ازجنگ و شورش ها به نشانه های سقوط مدنیت مبدل گردیدند. در حالیکه ساختمان Fridericianum که در شهر کاسل موقیعت دارد به حیث معرف دوباره ای فرهنگ پیشگام و یک سمبول احیای مجدد بعد از جنگ جهانی دوم نگریسته میشود، اما قصر دارالامان که در کابل موقیعت دارد هنوزهم یک ویرانه است. انستالیشن فلمهای ویدیویی دو کاناله ای خانم غنی به سفرهای موازی در فضاهای داخلی هردو تعمیر میپردازد. در پارچه های طولانی فلم که بطور دقیق صحنه ریزی شده اند، یک شخص بنظر میرسد که از کمره فرار میکند، او از چهارچوب تصویر و یاهم تعمیر فرار مینماید. گذاشتن مرموزانه ای اشیاء به شیوه های استفاده قبلی این ساختمان ها اشاره مینماید، صدای ثبت شده روی فلم از یک نکته به نکته ای دیگری برمیگردد، و واقعیت های تاریخی را با افسانه ها و تبصره ها بافت میدهند، که درنتیجه گفتگوی میان این دو فلم ایجاد میگردد. ES

مریم غني

په ۱۹۷۸ کې د نیویارک په ښار کې زېږېدلې ده
په بروکلین او کابل کې ژوند کوي

د مریم غني کارونه، چې ډېرځله مشترکه بڼه لري، ویډیوګانې، انځورونه، انسټالېشنونه، خپرونې، کړنې، او خبرې اترې رانغاړي. دا په خپلو کارونو کې سرحدي سیمې سپړي. هلته بېلابېلې پېښې په یوه وخت کې واقع کېږي، له جګړې نه وروسته مداخلو څخه نیولې د مهاجرت تر قوانینو او بیا د طبیعي او جوړو شویو منظرو ترمنځ ډېر نازک سرحده پورې.

د سقوط یو لنډ تاریخ (۲۰۱۲ – ۲۰۱۱) د دوو ودانیو انځور کاږي. دغه ودانۍ سره له دې چې په مختلفو پېړیو او په بېلو وچو کې جوړې شوې دي، بیا هم د پام وړ شباهتونه سره لري. دغه ورته والي نه یوازې د ودانۍ په سبک، بلکې په تاریخي او معاصرو اړخونو کې د دوی په سېمبولیک رول کې هم لیدل کېږي: دغه ودانۍ چې جوړېدل یې د مدرنیتې او روښانتیا نښې وې، د جګړې او بلوا د ورانیو په پایله کې د تمدن د سقوط په تاریخي یادګارونو بدلې شوې. د کاسل په ښار کې «فریډریشانوم» موزیم د یوه مبتکر کلتور په بیا راستنېدو سره اوس تر جګړې وروسته د بیارغونې سېمبول ګڼل کېږي، حال دا چې په کابل کې دارالامان ماڼۍ اوس هم ورانه پاتې ده. د آغلې غني دوه کاناله ویډیو دوه موازي سفرونه د هغوی د دننني حالت له لارې ښیي. د ویډیو دغه دقیقه طرحه یو څوک ښیي چې له کمرې څخه د تېښتې په حال کې دی او کوښښ کوي چې د انځور یا ودانۍ له چوکاټه ووځي. په ظرافت سره د اجسامو د تصویرونو اخیستل له دغو ودانیو څخه پخوانۍ استفاده راښیي، حال دا چې د راوي غږ ځایونه سره تړي او تاریخي واقعیت له اساطیرو سره اوبدي، او د دغو دوو فلمونو تر منځ یو ډایلوګ جوړوي. ES

مسعود کمندی

متولد سال ۱۹۸۱ در کالورادو- امریکا
مقیم در لاس انجلاس امریکا

مسعود کمندی یک عکاس، نویسنده و مدرس افغان است. وی در کارها، آثار تحقیقاتی عکاسی و فلمبرداری خویش جزئیات قابل دید جاهای را که وی در آنجا زندگی مینماید، یا از آن دیدار مینماید و یاهم به خاطرخود دارد، بررسی مینماید. عکس های که وی برای یک سلسله آثار خویش مانند «دفتر خاطرات کابل» (۲۰۰۵ – ۲۰۰۲)، «قبرستان آریانا» (۲۰۰۲)، «باغ وحش کابل» (۲۰۰۴)، و «بدنسازان کابل» (۲۰۰۴) – که اغلب تصاویر نواحی مختلفه منطقه کابل را احتواء مینمایند، جاییکه از آن فامیل وی نشأت نموده است – به حیث یک دفترچه ای خاطرات استفاده میکند و حالت روزمره این محل و ارتباط شخصی وی با آن را نمایان میسازد. کمندی در سال ۲۰۰۵ یک اتاق تاریک را به منظور تدریس عکاسی انالوگ به دانشجویان دانشکده ای هنرهای زیبای پوهنتون کابل ایجاد کرد و به تعقیب آن یک نمایش گروهی برخی از کارهای آنان را زیر نام اولین تابش: تدریس عکاسی در کابل در مکتب هنرهای تصویری نیویارک راه اندازی نمود. کمندی در پس منظر داکیومنتا (۱۳)،سیمینار دومی را زیر نام معلومات عکاسی ترتیب نموده است، که به مثابه ای یک فرصت خوب برای تجدید نظر روی عکاسی درنظر گرفته شده و ویدیوها، پروگرام های کمپیوتری و استملاک/ مورد استفاده قرار دادن تصاویر آرشیفی را نیز در بر دارد. کمندی همچنان یک سلسله عکسهای جدید و یک پروژه ای انترنتی را که خاصتاً برای ویب سایت داکیومنتا (۱۳) در نظر گرفته شده است، تقدیم مینماید. AV

مسعود کمندي

په ۱۹۸۱ کال کې په کالوراډو کې زېږېدلی دی
په لاس انجلس کې ژوند کوي

مسعود کمندي یو افغان عکاس، لیکوال او ښوونکی دی. هغه په خپلو عکاسیو او فلمي څېړنو او کارونو کې د هغو ځایونو آشنا جزئیات رابرسېره کوي چې دی ژوند پکې کوي، یا یېویني او یا یې په یاد دي. دی د خپلو اثارو لپاره داسې عکسونه اخلي چې اغلباً د کابل منظرې په کې ښکارېږي – د ده کورنۍ له کابله راغلې ده – مثلاً «د کابل یادداښتونه» (۲۰۰۵ – ۲۰۰۲)، «آریانا هدیره» (۲۰۰۲)، «زما د نیکه فابریکه» (۲۰۰۲)، «کابل ژوبڼ» (۲۰۰۴)، «او د کابل بدن جوړوونکي» (۲۰۰۴) د لړیو عکسونه، د کابل ورځنی ژوند او همدارنګه له دې ځای سره د ده اړیکي څرګندوي. دا عکسونه د خاطراتو د کتابچې کار ورکوي. کمندي په (۲۰۰۵) کال کې د کابل پوهنتون د ښکلیو هنرونو پوهنځي محصلینو ته د انالوګ عکاسۍ د تدریس لپاره یوه توره کوټه جوړه کړه، وروسته یې د نیویارک ښار د انځوریزو هنرونو په ښوونځي کې د «لومړنۍ رڼا: په کابل کې د عکاسۍ ښوونه» تر نامه لاندې د دغو محصلینو د ځینو کارونو ډله ییزه ننداره جوړه کړه. کمندي د ډاکیومنټا (۱۳) په چوکاټ کې خپل دویم سیمینار «د عکاسۍ معلومات» ترتیب کړی دی چې د عکاسۍ په اړه د بیا فکر کولو یو بل فرصت ګڼل کېږي. دغه سیمینار ویډیوګانې، کمپیوټري پروګرامونه، او د آرشیفي انځورونو اختصاصي کول هم رانغاړي. کمندي همدا راز د انځورونو نوې لړۍ او یوه انټرنټي پروژه هم وړاندې کوي چې خاص د ډاکیومنټا (۱۳) د ویبپاڼې لپاره په پام کې نیول شوې ده. AV

N° 26 ◁

ژیرام بل

متولد سال ۱۹٦۴ در پاریس
مقیم در پاریس، فرانسه

ژیرام بل علاقمند چیزی است که در ماورای نمایش نهفته است. در رقصهای هنری خود، قوانین رقص و تیاتررا به شکل نحو در یک زبان در می‌آورد. رقص و گفتار توسط افرادی که مسلکی هستند وهمچنان توسط اجراکننده گان آماتور را میتوان به حیث بیان های به نفع دموکراتیزه هنر رقص پنداشت.

ژیرام بل در سال (۲۰۱۲) در کاسل تیاتر معیوبین «Disabled Theatre» را انجام داد و نیز نسخه ای سینمایی رقص های (۲۰۱۲) را با بازیگران تیاتر هورا که عقب مانده گان ذهنی مستقر در زوریخ اند، انجام داده است. عقب ماندگی ذهنی معمولاً در مغایرت کلی با حالت فکری مشوق عامه هنر معاصر است. بل میخواهد که این معیوبین را مورد توجه این تماشاچیان قرار دهد، یک فضا را برای معیوبیت باز نموده جای که معیوبیت از انظار و شیوه های استدلالی خارج نیست و نه هم در عقب پرده ای اصلاحات سیاسی مخفی مانده است.

موازی به این، بل سیمیناری را در کابل به اساس یک نمایشنامه که در سال ۲۰۰۴ برای ویرونیک دوویسنو (یک رقاصه بالرینا اپرا پاریس) ساخته بود، انکشاف داد. «روش های کاربرد تیاتر یا شیوه های هنر رقص رفتارهای شخصی و سیاسی را ظاهر میسازد، چگونه زیبایی های تیاتری با لحظات تاریخی تنیده شده اند، چگونه معرفی هنرمند با تاریخ تیاتر پیوند خورده است»، و نیز با «تاریخ تنهایی». بل از زیبایی خود در رابطه به علم و واقعیت بازیگران پرسش میکند، در حالیکه نظریات مشکل مانند تمرکز به نظریات اروپایی، تعدد فرهنگی و جهانی سازی فرهنگی را جستجو مینماید. در این نمایشگاه یک فیلم کوتاه جدید ارائه شده است، که هنرمند این فلم را در آخرین روز سمینار خود از یک تئاتر در مرکز فرهنگی سابق روسیه در کابل تصویربرداری نموده است. CV/AV

ژیرام بل

په ۱۹٦۴ میلادي کال په پاریس کې زېږېدلی دی
په پاریس کې ژوند کوي

ژیرام بل د داسې شي لېواله دی چې د ظاهر تر شا پټ وي. د ده د نڅاوو په طرحو کې د نڅا او تیاتر قوانین داسې کار کوي لکه په ژبه کې نحو. له مسلکي او همدارنګه له آماتورو کسانو سره نڅا او خبرې د نڅا د دیموکراسۍ په ګټه بیاناتو او ویناو ته ورته ګڼي.

بل په ۲۰۱۲ کال کې په کاسل کې د معیوب تیاتر «Disabled Theatre» ننداره او د هغه یوه سینمایي نسخه د معیوبه سیمنا «Disabled Cinema» په نامه وړاندې کړه چې د هورا «HORA» د تیاتر ذهني معیوب لوبغاړي چې په زوریخ کې اوسېږي، په کې کار کړی دی. د ذهني معیوبیت په اړه عمومي باور دا دی چې دوی د معاصر هنر په برخه کې د عاقلو خلکو له حالته بیخي بېل او متفاوت دي.

بل غوره وګڼله چې دغه معیوبیت د دغو نندارچیانو د پام وړ وګرځوي، د معیوبیت له پاره یی یوه فضا پرانیسته چې وښیي چې معیوبیت له بصري او تعقلي فعالیتونو څخه د باندې نه دی او نه هم د سیاسي سمسمکي د پردې تر شا پټ پاتې شوی دی .

له دې سره سم «بل» په کابل کې یو سمینار جوړوي. په سیمینار کې پر خپل یو اثر باندې بحث کوي چې په ۲۰۰۴ کې یې د ویرونیک دوویسنو لپاره د پاریس اوپرا د یوې نڅاګرې په اړه جوړ کړی و. ده څرګنده کړه چې څه ډول تیاتري او نڅاګري فعالیتونه، شخصي او سیاسي کړه وړه څرګندوي؟ څه ډول تیاتري ښکلا له تاریخي شېبو سره تړل کېږي؟ څه ډول د یو هنرمند بیوګرافي هم د تیاتر له تاریخ سره تړلې ده هم خپله له تاریخ سره .

«بل» له خپل هنر څخه د هنرمندانو د پوهې او واقعیت په اړه پوښتنه کوي، په داسې حال کې چې ستونزمن نظریات لکه په اروپایي نظریاتو تمرکز، فرهنګي تعدد او د فرهنګي نړېوالتوب راسپړي. CV/AV

په نندارتون کې یو نوی لنډ فلم ښودل کېږي چې دغه هنرمند په کابل کې د روسیې د پخواني فرهنګي مرکز په تیاتر کې د خپل سیمینار په وروستۍ ورځ ډک کړی دی.

N° 48 ◁

تاسیتا دین

متولد سال ۱۹۶۵ در کنتربری، انگلستان
مقیم در برلین، آلمان

باوجود اینکه خانم تاسیتا دین در بخش هنرهای چون رسامی و عکاسی کار میکند، ولی به دلیل سبک انفرادی خویش در عرصه ای استفاده از فلم ها شهرت کسب نموده است. وی در فلم‌های ۱۶ ملی متره‌ای فراموش نشدنی و زیبا زمان، مکان و تاریخ را نقاشگونه مورد مطالعه قرار میدهد.

دو پروژه ای تاسیتا دین که برای داکیومنتا (۱۳) تهیه میگردد، شهرهای کابل و کاسل را باهم وصل میسازد و در هر دو جای بنمایش گذاشته میشوند . اثار تاسیسا روی موضوعات تاریخ ها و قابل رویت بودن فضاهای تخریب شده، غیر قابل دسترس و یاهم پنهان شده، میچرخد و با تجارب شخصی مترکز میباشند. «ژولیون» (۲۰۱۲) متشکل از صد عدد پست کارد دریافت شده از مناظر شهر کاسل قبل از وقوع جنگ جهانی دوم بوده، که هنرمند روی آن نماهای فعلی همان موقیعت ها را نقاشی نموده و به ژولیون لیزلی – رئیس اسبق بخش فرهنگی بنیاد آغاخان – در کابل فرستاده است، که نام ژولیون برای خانم تاسیتا دین یک اهمیت ارزنده ای دارد. در اتاق محافظتی (خزائن و اسناد) تعمیر اسبق دفتر مالیات شهر کاسل نمایشی که به محظر تماشا گذاشته شده است، یک پروژه ای جدید و وسیع رسامی بالای تخته سیاه میباشد که برای بار نخست پس از ده سال منعقد میشود و از فلم «نابینا» الهام گرفته است. این فلم اگرچه شامل این نمایش نمیباشد ولی تصویربرداری آن در افغانستان توسط خانم تاسیتا سفارش شده بود. خانم تاسیتا این فلم را شخصاً تصویربرداری نکرده بلکه از یک تصویربردار افغان که در زمان تسلط روس بالای افغانستان در بوداپست آموزش دیده است، خواهش کرد تا از مناطق مختلف شهر کابل کورکورانه فلمبرداری نماید. این دو کار او روی روابط بین خاطره های فراموش شده و خاطره های دوباره تازه شده، یک حس تعلق و بیجایی، نزدیکی و دوری در هردو زمان و مکان، متمرکز میباشد. ES/AV

□اسي□ا □ين

په ۱۹٦۵ کال کې د انګلستان په کنټربري کې زېږېدلې ده
په برلین کې ژوند کوي

مېرمن ټاسیټا ډین، سره له دې چې په نورو ډګرونو لکه رسامي او عکاسي کې هم کار کوي، خو په فلم کې د خپلې بې جوړې لارې د لرلو په وجه یې زیات شهرت موندلی دی. د هغې ۱٦ ملي متره نه هېرېدونکي او ښکلي فلمونه وخت، ځای او تاریخ په رنګین ډول سپړي.

ټاسیټا ډین د ډاکیومینټا (۱۳) لپاره دوې پروژې لري چې د کابل او کاسل ښارونه سره نښلوي او په دواړو ښارونو کې ننداري ته وړاندی کېږي. دغه پروژې چې له شخصي تجربو سره تړاو لري، د ورانو شویو ځایونو، د هغو ځایونو چې لاسرسی ورته نه وي او د پټو ځایونو له تاریخونو سره لېوالتیا لري. او. ژولیون (۲۰۱۲) د ټاسیټا یو اثر دی. دې په سلو موندل شویو پوسټ کارډونو کې د کاسل هغې منظرې پیدا کړي دي چې د دویم نړیوال جنګ څخه مخکې وختونو پورې تعلق لري، دې هنرمندې دغه منظرې رسم کړي دي او ورسره د هماغه ځایونو اوسنۍ بڼې هم نقاشي کړي او په کابل کې یې ژولیون لیزلي – د آغاخان بنسټ د کلتوري څانګې پخواني رئیس – ته استولي دي. د ژولیون نوم مېرمن ټاسیټا ډین ته خاص اهمیت لري. د کاسل ښار د مالیاتو د پخوانۍ ودانۍ (د اسنادو او خزانو) په ساتنځای کې چې کوم څه ننداري ته وړاندې شوي، پر توره تخته د رسامۍ یوه نوې او پراخه پروژه ده – چې له لسو کلونو وروسته د لومړي ځل لپاره ترسره کېږي – او له «ړوند» فلم څخه یې الهام اخیستی دی. که څه هم دا فلم په دې ننداري کې شامل نه دی، خو همدې فلم ټاسیټا په افغانستان کې ګمارلې وه. مېرمن ټاسیټا دغه فلم پخپله نه دی ډک کړی، له یوه افغان فلم اخیستونکي څخه یې – چې د روسانو د یرغل په وخت کې یې په بوداپست کې روزل شوی و – غوښتنه وکړه چې د کابل ښار له بېلابېلو ځایونو څخه ړنده عکاسي وکړي. دغه دوه آثار په مکان او زمان دواړو کې د هېرو شویو او بیا تازه شویو یادونو، په یوه ځای پورې د تړاو او له هغه څخه د بېځایه کېدو حس، د نژدېوالي او لرېوالي تر منځ پر اړیکو باندې تمرکز کوي. ES/AV

N° 34 ◁

آندریا بوتنر

متولد سال ۱۹۷۲ در استوتگارت، آلمان
مقیم در لندن و فرانکفورت

کار آندریا بوتنر در حقیقت تمرین خط است. این شیوه ای کاری وی درک بسیار خاص او را از زبان تولید تصویر، رنگ و مهمتر از همه سطوح است که اجازه می دهد تا اورا به کشف دیگر رسانه ها از جمله عکاسی، سطوح پوشیده توسط پارچه ها، آثار شیشه ای و حتی گیاه کوچک دست یابد.

بوتنر درگیر این سوال ساده است، که چه چیزی زندگی بشر را به نحوی اطناب آمیز (غیرضروری) ارائه میکند، و یا نسبت به ارزش اش بی حس میکند؟ او در تلاش است تا پاسخی برای این سوال از طریق علاقه اش به سادگی ژست زبان بدست بیآورد، چیزی که در هنر کاربردی زندگی موجود بوده و راهی را بوجود میاورد تا به اشیا با دقت و احتیاط نگریسته شود و شیوه های دیدن به پدیده ای آشنا افزایش یافته و در نتیجه به ما کمک خواهد کرد تا به پدیده های نا آشنا نزدیک تر شویم. بررسی این موضوعات بوتنر را اجازه میدهد تا از مدرنیته، بر اساس تصورات خود از توسعه طلبی و سرمایه، عقلانیت بوروکراتیک آن و فراموشی از خواص غیر مادی بدن انسان، جانوران و گیاهان نقد چند وجهی را تصور نماید.

بوتنر در نمایشگاه داکیومنتا (۱۳) مجموعه ای آثار انتخابی اش را زیر نام «مجموعه ای تصاویر کابل» از سلسله ای کارهایش که شامل بیست اثر چوب حکاکی شده است، به نمایش میگذارد. این مجموعه به عنوان یک شاخص در زمینه های مختلف درک شمرده میشود که هنرمند در حال کارکردن روی موضوعات چون: الاغ ها ، خیمه ها ، سیرک ها (یک نوع گیاه) ، هنر و شرم ، مفاهیم یا (اجازه ای سقوط) ، جامعه، هوسرانی و تصاویر «امانوئل» از نقد کانت در مورد حکم میباشد. CM/AV

آن□ریا ب□نر

په کال ۱۹۷۲ کې په اشټوټګارټ کې زېږېدلې ده
په لندن او فرانکفورت کې اوسېږي

د انډریا د کار اصلي زړی د تصویرونو د چاپولو تمرین دی. دا د تصویرونو، رنګونو او سطحو په ژبه پوهېږي او همدې پوهې دې ته اجازه ورکوي چې په هر رنګه سطح باندې انځورونه وکاږي او نور محیطونه کشف کاندي لکه، عکسونه، ښیښه یي او ټوکرین او ان له خزه «یو ډول بوټی» څخه جوړې سطحې.

انډریا دغه ساده پوښتنه سپړي چې: «هغه څه دي چې د انسان ژوند اضافي اېسوي او یا د ژوند په وړاندې د انسان حساسیت له منځه وړي» دا هڅه کوي د خپلې علاقې له مخې د دې پوښتنې ځواب د ژبې او ژستونو په ساده ګۍ او وضاحت کې ولټوي. دا هغه څه دي چې د ژوند په شان په هنر کې هم داسې لاره جوړوي چې سړی شیانو ته په ځیر او په دقت سره وګوري. دا کار هغو میتودونو باندې ټینګار کوي چې سړی دې اشنا شیانو ته وګوري او دا ورسره مرسته وکړي چې د نا اشنا شیانو پېژندلو ته ورنژدې شي. د دې عناصرو ازموینه بټنر ته اجازه ورکوي چې د مدرنیتې په اړه د خو اړخیز انتقاد تصور پیدا کړي. د مدرنیتې د توسعه ګرایي «expansionism» او پانګوالۍ تصورات، بیوروکراټیکه عقل ګرایي «rationality» او د انسان، حیوان او نبات د غیرمادي اجزاوو هېرول، د بټنر د دې انتقادي فکر اساس جوړوي.

انډریا په کابل کې، د خپلې نوې لړۍ د شلو لرګینو کارونو یو غورچاڼ ننداري ته وړاندې کوي چې «د کابل البوم» نومېږي. دغه مجموعه د هغو ډګرونو فهرست ګڼل کېږي چې اوس اوس هنرمند ورباندې کار کوي لکه: «خره، خیمې، سرکسونه، هنر او شرم، د خوارۍ خیالونه، ټولنه، Fallenlassen یا (غورځېدو ته پرېښودل)، خزه او عیاشي، او پر قضاوت د امانویل کانټ په نقد باندې تصویرونه» CM/AV

N° 61 ◁

لارا فیواریتو

متولد سال ۱۹۷۳ در ترویزو، ایتالیا
مقیم در تورین، اتالیا

آثار لارا فیواریتو از قبیل انستالیشن ها، فلم ها، مجسمه ها، نقاشی ها، رفتارها، و پروژه های که بر اساس آرشیف استوار هستند، تحلیل کننده ای سیستم اعتقادات ما میباشد. لارا طیف وسیع اجتماعی، فلسفی، روایتی و مراجع موسیقی فولکلوریکی را به گزینه های سیاسی، ارزش های زیبایی شناختی و اشکال مقاومت تبدیل مینماید.

پروژه ای لارا برای داکیومنتا (۱۳)، شباهت ها میان کاسل و کابل در دو قسمت «یادبود خاطره» «Momentary Monument» (۲۱۰۲) طراحی شده است. در شهر کاسل، او انبوهی از مواد را که از محل دفن کثافات و مراکز بازمصرف بدست آمده است، بر روی جاده تخلیه مینماید. او در حین گذشتن از میان انبارهای بزرگ کثافات تعدادی از اجناس را بازیابی و در یکی از نمایشگاه های همجوار نصب نموده و همانند موزیم‌های باستانشناسی، به محضر نمایش قرار میدهد.

فواریتو این بار در کابل عمل تفریق را به عوض جمع و جستجو را به جای تعیین به کار میبرد، و یک «تصویر» بسیار متواضع را از طریق جستجوی قصه های که لایه های مختلف فرهنگی، تاریخی و اجتماعی شهر را تشکیل میدهند، طراحی مینماید. در نتیجه از یک سو به سقوط احتمالی زمان فعلی و از جانب دیگر به مذاکرات در مورد امکان بازیابی جمعی اشاره مینماید. او بعد از تحقق درمورد تاریخ کابل با استفاده از نوشته ها و داستانهای شفاهی، آنعده از مناطق شهر را که ممکن است زمینه های مشترک را برای شریک ساختن خاطرات برجسته سازد، شناسایی نمود. سپس او مانند یک باستان شناس، به مطالعه نمونه های مغزی خاک میپردازد که منجر به بیان خاطرات جمعی شهر میشود. خاک استخراج شده از نقاط مختلف شهر که به شکل لوله های استوانه یی شکل درآورده میشوند، در باغ بابر به شکل موازی با همدیگر نصب گردیده اند. AV

لارا فیواري□و

په ۱۹۷۳ کې د ایټالیا په ټرویزو ښار کې زېږېدلې ده
په ټورین کې ژوند کوي

د لارا فیواریټو انځورونه، ویډیوګانې، مجسمې، نقاشۍ او پر آرشیف ولاړې پروژې، زموږ د باورونو سیستم تحلیل کوي. هغه د ټولنیزو، فلسفي، نکلونو او فولکلوریکو منابعو پراخې لمنې ته نوې وړتیا وربخښي، سیاسي او هنري بڼه ورکوي او د مقاومت ډولونو ته یې اړوي.

د دیارلسم ډاکومنټا لپاره، د کاسل او کابل تر منځ ورته والی د دوې برخې لرونکې پروژې «Momentary Monument» (۲۰۱۲) له لارې ښودل شوی دی. هغه په کاسل ښار کې د موادو یوه کوټه چې د کثافاتو د ښخولو له ځای او د بیا کارولو له مرکزونو څخه ترلاسه شوي، پر سړک خالي کوي. لارا د دغو موادو د لویو ډېریو په منځ کې د تېرېدو پر مهال ځینې توکې بېرته راټولوي او په نږدې نندارتون کې یې د لرغونپوهنې د موزیمونو په توګه ننداري ته ږدي.

فواریټو دا ځل په کابل کې د زیاتونې پر ځای له لړونې او د فیصله کولو پر ځای له پلټنې څخه کار اخلي، او د هغو کیسو د څېړنې له لارې، چې د ښار بېلابېل کلتوري، تاریخي، او ټولنیز اړخونه جوړوي، یو ډېر متواضع «انځور» کاږي، چې په پایله کې له یوه اړخه د اوسني عصر بالقوه سقوط او له بلې خوا د احتمالي ټولیزې رغېدنې په اړه خبرو اترو ته اشاره کوي. هغه د لیکنو او شفاهي کیسو له لارې د کابل په تاریخ ځان پوهوي، وروسته، د ښار هغه سیمې معلوموي چې د یادګارونو د شریکولو لپاره یوه مشترکه زمینه جوړولای شي. بیا هغې د لرغونپوهنې د یوې موندنې په شان د خاورې پلټنه وکړه چې د ښار یو ټولیز یادګار وښیي. استوانه یي اجسام په موازي ډول د بابر په باغ کې درول شوي دي. AV

N° 1 ◁

لیدا عبدل

متولد سال ۱۹۷۳ در کابل
مقیم در ایالت لاس انجلس و کابل

فلمها و نمایشنامه های شاعرانه ای لیدا عبدل نظریه های غربی را با سنن زیبایی شناسی اسلامی، بودایی و هندی که فرهنگ و هنر افغانستان را در تحت شعاع قرار داده است، با هم آمیزش میدهد. تحولات در معماری و تلفات انسانی در بسیاری از موضوعات مرکزی فلمهای وی را تشکیل میدهد، که به مثابه‌ای تعمق درمورد عواقب بعدی جنگ و حالت کنونی مسکن آبایی وی افغانستان، میباشد.

فلم وی بنام «چیزی را که ما بعد از بیداری دیدیم» (۲۰۱۱) یک گروهی از افراد را نشان میدهد که ریسمان های دراز به رنگ سفید را بطرف خود میکشند که با بقایای یک خانه که دراین اوآخر در طی یک انفجار در جوار کابل ازبین رفته بود، بسته شده اند. سپس آنها یک سنگ این تعمیر را دفن میکنند – یک رسم عنعنوی که ریشه اسلامی دارد و پیامد رستاخیزی را افاده مینماید. لیدا که اغلب اوقات با گروه مردم کار میکند، میگذارد که شرح فلمهای وی بشکل طبیعی استنتاج نماید، مانند فلم «عبور» (۲۰۰۸) وی که درآن کودکان به شکل معصومانه با اسکلیت یک طیاره روسی بازی مینمایند.

«چیزی را که ما نظرانداز نموده ایم» (۲۰۱۱) فلمی است که در کنار یک جهیل در جوار کابل تصویربرداری شده است. این فلم مقایسه میان تعهدات شیوه فکری ملیت گرایی و بی بهره بودن نهایی آن را دربر میگیرد. یک مرد میله‌ای بیرق را در حال داخل شدن در جهیل بدست دارد و لحظه‌ای بعد او تعادل خود را از دست داده و در جهیل غوطه ور میشود. لیدا میخواهد با کار کردن روی تصویرهای دور و نزدیک، که گاهی به شکل احساس افتخار و گاهی هم به شکل اضطراب دیده میشوند، رابطه بین فرد و سمبول های انتزاعی یک ملت را مورد بررسی قرار دهد؛ موضوع هویت، آداب و رسوم که مستلزم این رابطه هستند. ES

لیدا عبدل

په ۱۹۷۳ کال کې په کابل کې زیږېدلې ده
په لاس انجلس ایالت او کابل کې ژوند کوي

د لیدا عبدل شاعرانه فلمونه او تمثیلي ټوټې غربي نظریې د اسلامي، بودایي او هندوییزم دودیزې ښکلا پېژندنې سره، چې د افغانستان کلتور او هنر یې اغېزمن کړی دی، یوځای کوي. ودانیز بدلونونه او بشري تباهی، له هغې جملې څخه د جنګ پاتې شوني او د هغې د پلرني ټاټوبي افغانستان اوسنی حالت، د هغې د ډېرو فلمونو موټیفونه جوړوي.

«هغه څه چې موږ تر ویښېدو وروسته ولیدل» (۲۰۱۱) یوه ډله خلک ښیي چې کابل ته نژدې د بمي چاودنې په وجه د یوه وران شوي کور پاتې شونې په اوږدو سپینو پړو تړلي دي او ځکوي یې. هغوی وروسته د ودانۍ یو کاڼی په ځمکه کې ښخوي. دا په مذهب ولاړ عمل دی چې اسلامي ریښه لري او د قیامت د ورځې ځرګندونه کوي. لیدا چې ډېر کله د خلکو له ډلو سره یوځای کار کوي، اجازه ورکوي چې د فلمونو کیسه یې په طبیعي ډول تکامل وکړي، لکه د هغې د «تېرېدل» (۲۰۰۸) په نامه فلم چې پکې افغان کوچنیان په معصومانه ډول د روسي الوتکې پر اسکلېټ باندې لوبې کوي.

د «هغه څه چې موږ سترګې پرې پټې کړې دي» (۲۰۱۱) په نوم یو فلم چې د کابل په نژدې سیمو کې د یو جهیل ترڅنګ ډک شوی دی، د ملتپالنې د مفکورې د ژمنو او د هغو د انتهایي بې ګټې توب ترمنځ مقایسه رانغاړي. په دې فلم کې یو سړي له جهیل څخه د پورې وتلو په حال کې د بیرغ لکړه په لاس کې نیولې ده، په هرو څو شېبو کې خپل انډول له لاسه ورکوي، او په جهیل کې ډوبېږي. آغلې لیدا د نږدې او لیرو انځورونو په کارولو سره، چې کله د ویاړ د احساساتو او کله هم د وېرې په بڼه څرګندېږي، د یو فرد او د یو ملت ذهني سېمبولونه سپړي؛ د هویت او دودیزو مسایلو موضوع چې دا اړیکي یې غوښتنه کوي. ES

N° 6 ◁

برمک اکرم

متولد سال ۱۹٦٦ در کابل
مقیم در کابل، پاریس

هنرمند، دایرکتر فلم، نویسنده نمایش های رادیویی و تلویزیونی ، آهنگ ساز یکی از معروفترین فلمهای افغانی دهه اخیر «بچه کابلی» (۲۰۰۸) ومولف فلم های مستند. برمک اکرم در سبک کار خویش با رسانه های مختلف در ارتباط است.

وی کار های خود را «phytomorphic» میخواند، وی دربرابر بی شخصیت کردن با قاعده، تضعیف کردن و سوءاستفاده از رسانه های امروزی واکنش نشان میدهد. او در نهایت احتیاط صدها اعلان و پوشهای مجله ها را میچیند و آنرا به چهره ها، بازوها، ساقها، چشمها، گوشها، لبها را در برگها، درختها، میوه ها، ابرها و امواج تبدیل مینماید. بالای یک میز، یک مجموعه ازاین چیده شده ها توسط یک فلم کوتاه همراهی میشوند. فلم کاکاکو، در بین ولایت های کابل و بامیان تصویر برداری شده است، جایی که هنرمند بشکل تصادفی در قلعه یک کوه مجسمه یی را به شکل پیکر انسان را طراحی میکرد و توسط باران و بادها بالای یک صخره سنگی پیدا شده بود. فلم اکرم بالای یک رهگذر تمرکز میکند، کسیکه با ظهور انسان به یک تخته سنگ محلی طراحی شده برخورد میکند و با در نظر داشت سرنوشت مجسمه غول پیکر بوداهای بامیان، یک قوام مبهم را حفظ مینماید.

چندین اثر سفالی که به طور تصادفی در جریان سمینار‌در کابل توسط برمک اکریم ساخته شده اند، نیز در نمایشگاه داکومنتا (۱۳) به نمایش گذاشته شده است. AV

برمک اکرم

په ۱۹٦٦ کال په کابل کې زیږېدلی دی
په کابل او پاریس کې ژوند کوي

هنرمند، د فلم ډایریکټر، سناریو لیکونکی، د وروستنۍ لسیزې د مشهور افغانی فلم «بچه کابل» (۲۰۰۸) د موسیقۍ کمپوزر او د مختلفو مستندو فلمونو لیکونکی دی. برمک په خپل کار کې د بېلابېلو رسنیو سره په تماس کې دی.

دی په خپلو کارونو کې چې پخپله یې «phytomorphic» بولي، د هغه څه پر وړاندې غبرګون ښیي چې په ننني رسنیو کې انسان په سیستماټیک ډول بې شخصیته کېږي، بې واکه کېږي او نامودبه کېږي. دی په احتیاط سره په لاس باندې اعلانونو او د مجلو پښتۍ پرې کوي او د انسان څېرې، سترګې، مټونه، پښې، غوږونه او شونډې راخلي او بیا یې په ونو، پاڼو، میوو، وریځو او څپو بدلوي.

د یو میز دپاسه دغه راټول شوي توکي له یوه نوي لنډکي فلم سره مله دي. کاکاکو ۲۰۱۲ هغه فلم دی چې د کابل او بامیان ولایتونو په منځ کې ډک شوی دی، هلته هنرمند تصادفاً د غره په یوه ګړنګ کې د انسان یوه مجسمه مومي چې باد او باران جوړه کړې ده. د اکرم په فلم کې په یوه لاروي تمرکز شوی دی. لاروی تصادفاً د سیمې یوې ډبرې سره مخ کېږي چې وربانديې د انسان شبحه انځور شوې ده. د بودا د سترې مجسمې برخلیک ته که وګورو، نو وینو چې دا مجسمه خپل ناڅرګند مقاومت جاري ساتي. دغه هنرمند وروسته تر دې چې خپله ګڼ شکلیزه پروژه یې بشپړه کړه، په کابل کې یو سیمینار جوړ کړ او د سیمنیار په نتیجه کې ده په ننداړتون کې ګڼ سیرامیک کارونه هم ننداړې ته وړاندې کړل. AV

N° 7 ◁

خادم علی

متولد سال ۱۹۷۸ در کویته (پاکستان)
مقیم در سیدني و بامیان

خادم علی که در مهاجرت بزرگ شده است، رشته میناتوری کلاسیک را در پوهنتون ملی هنرهای شهر لاهور و نقاشی دیواری را در تهران آموخته است. فامیل او از بامیان که در انجا مجسمه های بزرگ بودا مربوط قرن ششم میلادی منهدم گردیدند، به کویته آمده بود.

پدرکلان علی شاهنامه را به حیث داستانهای وحدت فرهنگی آسیای مرکزی، برایش میخواند که دیدن تصاویر آن کتاب اولین درس های هنری علی را تشکیل میدهند. رستم، قهرمان شاهنامه یک جنگجوی قدرتمند است که توسط اعمال پرشکوه افتخار را از آن خود میکند. علی در مجموعه ای میناتوری های ظریف وطلا کاری اش به سبک نقاشی مغلی در سال ۲۰۰۷، به این اشعار رنگ دیگر میدهد و رستم را به یک دیو شاخدار تبدیل میکند که ریش دراز دارد.

پروژه ی علی برای داکیومنتا (۱۳) دارای دوبخش میباشد: چهار نقاشی میناتوری در شهر کاسل، که بیشتر قصه های اسطوره یی شاهنامه را در یک محتوای معاصر پیگیری میکند. بخش دوم ان سمیناری برای اطفال است که طرحی از یک مکتب هنری محسوب میشود و در تابستان سال ۲۰۱۲ در بامیان برگزار میشوند. ES/AV

خادم علي

په ۱۹۷۸ کې په کویټه (پاکستان) کې زیږېدلی
په سیدني او بامیان کې اوسېږي

خادم علي چې په پاکستان کې د مهاجر په توګه لوی شوی دی، د لاهور د هنرونو په ملي پوهنتون کې یې د کلاسیکې میناتورۍ او بیا یې په تهران کې د دېوالي نقاشۍ او خطاطۍ تعلیم کړی دی. د هغه کورنۍ له بامیان (هزاره جات) څخه چې هورې د شپږمې میلادي پېړۍ د بودا لویې مجسمې ونړول شوې، راغلې وه. علي ته د هغه نیکه شاهنامه لوستله. شاهنامه د منځنۍ آسیا د کلتوري یووالي د کیسې حیثیت لري. د شاهنامې انځورونه د علي لپاره لومړني هنري درسونه وو. د هغې اتل، رستم چې یو پیاوړی جنګیالی و، د خپلو ښو کارونو له لارې ویاړنه خپله کړې وه. علي په مغولي هندي سبک په خپلو یو لړ نفیسو او طلاکاریو میناتوریو کې چې په ۲۰۰۷ کال کې یې پیل کړي، دغه شعر راسپړي او نوې بڼه ورکوي؛ رستم په ښکرور دېب بدلوي، چې لویه ږیره لري.

د dOCOMENTA (13) لپاره د علي پروژه دوې برخې لري. اوله برخه یې په کاسل ښار کې څلور میناتورۍ دي چې د شاهنامه د اسطوره یي نکلونو معاصر مفهوم راسپړي. دویمه برخه یې د ماشومانو لپاره سیمینار دی چې د هنر د یوه مکتب د خاکې په توګه ګڼل کېږي او د ۲۰۱۲ کال په اوړي کې په بامیان کې ترسره کېږي. ES/AV

N° 10 ◁

فرانسس الیس

متولد سال ۱۹۹۵ درانتویرپ در بلجیم
مقیم در مکسیکو

فرانسس الیس هنر را با قدم زدن در کوچه های شهر مکسیکو، زندگی روزانه توسط سلایدها، ویدیوها، پوست کارتها با عطف توجه به مداخلات اجرایوی که بسیار ساده در عین حال شاعرانه نیز است، آغاز نمود. عمل قدم زدن همچنان موضوع مرکزی در بسیاری از رسامی ها، نقاشی های مختصر و فلمهای زنده وی قابل ملاحظه میباشد. فلم الیس بنام «Reel – Unreel» یا «متوالی – غیر متوالی» که در افغانستان برای داکیومنتا (۱۳) از علاقه وی به بازی های اطفال در کوچه مانند هنر لولک دوانی توسط یک چوب، که وی در بامیان و کابل مشاهده نموده بود، منشاء میگیرد. عنوان فلم به تصویر واقعی / غیر واقعی افغانستان اشاره میکند که توسط رسانه ها به غرب رسانیده شده اند. چگونگی شیوه ای زندگی افغانها با یکدیگر، غیر انسانی شدن تدریجی بعد از چندین دهه جنگ، به یک افسانه ای غربی مبدل شده است. اکنون «واقعیت» به «حلقه فلم» تبدیل میشود، زیرا که دور زدن موتر در اطراف سرک های موج دار شهر کهنه کابل خود یک حلقه فلم است.

فلم های الیس اغلب با مطالعات پست کارتی و نقاشی ها همراه میباشند، که در این کار عرف نقاشان جنگ را انعکاس میدهد. وی با رسامی کردن در سفرهای متعدد در جریان سفر به ساحات احاطه شده توسط کوه های افغانستان، که در عین زمان مناطق جنگی اند، میخواهد دریابد که شرایط جنگی چگونه میتواند دریافت های یک هنرمند را دگرگون سازد. ES/AV

فرانسس الیس

په ۱۹۹۵ کال په اتنویرپ، بلجیم کې زیږېدلی
په مکسیکو ښار کې ژوند کوي

فرانسس الیس د مکسیکو په کوڅو کې د ګرځېدو پر مهال هنر پیل کړی دی. ده ورځنی ژوند د سلایدونو، ویډیوګانو پوست کارډونو او اجرایوي مداخلو ته د پام کولو په وسیله – چې هم ساده دی او هم شاعرانه – ثبت کړی دی.

د قدم وهلو عمل په بلا انځورونو، موءجزو نقاشیو او فلمونو کې د نوموړي مرکزي موټیف دی. د الیس REEL – UNREEL فلم چې په افغانستان کې د ډاکیومنټا (۱۳) له پاره برابر شوی دی، په کوڅو کې د کوچنیانو له لوبو سره د ده له لېوالتیا څخه سرچینه اخلي، لکه د لولک ځغلولو لوبه، چې ده په بامیان او کابل کې لیدلې وه. د فلم نوم د افغانستان واقعي او نا واقعي (real – unreal) انځور ته اشاره کوي، چې د رسنیو په مټ تر غربه رسېدلی دی او ښیي چې: څنګه د افغانانو ژوند او خلک ورو ورو نا انساني بڼه غوره کړې او تر څو لسیزو جګړو وروسته څنګه د غربیانو په افسانه بدل شوی دی. دلته واقعیت «real» په «reel» بدل شوی دی ځکه چې هغه لولک چې د کابل د زاړه ښار پر کنډو و کپر سړکونو څرخي را څرخي، د فلم یوه حلقه «reel» ده.

د الیس فلمونه غالباً د پوست کارډ په اندازه د کاغذ او ټاټ د ټوټو له مطالعاتو سره تړلي دي چې په دې توګه د جګړې د نقاشانو دود منعکسوي. هغه د افغانستان بېلابېلو زړه راښکونکو غرنیو سیمو ته په خپلو ګڼو سفرونو کې رسامۍ کړي دي. دا سیمې په عین وخت کې جنګي سېمې هم وې او د ده مطلب دا و چې وښیي چې څنګه جنګي شرایط د یوه هنرمند ادراک او تولیدات بدلوي. ES/AV

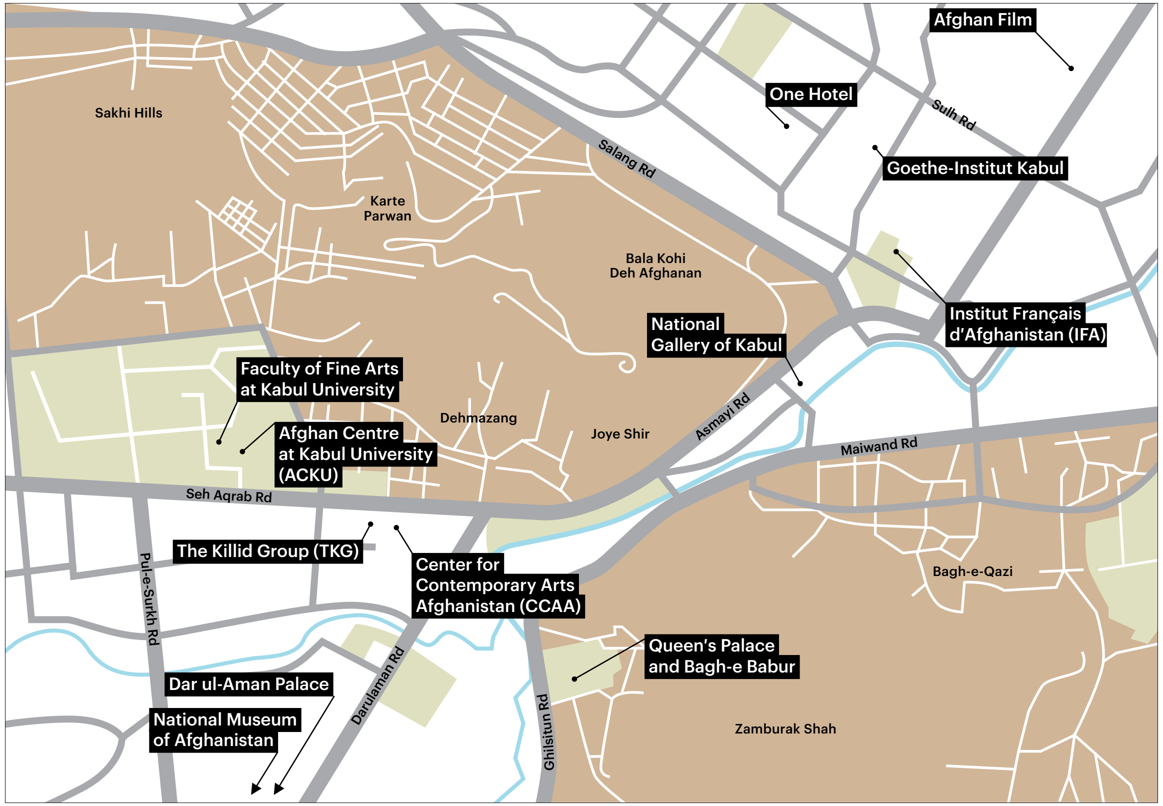

N° 64 ◁
N° 75 ◁
N° 169 ◁

عبدالقاسم فوشنجی

در سال ۱۹۸۷ در هرات، افغانستان متولد شده است
مقیم در کابل

زینب حیدری

در سال ۱۹۸۰ در کابل به دنیا آمده است
مقیم در کابل

محسن تعشا

در سال ۱۹۹۱ در کابل به دنیا آمده است
در کابل زندگی میکند

سه هنرمندی که اینجا معرفی شده اند، در سال ۲۱۰۲ در سیمینار های دایر شده از سوی dOCUMENTA (13) در کابل اشتراک کرده بودند. آنها تلاش نموده اند تا داینامیک تجربه های درونی و بیرونی زندگی در بین جامعه معاصر را بیان کنند، بناً راه نزدیک شدن به پرکتیس هنرهای معاصر را با دیگران شریک میکنند.

این هنرمندان که به طور سنتی در نقاشی و میناتوری آموزش دیده اند، با کار های سمعی و فضایی خود روش بیان غیر مستقیم را به وجود اورده اند. عبدالقاسم فوشنجی در زمان اقامت در ایران نقاشی ریالیستیک را مختصراً مطالعه کرده است و بعداً موسیقی را کشف نموده در نتیجه کار مختلط رسانه یی خود را از دید «psychedelic heavy metal» مینگرد او کارهای را ایجاد کرده است که گوشه های تاریک طبیعت انسان را میکاود و بیدار میکند. فوشنجی یک پارچه موسیقی را به شکل وسیله یی ارایه میکند که به ناهدفمندانه در فضا پخش میشود و فضای قبلاً منظم داخل چهاردیواری را به فضا یی مبدل میکند که دهل نا منظم شهری در فضای خارج چهاردیواری را تقلید میکند.

زینب حیدری در سال سوم تحصیل خود در فاکولته هنرهای زیبا ی پوهنتون کابل، ارتباط تغییر پذیر میان درگیری و نجات را در نقاشی های خود به کاوش میگیرد، او از یک دیدگاه صمیمی واقعیت های روزمره، احساسات درونی را به حرکت میاورد. حیدری یک کار هنری را پیشکش میکند که حکایت شاعرانه را به شکل سیلابی از رنگ ها و شکل ها باز تفسیر میکند. این کار وسیله ی است که احساسات برانگیخته شده ی درونی از راه شاعری منطقه را که قابل توضیح نمی باشند، به نمایش میگذارد.

محسن تعشا فارغ التحصیل فاکولته هنرهای زیبا ی پوهنتون کابل، سنت میناتوری را از یک دید تقریباً سوریالیستیک طبیعی باز تفسیر میکند. این یگانه محل در دنیای طبیعی و مصنوعی است که جواب های جستجو شده را تهیه نمیکند، مگر در اینجا انسان به شناخت خود دست میابد. در اخیر تعشا بر تولیدات معاصر هنری در مورد شناخت رازهای طبیعت انسانی و شناخت از تناقضات وابسته به راز های تقریباً پنهانی ان، اتکا نموده و جستجوی همیشگی پاسخ ها به وسیله سخنان مرموز را نه تنها در افغانستان بلکه در تمام جهان بازتاب میدهد. AM/AV

عبدالقاسم فوشنجي

په ۱۹۸۷ په هرات، افغانستان کې زېږېدلی دی
په کابل کې اوسېږي

زينب حيدري

په ۱۹۹۰ په کابل کې زېږېدلې ده
په کابل کې اوسېږي

محسن تعشا

په ۱۹۹۱ په کابل کې زېږېدلی دی
په کابل کې اوسېږي

دغه درې هنرمندان چې دلته معرفي شوي دي، په ۲۰۱۲ کې په کابل کې د ډاکيومنټا (۱۳) له خوا جوړ شويو سيمينارونو کې ګډون کړی و. دوی هڅه کړې ده چې په معاصره ټولنه کې د اوسېدو د دروني او بيرونيو تجربو ډاينامیک بيان کړي نو د معاصرو هنرونو پرکټيس ته د ورنژدې کېدلو يوه لاره له نورو سره شريکوي. دغه هنرمندان چې په دوديزه توګه په میناتورۍ او نقاشۍ کې روزل شوي دي، د خپلو فضايي او سمعي کارونو په وسيله د نامستقيمې وينا طريقه رامنځته کوي. عبدالقاسم فوشنجي په ايران کې د استوګنې پر مهال ريالیستيکه نقاشي په لنډه توګه مطالعه کړې وه، وروسته يې بيا موسيقي کشف کړه او په نتيجه کې يې د «psychedelic heavy metal» له نظره خپل ګډ رسنيز کار ګوري، دی داسې کارونه پنځوي چې د انساني طبيعت تياره اړخونه راسپړي او راويښوي. فوشنجي د موسيقۍ يوه ټوټه وړاندې کوي چې بې هدفه به په فضا کې خپرېږي او د داسې وسيلې په توګه کار کوي چې د څلورو دېوالونو په منځ کې منظمه داخلي فضا په داسې فضا بدلوي چې د چاردېوالۍ د باندنۍ دنيا د ګډوډ ښاري ډول غږ تقليدوي.

زينب حيدري د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې د خپل تحصيل په درېم کال کې، په خپلو نقاشيو او عکسونو کې د نښتې او ژغورنې تر منځ بدلېدونکي ارتباط څېړي، د ورځني واقعيت له يوه صميمي ليدلوري دروني احساسات په حرکت راولي. حيدري يو هنري کار وړاندې کوي چې شاعرانه حکايت له سره د شکلونو او رنګونو په بصري سيلاب تفسيروي. دا کار داسې وسيله ده چې د سيمې د شاعرۍ له لارې راپارېدلي دروني احساسات چې بل رقم د توضيح کېدلو نه دي، سترګو ته دروي.

محسن تعشا د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو د پوهنځي فارغ التحصيل، د میناتورۍ دود د يوه تقريباً طبيعي سوريالیستيک روش له مخې بيا تفسيروي. دا په طبيعي او مصنوعي نړۍ کې يوازينی ځای دی چې هغه ځوابونه نه برابروي چې لټول کېږي، خو په دې ځای کې سړی ځان پېژندنې ته رسېږي. په پای کې تعشا د انساني طبيعت د رازونو پر پوهېدلو او پر تقريباً پټو رازونو او په هغو پورې تړلو تناقضاتو باندې معاصرو هنري توليداتو ته په ځانګړي نژدې کېدو اتکا کوي او نه يوازې په افغانستان کې بلکې په ټوله دنيا کې، د مرموزو خبرو په وسيله د ځوابونو همېشنی لټون منعکسوي.AM/AV

منزل اول / لم□ی پو□

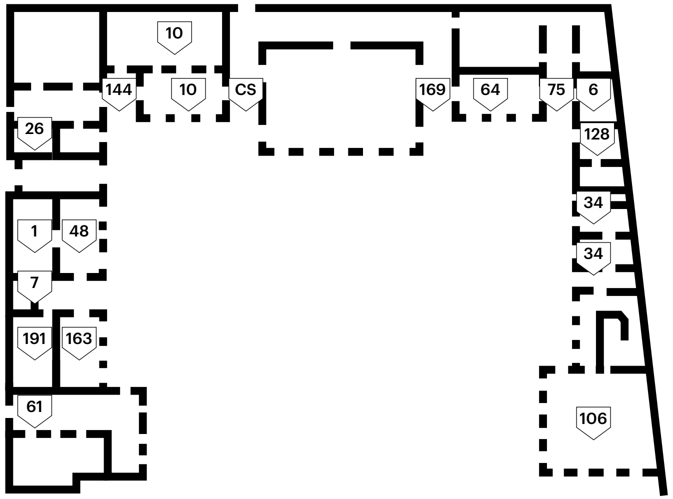

منزل اول و زیر زمینی / لم□ی پو□ او زیر زميني
باغ بابر و باش□اه / دبابر ب□ او ننداړتون

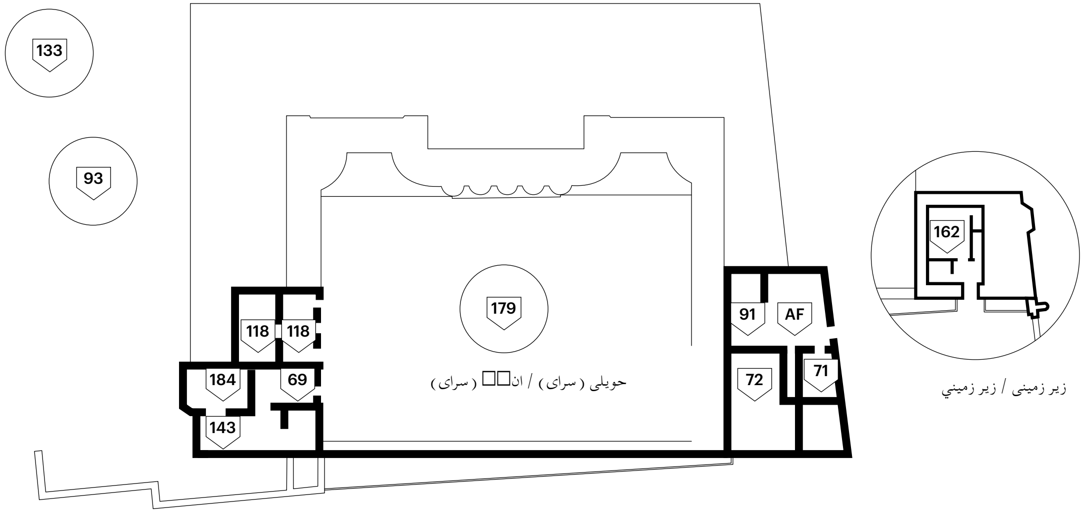

قص ملکه / د ملک□ ما□□
باغ بابر / د بابر ب□
باش□اه / ننداړتون

▼ هنرمندان

منزل اول / لوم□ی پو□

- ◁ 69 ماریو گارسیا توریس / ماريو ګارسيا توريس
- ◁ 71 جینو کوسی / جيانو غوڅي
- ◁ 72 مریم غنی / مريم غني
- ◁ 91 مسعود کمندی / مسعود کمندي
- ◁ 118 امان مجددی / امان مجددي
- ◁ 143 ولید رعد / وليد رعد
- ◁ 184 کلیمنس ون ودیمیر / کليمنس ون وديمير
- ◁ AF افغان فلم

▼ هنرمندان

حویلی (سرای) / ان□□ (سرای)

- ◁ 179 ادرین ویلر رویاس / ادرين ويلر روياس

▼ هنرمندان

زیر زمینی / زیر زميني

- ◁ 162 وایل شوکی / وايل شوکي

▼ هنرمندان

منزل اول / لوم□ی پو□

- ◁ 1 لیدا عبدل / ليدا عبدل
- ◁ 6 برمک اکرم / برمک اکرم
- ◁ 7 خادم علی / خادم علي
- ◁ 10 فرانسیس الیس / فرانسيس اليس
- ◁ 26 ژیرام بل / ژيرام بل
- ◁ 34 آندریا بتر / آندريا بتنر
- ◁ 48 تاسیتا دین / تاسيتا دين
- ◁ 61 لارا فاواریتو / لارا فاواريتو
- ◁ 64 عبدالقاسم فوشنجی / عبدالقاسم فوشنجي
- ◁ 75 زینب حیدری / زينب حيدري
- ◁ 106 گوشکا مچوگا / گوشکا مچوگا
- ◁ 128 رهرو عمرزاد / رهرو عمرزاد
- ◁ 144 مائیکل راکوویتز / مايکل راکوويتز

- ◁ 163 زلیخا شهرزاد / زليخا شهرزاد
- ◁ 169 محسن تاشا / محسن تاشا
- ◁ 191 زلمی / زلمي
- ◁ CS شاگردان سیمینار سرامیک / د سرامیکو د سیمینار زده کوونکي

▼ هنرمندان

باغ بابر و باش□اه / دبابر ب□ او ننداړتون

- ◁ 93 ویلیام کنتریج / ويليم کنټريج
- ◁ 133 جیوسوپ پینون / جيوسوپ پينوني

▼ هنرمندان

گالری ملی کابل / د کابل ملي □الر□

- ◁ مشترکین سیمینار که تحقیقات را می بینند / په سیمینار کې هغه ګډون کوونکي چې څیړنې ويني

دغه سیمینار د ډله ییزي نندارې «نامتجانسه ترجمه – د لیدیزو مطالعاتو سیمینار: پریزنټېشن» په واسطه د کابل په ملي ګالري کې جوړېږي او د صدر حقیقیان او سپاهوند له خوا د ګډونوالو شاګردانو په ملتیا دایرېږي. نندارتون چې د ۲۰۱۲ د جون په ۲۱ نېټه پرانیستل کېږي، د بابر باغ او د ملکې ماڼۍ له نندارتونونو سره هم مهاله روان وي. د دې نندارتون ګزارش په افغانستان کې د dOCUMENTA (13) په ا ړه یوې میاشتنۍ کې د موسې، میلان د انتشاراتو له خوا او په سپیده مجله کې چې پخوا به د مهاجرو افغان فرهنګیانو له خوا په پاکستان کې خپرېدله او اوس یې کلید ګروپ چاپوي، خپرېږي.

۲۰۱۲ / ۴ / ۱۴ – ۴ / ۱۱

آرشيفي کارونه

ځای: کابل، افغان فلم

سیمینار د انځورګرې مریم غني او آشوک سوکوماران او شاینا اناند (CAMP and pad.ma) له خوا تدویر شوی و. سیمینار پر تیوریکي او تاریخي ځمکه جوړ و. تیوریکي ځمکه یې د پرانیستو منبعو د رسنیز آرشیف نوښتونه وو چې د pad.ma له خوا وښودل شو. تاریخي ځمکه یې بیا د افغان فلم آرشیف و چې هورې د فلمونو زرګونه کسټونه شته چې د افغانستان د شلمې پېړۍ د تاریخ زیاته برخه رانغاړي. د سیمینار رهبران د افغان فلم له ډلې سره کار کوي چې له آرشیفه، لومړی د مستندو فلمونو او خبري شاټونو د فلمونو کسټونه انتخاب کړي او غوره کړي کسټونه ډیجیټلي کړي او بیا اوسني او پخواني ډیجیټلي شوي فلمونه د پرانیستې منبع په زېرمتون کې چې د pad.ma له خوا تاسیس شوې، تنظیم کړي. وروسته بیا سیمینار پرانیستل کېږي چې د افغان فلم نور کارکوونکي او د ډاکیومنټا (۱۳) د محصلانو د ګروپ نور ګډون کوونکي محصلان هم په کې شامل شي چې د آرشیفي اندازه کولو پر لید په زړه پورې بصیرت لري. دغه ډله روزل شوې ده او پر ډیجیټلي فلمونو د حاشیه لیکنې پروسه پیلوي. په حاشیو کې داسې معلومات لیکي چې فلمونو ته لا زیاته معنا او ځرګندتیا بخښي. دا کار فرعي عنوانونه، د پروډکشن یادښتونه، شخصي خاطرې او معیاري نښه لګول رانغاړي چې له خلکو سره مرسته کوي چې خاص فلمونه په ان لاین ډیټا بېز کې پیدا کړای شي.

۲۰۱۲ / ۴ / ۲۱ – ۴ / ۱۵

اکټونه، نندارېز حرکتونه، شیان او پروسې: شیان او کړنې

په بابر باغ کې، افغانستان لپاره د فرانسوي انسټیټوټ، استلاف، ملي تیاتر، او د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې جوړ شوی و.

دغه سیمینارونه او عامه لکچرونه د انځورګر برمک اکرم، ژیرام بل، لارا فاوریټو، ګیوسپي پینوني او انډریا ویلیار راجس له خوا دایر شول. دغه سیمینارونه پر نندارېزو کړنو او د مجسمه جوړونې لپاره پر هغو موادو څرخي چې په ورځني ژوند کې یې په خپل شاوخوا کې وینو. همدارنګه له بحرانه وروسته وضیعت کې له تازه نمایشي تمرینونو سره تړاو لري. لومړی سیمینار چې یو ډله ییز بدیهي کار ګڼل کېږي د انځورګر او فلم جوړونکي برمک اکرم له لوري چلول کېږي. برمک د لومړي ځل لپاره په سیرامیک باندې کار کوي او د بڼې د اوښتلو او تجسم تصورونه سپړي. سربېره پر دې انځورګر او کوریوګرافر ژیرام بل په کابل کې له ممثلانو سره کار کوي چې د ده یوه نندارېزه ټوټه چې په ۲۰۰۴ کې یې د پاریس د اوپرا د یوې نڅاګرې لپاره جوړه کړې وه او نوم یې و «ویرونیک دویسني» ولوبوي. دغه نندارېزه ټوټه شخصي رول له تاریخي هغه سره، تیاتري له سیاسي سره او د نڅاګر او یوه نندارچي رولونه سره نښلوي. دوه نور هنرمندان لارا فاوریټو او انډریا ویلیار راجس خپل تصور او د خپلو کارونو تولیداتي پروسه د سیمینار له ګډونوالو سره شریکوي. دوی دغه پروسې په موادو او د کار په یوه جز بدلوي. ګیوسپي پینوني بیا په بابر باغ کې خپله اختراع وړاندې کوي چې دا د کاسل په کارلساو پارک کې د ده له بلې اختراع سره تړاو لري.

۲۰۱۲ / ۵ / ۱۷ – ۵ / ۱۲

فوټوګرافیک معلومات

د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې جوړ شوی و سیمینار د انځورګر مسعود کمندي له خوا پرمخ بېول کېده.
دا سیمینار د هغه بل سیمینار دوام دی چې همدغه انځورګر په ۲۰۰۵ کال کې د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې پر انالوګ فوټوګرافۍ باندې جوړ کړی و. کمندي سیمینار ته له ځاني پلټنې سره ورنژدې کېږي. دی د ټکنیکي لیدلوري پر ځای تحلیلي هغه کاروي او په کابل کې له ځینو موسسو لکه ملي آرشیف څخه استفاده کوي چې د تصویر د تولید او اختصاصي کولو لپاره د موادو ادرس ورکړي.
په بامیان کې سیمینارونه په بامیان کې لرغوني ځایونه او د یونیسکو او MoIC له خوا روزنیز مرکزونه

۲۰۱۲/ ۵ / ۷ – ۵ / ۱

څه دوړې به پورته شي؟

پرانیستی سیمینار دی چې د انځورګر مایکل راکوویټز له لوري د برټ پراکسینتالر په همکارۍ او د عباس الله داد په ګډون پر مخ بېول کېده.

دغه سیمینار د پخوانۍ دودیزې حجارۍ پر احیا تمرکز لري. دغه حجارې د بامیان په ډبرو او همدارنګه بند امیر ته نژدې د ښامار د درې په چونه یي او اورغورځونکې ډبرو باندې کېږي. د سیمینار عنوان له یوه متل څخه چې وایي: «د یوه سپاره به څه دوړه وي؟» اخیستل شوی دی. سیمینار د بامیان په یوه لرغوني ځای کې، په یوه لوړه لویه سمڅه کې، هغو دوو تاخچو ته نژدې چې تر لاندې یې د بودا مشهورې مجسمې په پېړیو پېړیو ولاړې وې، جوړ شوی و. د سیمینار وروستۍ نتیجې په کابل کې د ډاکیومنټا (۱۳) په نندارتون کې وړاندې کېږي ورسره به یوه وړه ډبره چې همدې هنرمند په کې کتاب حک کړی دی، هم نندارې ته ایښې وي.

۲۰۱۲ / ۶ / ۱۹ – ۶ / ۱۲

د شاهنامه لوستلو احیا کول

په بامیان کې د یونیسکو او MoIC روزنیز مرکز
بند سیمینار د خادم علي له خوا

سیمینار د شاهنامه د کیسو د لوستلو له منځه تللی کلتور منعکسوي. د خادم علي په وینا: «د شاهنامه جامع حماسه، موږ ته د پاچاهانو، پاچاهیو، دېوانو، تیارو او رڼاګانو کیسې کوي. دغه منظومه حماسه حکیم ابوالقاسم فردوسي د ۱۰۱۰ میلادي کال په شاوخوا کې، د سلطان محمود غزنوي په دربار کې د افغانستان په غزني ولایت کې لیکلې وه. شاهنامه د مرکزي اسیا او افغانستان د کلتوري یووالي روایت دی چې په توکمیزو او مذهبي سرحدونو نه ایسارېږي. دغه څرګندونې د هنر د تاریخ او د هنر د پیلولو لپاره زما لومړنی درس و. زه غواړم چې په ښوونځیو کې یو سیمینار جوړ کړم چې د نکل ویلو له لاسه تللی کلتور بیا راژوندی کړم.»

این سمینار توسط نمایش گروپی «ترجمه نامتجانس – سمینار مطالعات دیداری: پریزنتیشن» در گالری ملی کابل منعقد میگردد و توسط صدر حقیقیان و سپاهوند به همراهی شاگردان اشتراک کننده برگزار میشود. نمایشگاه که در ۲۱ جون ۲۰۱۲ افتتاح میشود، همزمان با نمایشگاه باغ بابر و کاخ ملکه به راه میافتد. گزارش این نمایشگاه در یکی از ماهنامه های مرتبط با dOCUMENTA (13) در افغانستان توسط انتشارات موسه، میلان، و مجله سپیده که قبلاً توسط فرهنگیان مهاجر افغان در پاکستان نشر میشد و در کابل توسط کلید گروپ به چاپ میرسد، نشر میشود.

۲۰۱۲ / ۴ / ۱۴ – ۴ / ۱

آرشیف منحیث یک قاعدء مؤثر
برگزار شده در افغان فلم، کابل

سیمینار فوق توسط مریم غنی با همراهی آشوک سوکومارا و شاینا آنند (کمپ و پاد.ما)

این سمینار زمینه های تیوریکی و تاریخی دارد. زمینه تیوریکی ان ابتکار منابع باز آرشیف رسانه یی بود که Pad.ma نشان داد. زمینه تاریخی ان مربوط آرشیف افغان فلم می شود که در آنجا هزاران کست موجود است که قسمت اعظم تاریخ قرن بیستم افغانستان را احتوا میکند. رهبران سیمینار با گروه افغان فلم کار میکنند تا ابتدا از آرشیف مذکور فلم های مستند و کست های خبری را انتخاب کنند او بعد کست های انتخاب شده را دیجیتلی کنند، بعداً کست های دیجیتلی شده قبلی و فعلی را در ذخیره گاه منبع باز که توسط Pad.ma تاسیس شده است، تنظیم کنند. به تعقیب آن سیمینار بازگشایی می شود که در آن کارمندان دیگر افغان فلم و اشتراک کننده دیگر گروپ محصلان داکیومنتا (۱۳) شامل می شوند که آنها بر مسایل پیمایش آرشیفی بصیرت جالبی دارند. این گروپ تربیت یافته در ارکان آرشیف پروسهٔ بی پایان حاشیه نویسی را آغاز مینماید تا فلمهای دیجیتال شده را با معلومات که آنرا معنی و مفهوم غنی میدهد، زیر نویس ها، نوتهای پرودکشن، یادداشتها و واکنش های شخصی، وتگ های استاندارد که میتواند با مردم کمک نماید تا که فلم ها و کلیپ های معین را در داتابیس آنلاین به آسانی پیدا کنند.

۲۰۱۲ / ۴ / ۲۱ – ۴ / ۱۵
(و تواریخ مختلف: جون ۲۰۱۲)

کردارها، اداها، اشیا و پروسه ها: مواد و عملکرد
محل تدویر، باغ بابر، توسط انستیتوت فرانسه برای افغانستان، استالف، تیاتر ملی، و فاکولتهٔ هنرهای زیبای پوهنتون کابل

سیمینارها و لکچرهای عامه توسط هنرمندمندان برمک اکرم، جروم بیل، لارا فواریتو، گیوسپی پنونی، و آدریان ویلار روهاس توجه این سیمینارها بالای عملکردهای نمایشی و مواد هیکل تراشی (مجسمه سازی) که از محیط روزانه بدست میایند میباشد و همچنان رجوع به شیوهٔ معاصر بر اساس عملکردهای نمایشی در قرینهٔ بعد از ضربات روانی یا تروما، دارد. سیمینار اول که منحیث یک نقش گذاری ارتجالی، توسط هنرمند و فلم ساز برمک اکرم پیش برده میشود، او برای اولین بار از سرامیک کار میگیرد، و اندیشهٔ دگرگون سازی و تجسم را جستجو میکند. اضافه بر آن، هنرمند و کوریوگرافر ژیرام بل، با اکتوران در کابل کار میکند تا یک پارچه ی بنام «ویرونیک دویسنو» را که او برای یک رقاصهٔ اوپرای پاریس در سال ۲۰۰۴، ساخته بود، تمثیل کنند. کار این پارچه اتصال بخشیدن رول های شخصی با تاریخی، تیاتری و سیاسی، نقش رقاص و بیننده، میباشد. هنرمندان لارا فاواریتو و آدیرین ویلر رویاس پروسهٔ پرودکشن کارخویش را به اشتراک کنندگان سیمینار شریک میسازند. آنها این پروسه را نیز به برخی از مواد کاری خویش تبدیل میکنند. جیوسپی پینونیی اختراع خود را با اشتراک کنندگان در باغ بابر در میان گذاشته و اشارهٔ به اختراع مشابه خویش در پارک قصر کارلساو دارد.

معلومات در مورد عکاسی
مکان اجرا: فاکولتهٔ هنرهای زیبا، پوهنتون کابل
دایر کننده: هنرمند مسعود کمندی

این سیمینار رجوع دوباره و پی گیری سیمینار قبلی که در مورد عکاسی آنالوگ در سال ۲۰۰۵ توسط هنرمند مذکور دایر گردیده بود، میباشد. آقای کمندی این سیمینار را از بازجویی خودی آغاز نموده، و از دیدگاه تحلیلی به آن مینگرد نه تخنیکی. وی، از انستیتیوت های کابل مانند آرشیف ملی کار میگیرد تا موضوعات پرودکشن عکس و اختصاصی آنرا جواب گوید.

سیمینارها در بامیان
ساحهٔ باستانی و مرکز آموزشی یونیسکو و ریاست اطلاعات و فرهنگ در بامیان

۲۰۱۲ / ۵ / ۷ – ۵ / ۱

چی خاکباد بر خواهد خواست؟
سیمینار باز برای همه که توسط هنرمند مایکل راکوویتز و به اشتراک عباس الله داد اداره میشود.

توجه این سیمینار بالای احیای مجدد عنعنهٔ حکاکی سنگی میباشد، که از سنگ های بامیان و سنگ های آهک و آتش فشانی درهٔ اژدها و بند امیر کار گرفته خواهد شد. عنوان این سیمینار از ضرب المثل در مورد همکاری برخواسته که میگوید، خاکباد یک سوار چی خواهد بود؟ این سیمینار در ساحهٔ باستانی بامیان، در داخل دو مغاره بلند، نزدیک به تپهٔ بامیان، جاییکه بت های بامیان برای چندید قرن استاده بودند، برگزار میشود. آخرین محصول این سیمینار، همراه با یک کتاب کوچک حکاکی شده در سنگ توسط خود هنرمند، در داکیومینتا (۱۳) نمایشگاه کابل به نمایش گذاشته خواهد شد.

۲۰۱۲ / ۶ / ۱۹ – ۶ / ۱۲

بازخوانی شاهنامه
یونیسکو/ ریاست اطلاعات و فرهنگ در بامیان
سیمینار محدود (بسته) توسط هنرمند خادم علی

این سیمینار بازتاب دهندهٔ فرهنگ از میان رفتهٔ قصه خوانی شهنامه است. به گفته خادم علی: «حماسه های جامع شاهنامه از شاهان، سلطنت ها، دیوها، تاریکی ها و روشنایی ها، حکایت میکند. این منظومه های حماسی در دربار سلطان محمود غزنوی در ولایت غزنی تقریباً در سال ۱۰۱۰ میلادی توسط شاعر حکیم ابوالقاسم فردوسی نوشته شده بود. شاهنامه یک نوشتهٔ متحد کننده میان آسیای مرکزی و افغانستان است و از مرز های نژادی و مذهبی عبور میکند. ...تصویر های شاهنامه اولین درسهای من در تاریخ هنر و آغاز هنرمندی من بود. من میخواهم که سیمینارها را در مکاتب راه اندازی نمایم تا فرهنگ از بین رفته ی قصه خوانی را مجدداً زنده نمایم.»

په کابل ک□ سیمینارونه او لکچرونه

۷ / ۶ / ۲۰۱۰

د ډاکیومنټا او د هغې د تاریخ په اړه
زیارت تیمورشاه

عامه لکچر د کارولین کریستوف باکرګیف له لوري چې تر هغه وروسته د مایکل ټاوسینګ، فرانسیس الیس او ماریو ګارسیا ټوریس پریزنټېشنونه وو.

۵ / ۲ – ۸ / ۲ / ۲۰۱۲

دد لکچرونو او سیمینارونو د لړۍ پیل، له یوه عامه مېلمستیا سره مل وي چې د هنرمند ګوشکا مکوګا له خوا د ۲۰۱۲ د فبرورۍ په پنځمه په بابر باغ کې ترسره کېږي چې هورې به د افغاني مدني ټولنو غړي په نارسمي ډول سره ګوري او خبرې اترې به سره کوي. عکسونه اخیستل کېږي چې هغه پرده جوړه کړي چې هنرمند یې د ډاکیومنټا (۱۳) لپاره د کاسل په فریډریشیانوم کې ننداريږ ته ږدي. په سیمینار کې (په لومړي ګروپ کې) دغه شاګردان ګډون کوي: عبدالمومن حمیدي، عبدالقاسم فوشنجي، احمد ولي اکبر، امین، آرزو وثیق، اسدالله برومند، آیت الله احمدي، فرزانه معاني، غلام رضا، ګل بیده، جهان آرا، کریمه حسن زاده، لیزا حسن زاده، مریم نبیل کمال، مهدي امیني، محمد امین، محمد جمعه، محمد رضا، محمد تمیم صاحبزاده، مهدي حسن زاده، علي اخلاقي، محسن واحدي، نبیلا هورخش، نجیب الله، سید داوود، شهلا رشیدي، شمسیه ام البنین حسني، تمنا بارکزۍ، یلدا نوري، زهرا محبت زاده، او زینب حیدري.

د هنر تاریخونه د نوټونو په بڼه

په بابر باغ کې د ملکې په ماڼۍ او لویه خیمه کې، د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې او په «ون هوټل» کې دایر شوي وو.

۵ / ۲ / ۲۰۱۲

د هنر، تخیل، تجربه او ژوند په اړه عامه لکچر (کریستوف مینکي) او «د ګوشکا مچوګا هنر» لکچر (کارولین کریستوف باکرګیف) او ورپسې د کریستوف مینکي له لوري سیمینار.

۶ / ۲ / ۲۰۱۲

د «ژباړې هنر: کلیدونه او موقعیتونه» عامه لکچر د کارولین کریستوف راکرګیف له خوا او ورپسې د ګوشکا مچوګا له خوا یو سیمینار.

۷ / ۲ / ۲۰۱۲

«د نولسمې پېړۍ له اخرو د شلمې پېړۍ تر لومړیو کلونو پورې په افغانستان کې د هنر د غربي سبکونو او د هغوی د اغېز معرفي» عامه لکچر چې د حمید نوید له خوا وړاندې شو او ورپسې بیا حمید نوید د یوه سیمینار رهبري وکړه.

۸ / ۲ / ۲۰۱۲

عامه لکچر پر دې باندې چې «یو شی څه مهال هنر وي؟ هله چې زړه وتخنوي» د چوس مارتینز له خوا او ورپسې د ده او ماریو ګارسیا ټوریس له خوا یو سیمینار او بیا د الیګیرو بویټي د پخواني «ون هوټل» لیدنه

۱۱ / ۲۰ – ۸۱ / ۲۰ / ۲۱۰۲

د هنري مجلې پنځول: د زمینو ازمویل/ د ژبې موندل د کابل پوهنتون د افغانستان په مرکز کې د افغانستان د معاصر هنر مرکز او کلید ګروپ له خوا

د موسې مجلې له پرسونل (ایډوارډو بوناسپاټي، سټیفانو سیرنوچي، فرانسیسکو والټولینا)، د ډاکیومنټا (۱۳) له استازې لیزا احمدي، هنرمند جیانو ګوسي، د ډاکیومنټا (۱۳) د کور ایجینټ ګروپ استازیو رایموندېاس مالاشاوسکاس، انځورګر امان مجددي، انځورګر رهرو عمرزاد او کلید ګروپ سره سیمینار.

دغه سمینیار په کابل کې د یوې هنرې مجلې د جوړولو لپاره د ډله ییزو هڅو پر محور څرخېده. د سیمینار هدف دا و چې وپوهېږو کومې خبرې او کوم مواد د مجلې برخه ګرځېدای شي. وغوښتل شو چې ځایي محصلین دې د مجلې په چارو کې په فعاله توګه شامل شي، دغه ایډیتوریال نوښت ګڼ اړخیز ګڼل کېږي: د میاشتنۍ بولیټن په بڼه، د داسې بلاګ په توګه چې په افغانستان کې د ډاکیومنټا (۱۳) د فعالیتونو په اړه معلومات په کې موندلای، غوره کولای او ایډیټ کولای شو او د مجلې د وروستۍ نمونې په شکل چې پخواني بولیټنونه سره یو کوي او همدارنګه په کابل کې ننداړتون رانغاړي.

۱۹ / ۲ – ۲۶ / ۲ / ۲۰۱۲

پر نني هنر باندې کتنه

د افغانستان د معاصر هنر په مرکز او د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې تدویر شوي

سیمینارونه د لیزا احمدي، امان مجددي او انډریا ویلیاني له لوري رهبري کېدل.

دغه سیمینارونه د زمان او مکان په تړاو د معاصر کلتور په شرایطو کې، د ډاکیومنټا (۱۳) له عینکو له نړۍ سره د افغانستان د نښلولو پر دلیلونو او وسایلو تمرکز لري. په دې سیمینارونو کې مختلف هنري کارونه وړاندې کېږي چې ښیي چې معاصر هنر د جیوپولیټیک له منطقه ورهاخوا خبرې کوي او دا کار د موادو د ډېرو ډولونو په ښودلو سره کوي.

۱ / ۴ – ۱۰ / ۴ / ۲۰۱۲

لیدیزې مطالعې/ ژباړه د هنري کار په توګه
په ملي ګالري کې جوړ شوی و (په دې سیمینار کې د افغانستان ملي موزیم او د اغاخان د کلتوري بنسټ کتل هم شامل وو)
سیمینار د ناتاشا صدر حقیقیاني او اشکان سپاهوند له خوا رهبري کېده (د نامتجانسې ژباړې د انسټیټیوټ لپاره)

کله چې موږ غواړو یو تصویر په یوه شي باندې وژباړو یا یوه میناتوري نقاشي په یوه غږ یا یوه ډېره پخوانۍ پېښه په اوس مهال باندې وژباړو نو څه به وشي؟ صدر حقیقاني او سپاهوند د ژباړې اساساتو، نامتجانسې ژباړې او ناهمغږې ژباړې ته د داسې لارې په سترګه ګوري چې مختلفې ژبې په کې بیانېدای شي: عیني او ذاتي ژبې لکه تصویرونه، غږونه، خبرې خو ورسره ذهني هغې هم لکه تاریخ او معاصر واقعیتونه، دودیز، میراثي، تجدد، او د هغوی تظاهرات. تصویرونه خبرې نه دي، غږونه شیان نه دي او دود دستور حافظه نه دی. دغه سیمینار د «لیدیزې مطالعې» له خپرونې سره چې د ډاکیومنټا (۱۳) له لوري په ۲۰۱۱ کې په دوو ژبو پارسي او انګلیسي خپره شوه، تړاو لري. دغه کتاب د هنري څېړنې یوه پروژه ده. دا پروژه د ایران د پوهنې وزارت له خوا د ښوونځیو لپاره د هنر د یوه چاپ شوي کتاب له ژباړې سره سمه روانه شوه.

سیمینارها و لیکچرها در کابل

۶ / ۷ / ۲۰۱۰

در مورد داکیومینتا و تاریخ آن
آرامگاه تیمورشاه

لکچر عامه توسط کارولین کریستو – باکارگیو، به دنبال آن پریزنتیشن ها (ارایه ها) توسط مایکل توسینگ، فرانسیس الیس و ماریو گارسیا توریس

۵ / ۲ – ۸ / ۲ / ۲۰۱۲

راه اندازی سلسلۀ لکچرها و سیمینارها در ۲۰۱۲ با یک پذیرایی عامه همراه میباشد که توسط هنرمند گوشکا مچوگا به تاریخ ۵ فبروری ۲۰۱۲ راه اندازی شده است، که در آنجا اعضای جامعۀ مدنی افغانستان به صورت غیر رسمی دیدار و گفتگو میکنند. عکس های گرفته میشوند تا پردۀ تهیه گردد که هنرمند در فریدریشیانوم در شهر کاسل برای داکیومینتا (۱۳) به نمایش میگذارد. شاگردان که در سیمینار اشتراک می کنند (گروپ اول): عبدالمومن حمیدی، عبدالقاسم فوشنجی، احمد ولی اکبر، امین، آرزو وثیق، اسدالله برومند، آیتالله احمدی، فرزانه معانی، غلام رضا، گل بیده، جهان آرا، کریمه حسن زاده، لیزا حسن زاده، مریم نبی الکمال، مهدی امینی، محمد امین، محمد جمعه، محمد رضا، محمد تمیم صاحبزاده، مهدی حسن زاده، علی اخلاقی، محسن واحدی، نبیلا هورخش، نجیب الله، سید داوود، شهلا راشیدی، شمسیه ام البنین حسنی، تمنا بارکزی، یلدا نوری، زهرا محبت زاده، و زینب حیدری.

تواریخ هنر در ترکیب نوتها

محل برگزاری قصر ملکه و در محفظه باغ بابر، فاکولتۀ هنرهای زیبا، پوهنتون کابل، وان هوتل

۵ / ۲ / ۲۰۱۲

لیکچرهای عامه هنر، تخیل، پژوهش یا آزمایش، زندگی (کریستوف مینک) و هنر گوشکا مچوکا (کارولین کریستوف – باکارگیف) و به تعقیب آن یک سیمینار توسط کریستوف مینک.

۶ / ۲ / ۲۰۱۲

لکچرهای عامه تعبیر کردن هنر: کلیدها و جایگاهها (کارولین کریستوف – باکارگیف) و به تعقیب آن یک سیمینار توسط گوشکا مچوگا.

۷ / ۲ / ۲۰۱۲

لیکچر عامه معرفی سبک های هنری غرب و تاثیرات آن در افغانستان از اواخر قرن نوزدهم تا اوایل قرن بیستم (حمید نوید)، به دنبال آن یک سیمینار توسط حمید نوید.

۸ / ۲ / ۲۰۱۲

لیکچر عامه چه زمانی یک شی هنر می باشد؟ وقتیکه به دل بنشیند (چوس مارتینیس) به تعقیب آن یک سیمینار توسط چوس مارتینیس و ماریو گارسیا توریس و یک دیدار از وان هوتل سابق الگیرو بوتی.

۱۱ / ۲ – ۱۸ / ۲ / ۲۰۱۲

ایجاد یک مجلۀ هنری: آزمایش زمینه ها / یافتن زبان، دایر شده در – مرکز افغانستان در پوهنتون کابل – مرکز هنرهای معاصر افغانستان، کلید گروپ.

سیمینارها همراه کارمندان مجلۀ موسه (ایدواردو بوناسپاتی، ستیفانو سیرنوچی، فرانسیسکو والتولینا)، نمایندۀ داکیومینتا (۱۳) لیزا احمدی، هنرمند جیانو غوثی، عضو کور اجینت گروپ داکیومینتا (۱۳) رایموندااس مالاساوسکاس، هنرمند امان مجددی، هنرمند رهرو عمرزاد، و کلید گروپ.

این سیمینار به دور محور یک تلاش گروهی میچرخد تا در کابل یک مجلۀ هنری ایجاد گردد، هدف سیمینار این بود تا فهمیده شود کدام سخنان و کدام مواد می توانند بخشی از مجله شوند. خواسته شد تا محصلین محلی در این پروسه اشتراک فعال داشته باشند، مرام ابتکاری این ایدیتوریال دارای جوانب متعدد میباشد: مانند یک نشریۀ چاپي ماهانه، مانند یک بلاگ، جائیکه امکان این باشد که معلومات انتخاب شده و ایدیت شده در مورد کارکردهای داکیومینتا (۱۳) در افغانستان بدست آید، و در نهایت مانند نسخۀ اصلی یک مجله، که نشریه های چاپی قبلی در آن آمیخته شوند و نمایشگاه داکیومینتا (۱۳) کابل در آن درج شود.

۱۹ / ۲ – ۲۶ / ۲ / ۲۰۱۲

چشم انداز بر هنر امروز
دایر شده در مرکز هنر های معاصر افغانستان، و فاکولتۀ هنرهای زیبا، پوهنتون کابل

سیمینار ها توسط لیزا احمدی، امان مجددی، و آندریا ویلیانی پیش برده میشوند.

این سیمینارها بالای دلایل برای ارتباط و روشها برای اتصال، بالای موقعیت ها برای کلتور معاصر نسبت به ماهیت زمان و مکان، که افغانستان را امروز با دنیای بزرگ بیرونی متصل میسازد، تمرکز دارند البته از روزنۀ داکیومینتا (۱۳). در جریان سیمینارها، روش های مختلف هنری پیشکش میشوند که نطق های در مورد هنر معاصر که از منطق جیوپالیتیکس فراتر میرود ارائه میشوند و مواد نهایت زیادی تحت بررسی قرار میگیرند.

مطالعات دیداری/ ترجمه منحیث یک عملکرد هنری
برگزار شده در گالری ملی (در این سیمینار یک سفر به موزیم ملی و موسسۀ آغاخان برای فرهنگ نیز شامل بود)

سیمینار توسط ناتاشا صدر حقیقیان و اشکان سپهوند
(برای انستیتیوت ترجمانی نامتجناس)

چی رخ میدهد وقتی که ما بخواهیم یک تصویر را به یک شی ترجمه نماییم، یا یک میناتوری را به صدا، یا یک واقعۀ از گذشته های دور را به حال حاضر؟ ناتاشا حقیقیان و سپاهوند اساسات ترجمه، ترجمه نا متجانس و ترجمه ناهماهنگ را راه ی میدانند که توسط ان زبان های مختلف بیان شده میتوانند: زبان های عینی و ذاتی مانند تصویرها، صدا ها، سخنان و یکجا با آن زبان های ذهنی واقعیت های تاریخی و معاصر، زبان های میراثی، سنتی، تجدد و تظاهرات آن ها. تصویر ها کلمات نیستند و صدا ها اشیا، سنن و رواج ها حافظه ها نیستند. این سیمینار به نشریه «مطالعه دیداری» که در سال ۲۰۱۱ توسط داکیومنتا (۱۳) چاپ شده است، ارتباط دارد. این کتاب یک پروژه پژوهش هنری است. پروژه مذکور همزمان با آغاز ترجمه یک کتاب هنر که دولت ایران برای مکاتب متوسطه خود به چاپ رسانده بود، شروع شد.

نندارتون او سیمینارونه
د □اکیومن□ا (۱۳) دری□ / کابل، بامیان ۲۰۱۲
۵/۲/۲۰۱۲ – ۱۹/۷/۲۰۱۲

حاصره، هیله، په شا ت□ او زمینه په افغانستان ک□

محاصره، هیله، په شا تګ او زمینه هغه څلور حالتونه دي چې ډاکیومنټا (۱۳) یې په اړه تنظیم شوی دی او دا له هغو څلورو حالتونو سره مطابقت لري چې هنرمندان او متفکران ځان په کې مومي او عمل کوي. دغه حالتونه جامع نه دي او خپل اهمیت له یو بل سره له ذات البیني او غبرګوني اړیکو څخه اخلي. کابل او بامیان په ګډه سره د دې حالتونو څلور لاره جوړوي. د هیلې په حالت کې هنرمندان په عین وخت کې بیا بیا د محاصرې حالت هم تجربه کوي او همدارنګه د څنګ ته کېدا او د نورو د توجه د راجلبولو حالت. سیمینارونه د ۲۰۱۲ په ټول پسرلي او اوړي کې جوړ شوي وو. لومړنۍ ناسته یې د ۲۰۱۲ په جون کې وه او په پای کې یې اړوند نندارتون د ملکې ماڼۍ او په بابر باغ کې د هغې شاوخوا ته جوړ شوی و. د دې نندارتون متصدي د Core Agent Group د غړي ډاکیومنټا (۱۳) له خوا آنډریا ویلیاني او انځورګر امان مجددي وو. د ګڼو نورو پېښو په منځ کې، دغه سیمیناورنه هم د افغان او نړېوالو ګډونوالو له خوا رهبري کېدل. دغه سیمینارونه د هنرونو له تر پنځه ویشت زیاتو افغان زده کوونکو سره پر مخ یوړل شول چې پر کلیدي پوښتنو او موضوع ګانو باندې بحثونه باب کاندي. د سمینیارونو او نندارتون هدف دا دی چې هنري کارونه له ځایي خلکو سره شریک کړي او هنرمندان خپل کارونه د داسې ګډونوالو په توګه له نورو شریک کړي چې تخلیق به کوي، له نورو سره به مخامخ کېږي او یو څه به زده کوي.

دغه سیمینارونه چې هنرمندان، د هنري مطالبو لیکونکي او متفکران په کې شامل وو، د ګڼو افغاني عامه کلتوري موسسو په همکارۍ تنظیم شوي وو. دغه کلتوري موسسې په مختلفو ډګرونو کې لکه بصري هنرونه (visual arts)، موسیقي، تیاتر او د فلم په برخه کې فعالیت کوي.

«د هنر تاریخونه د نوټ په بڼه» هغه سیمینار دی چې د ۲۰۱۲ په فبروري کې جوړ شو. په دې سیمینار کې ځینې مفاهیم لکه هنر، تاریخ، دود دستور، عصریتوب، تجربه، ژوند او تخیل له مختلفو لیدلوریو ارزول شوي وو. د لیکل شوي نوټ د وسیلې په اخیستلو سره داسې حالت وښودل شو چې په هغه کې مفکورې، مفاهیم او یادښتونه موقتي لیکل شوي وو. دا کار د یادښتونو پر بالقوه او فرضي ارزښت تاکید درلود. تر دې وروسته نورو سیمینارونو پر مختلفو مسایلو لکه د هنري انعکاس او هنري مداخلاتو پر پیچلو ساحو تمرکز درلود:

— له ژبې، ژباړې او د نورو تر منځ له منځګړیتوب سره څرنګه چلند وکړو؟ دا چې د پوهېدا او نه پوهېدا ترمنځ فرضي اوښتنه رااوښتنه ولرو او همدارنګه په هغه ځای کې به څرنګه لازم عمل کوو چې په حقیقت باندې تل معاملې شوې دي. «لیدیزې مطالعې / ژباړه د هنري کار په توګه» یوه نوې پروژه ده چې د «نامتجانسه ژباړه» د انسټیټیوټ له خوا جوړه شوې وه او تصور یې د انځورګرې ناتاشا صدر حقیقیان او لیکوال اشکان سپاهوند له خوا وړاندې شوی و. د کابل ملي ګالري چې یوه هنري مجله چاپوي، د دې پروژې نژدې همکاره وه. «د زمینو ازمویل / د ژبو موندل» بل سیمینار و چې د میلان د موسې خپرندویې ټولنې او د کابل د سپېده مجلې تر منځ پر همکارۍ تمرکز کوي. «سپېده» مجله په ۱۹۸۰ یمو کلونو کې په پاکستان کې خپرېدله خو اوس په کابل کې د کلید ګروپ له خوا بیا خپرېږي.

— څرنګه د شمولیت او محرومیت پر جیوپولیټیکو کټګوریو بریالي شو. په داسې یوه وخت کې چې مکرراً د وګړو د خپرېدو مخه نیول کېږي او د پرمختللي ډیجیټلي تمرینونو عصر دی، څرنګه وګړي سره ونښلوو چې د تعلق او بدلېدا ترمنځ انډول وساتل شي او د مباحثې لمن پراخه شي.

— څرنګه آرشیفونه د عامه ځایونو په توګه راوسپړو، څرنګه آرشیفي مواد د خلکو له ګډو خاطراتو سره ونښلوو، څرنګه د لږ پېژندل شویو تاریخونو لاس په لاس کېدل زیات کړو، آرشیف د عملي اساس په توګه نیول (Archive Practicum یو سیمینار دی چې د مریم غني او pad.ma له خوا په افغان فلم کې جوړ شو) څرنګه عکسونه آرشیف کېږي، تنظیمېږي او ساتل کېږي، د ژبې او تصویرونو (ولاړ او خوځنده تصویرونو) تر منځ ارتباط ته څرنګه وګورو، ډیجیټل عکسونه څرنګه اخیستل کېږي، پروسس کېږي، زېرمه کېږي (فوټوګرافیک معلومات، یو سیمینار و چې مسعود کمندي یې د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې رهبري کوله).

— څرنګه له ورځني محیط څخه اخیستل شوي ساده مواد کولای شي داسې لاره راوښیي چې له تمې څخه لرې د اساسي آزادۍ فضا برابره کړي. دغه فضا د آزادۍ، ځواک او د تجسم د مفاهیمو د سپړلو حالتونه زیاتوي. څرنګه معاصر او دودیز مفاهیم په داسې لاره بیا سره ونښلوو چې پخواني توپیرونه وننګوي، د دوام او په «لاس جوړ شوي» تصورونه چې د دودیزو موادو او شیانو پر سیمه ییزو معناوو ټینګار کوي. څرنګه تیاتري او کوریوګرافیک تمرینونه د سړي شخصي او سیاسي خصوصیات راښیي. څرنګه تیاتري ښکلاپېژندنه له تاریخي شېبو سره غبرګېږي. څرنګه د تیاتر د ممثل بیوګرافي د تیاتر له تاریخ او له عمومي تاریخ سره غوټه کېږي. څرنګه یو هنري کار وپنځوو چې د یوې ټولنې پټ خو ګډ تاریخ راوښیي. له محدودیتونو سره څرنګه چلند وکړو، څرنګه به تقریباً له هېڅ څخه یوه یادګاري تخیلي تجربه وپنځوو. «اکټونه، نندرایز حرکتونه، شیان او پروسې: مواد او کړنې» دا یو ګڼ توکیز سیمینار دی چې انځورګر او فلم جوړونکي برمک اکرم، انځورګر او کوریوګرافر ژیرام بل، او دوو نورو هنرمندانو لارا فیواریټو او اډرین ویلر یې رهبري کړې وه. دغه سیمینارونه په بابر باغ کې، د افغانستان په فرانسوي انسټیټیوټ کې، په استالف، ملي تیاتر او د کابل پوهنتون د ښکلو هنرونو په پوهنځي کې جوړ شوي وو.

له دغو سیمینارونو سره غبرګ په بامیان کې هم دوه سیمینارونه جوړ شوي وو. «څه دوړې په پورته شي؟» مایکل رکویټز د دې سیمینار مدیر و. سیمینار د غره په ډډه کې چې یو وخت د بودا مجسمې په کې ولاړې وې، په یوه سمڅه کې جوړ شوی و. په تخیيلي لاره داسې کارونه چې د حجارۍ له منځه تلونکی مهارت بیا راژوندی کړي او د راتلونکې لپاره یو میراث پرېږدي. د خادم علي په واسطه «د شاهنامه بیا لوستل» د دودیز نکل ویلو او میناتورۍ بیا راژوندي کول دي چې مختلف نسلونه سره ونښلوي او پر دې خبرې وپوهېدل شي چې څرنګه زموږ تېر تاریخ په پېړیو پېړیو ویل شوی او زموږ نن ګرځېدلی دی.

له دې سیمینارونو څخه هغه نندارتون راولاړ شوی چې عمدتاً په افغانستان کې تولید شوي هنري کارونه په کې شامل دي. نندارتون نندارچیان په هغو خبرو اترو بوختوي چې د محاصرې او تیت و پرکوالي، د پرځېدلو او بېرته رغېدلو، د حافظې او تخیل، د پرون او سبا تر منځ له مراسلاتو مالامال دي. همدارنګه نندارچیان د دواړو ښارونو کابل او کاسل سره ورته تاریخونو باندې بوختوي. دواړه ښارونه په جنګ کې د ړنګېدو او بیا د فزیکي بیارغونې او ذهني رغېدلو د اړتیا شاهدان پاتې شوي دي. دواړه په داسې سټېجونو بدل شوي دي چې زموږ اوسنی حالت په کې ننداري ته وړاندې کېږي (لکه څنګه چې د ټاسیتا ډین او ګوشکا مچوګا په کارونو کې ښودل شوي) او یا (د جیوسوپ پینوني په دوو درې ګونو مجسمو کې چې د کاسل په کارلساو پارک کې او د کابل په بابر باغ کې لګول شوې دي) ډاکیومنټا (۱۳) داسې حالت رابولي چې سوله او جګړه په کې یو ځای دي (لکه د زلمي په عکسونو کې او د فرانسیس الیس په نقاشیو کې) او د دنیایي تخیل ډولونه چې د تعهد، مواد، شیان، تجسم او فعاله ژوند په لټه کې دي، رابولي او هنري تحقیق ته په تېرېدونکي او په عین وخت کې بوختونکي نقطه کې ځای ورکوي. دا یوه شاعرانه سپړنه او خطرناکه راټولونه، هوښیارانه محرک او فکرمندانه آرزو ده.

څرنګه چې مریم او اشرف غني یې د خپلې ډاکیومنټا (۱۳) په افغانستان نومي کتابچه کې رایادوي: یو قاموس، اسطورې، ګومانونه، ګونګسي او حقایق کولای شي په یوه بل کې ورننوځي. د راتلونکې لپاره نمونې او د تېر لپاره سېمبولونه، پلانونه او ماتې، کولای شي په «انتخابي، اتحادي» بڼه سره یوځای واوسي. د غني په خپله ویډیو کې دارالامان شاهي ماڼۍ چې په ورستیو دېرش کلنو کورنیو جګړو کې ړنګه شوې ده، د کاسل ښار فریډریشیانوم ماڼۍ راپه زړه کوي چې په ۱۹۴۳ کې بمبارد شوې وه. نورو پروژو لکه د مکسیکويي هنرمند ماریو ګارسیا ټوریس هغې ته هم باید له همدې نظره وکتل شي. ګاریسا ټوریس «ون هوټل» بیا فعاله کړی دی. دا هوټل لومړی ځل یوه ایټالوي هنرمند الګوریو بویټي له ۱۹۷۱ تر ۱۹۷۷ کلونو پورې جوړ کړی و. هغه افغانستان ته په دې نیت تللی و چې خپل هنري هویت او له هنره خپل تصور بیا مومي. ده غوښتل دا کار د غلام دستګیر په مرسته په شهر نو کې د «ون هوټل» د جوړولو له لارې ترسره کړي خو ښایي هېڅکله یې دا تصور نه و کړی چې هوټل دې د یوه هنري کار په بڼه پرانېزي. ګارسیا ټوریس هم هغه څه خلق نه کړل چې موږ یې معمولاً هنري کار بولو. د دغو هېرو شویو او متروکو جایدادونو بیا رغول او بیا فعالول، د ګلابو کرل او په باغ کې مېلمنو ته چای ورکول، تر ډېره بریده یو خیالي زماني مکاني تسلسل دی چې نیم رښتیا او نیم خیالي دی. دا هغه شیان دي چې باید تجربه شي او له نورو سره شریک شي چې له هنر څخه زموږ د درک له لارې زموږ ایجنسي ته نوی ځای ځایګی ومومي. د هنر له مفهوم سره تت روایتي برخورد د کوربه او مېلمه یا د اوس او بیا تر منځ دودیزو توپیرونو ته اجازه ورکوي چې د هنري حرکتونو هرکلیز انعکاس نرم کړي او دا په افغانستان کې د ډاکیومنټا (۱۳) زړه دی. AV

سیمینارها و نمایشگاه
موضع داکیومنتا (۱۳) / کابل، بامیان ۲۰۱۲
۵/۲/۲۰۱۲ – ۱۹/۷/۲۰۱۲

محاصره، امید، بازگشت و زمینه سازی در افغانستان

این نشریه نمایشگاه dOCUMENTA (13) در کابل را معرفی میکند و همچنان گزارش سیمینار های مقدماتی را که در بین سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲ دایر شده بودند، ارایه میکند.

چهار رکن اساسی که داکیومنتا (۱۳) دور آن طرح ریزی گردیده – محاصره، امید، بازگشتن و زمینه سازی – امکان تطابق با چهار حالت دارد که هنرمندان و متفکرین خود شان را در عملکرد آن می یابند. این موقعیت ها جامع نیستند و اهمیت خاص خود را از طریق ارتباط ذات البینی و انعکاسی با یکدگر بدست می آورند. کابل و بامیان با هم یک چهار راهی این نوع حالات را تشکیل میدهند. اینجا، هنرمندان همزمان با حالت امید، مکرراً وضعیت محاصره را تجربه میکنند، همچنان یک حالت کناره گیری و مورد توجه دیگران قرار گرفتن را. سیمینار های مذکور توسط dOCUMENTA (13) و گویته انستیتوت افغانستان آغاز شده بودند و در طول بهار و تابستان ۲۰۱۲ ادامه یافتند، که جلسۀ اول در ماه جون ۲۰۱۰ و ختم آن در قصر ملکه و در مجاورت باغ بابر که در متصدی آن داکیومنتا (۱۳) عضو کور اجنت گروپ، آندریا ویلیانی و هنرمند امان مجددی صورت می باشد. در میان واقعات زیاد دیگر، سیمینارهای یاد شده نیز توسط شرکت کنندگان افغانی و بین المللی اداره می شد که با مشارکت بیش از بیست و پنج نفر شاگرد هنر افغانستان پیش برده شد و هدف ان ترویج مباحث پیرامون پرسش کلیدی بود. هدف هر دو سیمینارها و نمایشگاه این است که کار های هنری را با جامعۀ محلی شریک نموده، و هنرمندان کار های هنری را شان منحیث آن اشتراک کننده گانی با دیگران شریک می کنند که هم تخلیق میکنند و هم چیزی می آموزند.

این سیمینار ها که در انها هنرمندان، نویسنده گان مطالب هنري ومتفکرین شامل بودند، به همکاری موسسات متعدد عامه فرهنگي که در عرصه های مختلف مانند هنرهای بصری، موسیقی، تیاتر و فلم فعالیت دارند، دایر شده بودند.

— در سیمینار«تواریخ هنر در آیین نوت ها» که در ماه فبروری ۲۰۱۲ تدویر یافته بود، اندیشه های مانند هنر، تاریخ، رواج، عصری، زندگی تجربوی و تخیل، از نقطه نظرهای مختلف بر رسی گردیده بودند. ابزار نوشتاری انتخاب گردیده بود تا از یک حالتی نمایندگی نموده که در آن تصورات، نظرات، و یاداشتها به روش موقت (موقتاً) تحریر شوند، که ارزش آنرا مشخص میسازد. سیمینارهای بعدی بر بخش های مختلف مانند ساحه های مغلق هنری و مداخلات هنری تمرکز داشتند:

— با زبان، ترجمه و میانجیگری چگونه برخورد باید کرد؟ اینکه میان دانستن و نه دانستن در تغییر و تبدیل باشیم، و در جائیکه حقیقت همواره معامله شده است، چه عملکرد های اساسی را باید انجام دهیم «مطالعات دیداری / ترجمه منحیث یک عملکرد هنری» یک پروژۀ جدید توسط انستیتوت ترجمه نامتجانس، ابتکار ناتاشا صدر حقیقیان و نویسنده اشکان سپاهوند با همکاری نزدیک گالری ملی کابل که یک مجلۀ هنری نشر میکند، دایر شده بود. «آزمایش زمینه ها / یافتن زبان» یک سیمینار دیگری بود که بالای یک تشریک مساعی میان مطبعۀ موسه، میلان، و مجلۀ «سپیده» تمرکز دارد. (مجله سپیده قبلاً در سال های ۱۹۸۰ توسط فرهنگیان مهاجر افغان در پاکستان چاپ میشد و حالا توسط کلید گروپ در کابل به چاپ می رسد)

— چگونه میتوان بر طبقات جیوپولیتیکی شمولیت و محرومیت نائل آمد؛ در یک زمانی که مکرراً جلو پراگنده شدن مردم گرفته می شود و عصر شیوه های پیشرفته دیجتلی است، چگونه میتوان مردم را متصل نگه داشت که بین تعلق و تغییر توازن حفظ گردد او دامن مباحثه وسیع گردد.

— چطور میتوان آرشیف ها را منحیث محلات عامه اکتشاف نمود؛ چگونه میتوان مواد آرشیف شده را به حافظۀ مشترک عامه سپرد؛ چگونه میتوان تواریخ کم شناخته شده را به گردش آورد؛ گرفتن آرشیف منحیث قاعدۀ مؤثر آموزش عملی، (Archive Practicum یک سیمینار توسط مریم غنی، آشوک سوکوماران و شاینا آنند CAMP و پاد.ما در افغان فلم)؛ چگونه تصاویر آرشیف، مرتب و حفظ میشوند؛ چگونه باید به ارتباط میان زبان و تصاویر نگاه کرد، در هر دو تصاویر بی حرکت و متحرک؛ چگونه تصاویر دیجیتال گرفته و دستکاری میشوند (معلومات تصویری، یک سیمینار توسط مسعود کمندی در فاکولتۀ هنرهای زیبا، پوهنتون کابل).

— موادی که از محیط روزانه و یا بدن بدست میاید، چگونه میتواند یک طریقت را روشن نماید که توسط آن میتوان یک فضای غیر مترقبه را برای یک آزادی اساسی ایجاد نمود، بالا بردن سطح آزادی و توانمندی و جستجو در اندیشه های دگرگون و تجسم؛ چگونه میتوان عصر معاصر را با عصر سنتی به طریقه های وصل نمود که دو پارچگی های کهن را به چالش فراخواند، اندیشه های بقا و «صنایع دستی» و معانی موضعی خاص که در مواد و اشیای سنتی یافت میشوند؛ چگونه شیوه های تیاتر یا کوریوگرافیک میتواند شخصیت خودی و سیاسی را آشکار سازد؛ چگونه شرح زندگی یک اکتور به تاریخ تیاتر وهمچنان به تاریخ عمومی ارتباط دارد؛ چگونه میتوان با محدودیت ها معامله کرد؛ چگونه میتوان یک اثر ماندگاری، تجربۀ تخیلی(حکیمانه) را از یک چیز نا چیز بوجود آورد (کردارها، اداها، اشیا و پروسه ها: مواد و عملکرد، یک سیمینار چندگانه که توسط هنرمند و فلمساز برمک اکرم و هنرمند و کوریوگرافر ژیرام بل، و هنرمندان لارا فواریتو، و آدرین ویلر رویاس، در باغ بابر، انستیتیوت فرانسه در افغانستان، استالف، تیاتر ملی، و فاکولتۀ هنر های زیبا، پوهنتون کابل).

— همزمان با این سیمینار ها، دو سیمینار دیگر در بامیان راه اندازی شده بودند. «چه خاکبادی بر خواهد خواست؟» توسط مایکل راکوویتز، در یک غاری کوهستانی که در آن یک زمان بتهای بودا قامت افراشته بودند، دایر شده بود. او در یک روش تخیلی کار میکند تا بتواند که مهارت در حال از بین رفتن حکاکی روی سنگ را دوباره احیا نماید و در حد امکان میراث برای آینده باقی بگذارد؛ «بازخوانی شاهنامه»، احیای مجدد رسم سنتی قصه خوانی و نقاشی میناتوری توسط خادم علی است، تا بتواند نسل های مختلفی را اتصال بخشد و اینکه دانسته شود که چگونه گذشتۀ ما طی قرون متمادی گفته شده و تا زمان ما رسیده است.

در کابل نمایشگاه برخاسته از این سیمینارها، از کارهای هنری که در افغانستان تولید شده اند، تشکیل گردیده – نمایشگاه تماشاچیان را در یک گفت و گو که میان پراکندگی و محاصره، فروریختگی و بازیابی، حافظه و تخیل، گذشته و آینده، لبریز از مکاتبه هاست. همچنان تماشاچیان را به تاریخ با هم مشابه دو شهر، کابل و کاسل، که هر دوی شان ویرانی توسط جنگ و نیاز برای بازسازی جسمی و بازیابی مجدد را تجربه کرده اند، مصروف میسازد. هر دو به صحنه های مبدل شده اند که در آن، زمان حال ما به نمایش گذاشته شده اند (چنانچه در کارهای تاسیتا دین و گوشکا مچوگا پیشکش شده) و یا (در دو مجسمۀ سه تایی جیوسیپی پینونی که در پارک کارلساوی کاسل و در باغ بابر کابل، نسب گردیده اند). داکیومینتا (۱۳) حالتي را فرامیخواند که در آن برخورد و صلح همزیستی دارند (مثلیکه در تصاویر زلمی و در نقاشی های فرانسس الیس مشاهده میشوند) و اشکال تخیلات دنیایی را که در جستجوی تعهد، ماده، اشیاء، تجسم و ارواح متحرک می باشند، فرا میخواند و پژوهش هنری را در یک نقطۀ گذرا و در عین حال جالب و سرگرم کننده جستجو میکند – این یک پژوهش شاعرانه و تمرکز مخاطره آمیز، انگیزش خردمندانه، و آرزوی فکرمندانه است.

اسطوره ها، گمانه زنی، شایعه، و حقایق میتوانند همدیگر را بپوشانند. الگوها برای آینده و رمزها یا سمبول های گذشته، پلانها و شکستها، میتوانند همزیستی نمایند، به یک روش «خاص، طرز شرکت پذیر» مانند ویدیوی خود غنی، که قصر ویران شدۀ دارالامان را که در جنگهای سی سال گذشته نابود گردیده، به قصر فریدریشانوم کاسل مقایسه میکند، که در سال ۱۹۴۳ بمباردمان شده بود. پروژه های دگر، مانند آن یکی که توسط هنرمند مکزیکویی ماریو گارسیاس توریس، باید از همین دیدگاه دیده شوند. گارسیا توریس وان هوتل کابل را بکار انداخته است، این ابتکار در کابل از سال ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۷ توسط هنرمند ایتالیایی الیگییرو بویتی آغاز شده بود، او از ایتالیا به افغانستان به این نیت کوچ کرد تا هویت هنری خویش را و تصور خودش از هنر را باز یابد. او میخواست این کار را از طریق باز کردن یک هوتل بنام «وان هوتل» در شهرنو همراه با غلام دستگیر، اجرا کند مگر شاید ههیچگاهی این نکته را درک نکرده بود که هوتل را به شکل هنری بازگشایی نماید. گارسیا توریس هم چیزی نه آفرید که ما معمولاً آنرا کار هنری مینامیم – احیای مجدد و بازگشایی این عمارت های از یاد رفته، کاشتن گلاب و پیشکش کردن چای برای مهمانان – بیشتر تسلسل تخیلی زمان و مکان است که قسماً حقیقی و قسماً افسانه ئی می باشد – که باید تجربه و با دیگران شریک ساخته شود؛ یک فرصت که اجنسی ما را از طریق درک هنر به جایگاه جدیدی ارتقاء بخشیم. این برخورد خیره و تیره با مفهوم هنر، اجازه میدهد که در میان مهمان و میزبان تفاوت ها محسوس شوند، یا بعضی اوقات، به کرات، انعکاس اداهای خوش آمد هنری که در قلب داکیومینتا (۱۳) در افغانستان قرار دارد. AV

№101

نمبر ۱۰۱
سمینارها و نمایشگاه ها
موضع dOCUMENTA (13)
کابل، بامیان ۲۰۱۲
۷/۶/۲۰۱۰ – ۱۹/۷/۲۰۱۲

شمیره ۱۰۱
سمینار او ننندارتون
د dOCUMENTA (13) موقف
کابل، بامیان ۲۰۱۲
۷/۶/۲۰۱۰ – ۱۹/۷/۲۰۱۲

HATJE CANTZ

dOCUMENTA (13)

№101

نمبر ۱۰۱

سمینار ها و نمایشگاه ها

موضع dOCUMENTA (13)

کابل، بامیان ۲۰۱۲

۷/۶/۲۰۱۰–۱۹/۷/۲۰۱۲

شمیره ۱۰۱

سمینار او نندارتون

د dOCUMENTA (13) موقف

کابل، بامیان ۲۰۱۲

۷/۶/۲۰۱۰–۱۹/۷/۲۰۱۲

HATJE
CANTZ

dOCUMENTA (13)